ABETAR

ε

Γύhεsε Σqíç

Kuρekúσ mε mént te vét
mos mbúρεle sε ndiç fét
na dáσun' i máδi Zót,
flété péma s' leσón dót.

Naûm Byδekuqâri.

BKSH

Nde Konstandinupoje
mbç 1879

Nde σkroηεσtýpiet te A. Zeliçit.

BIBLEJOTEKA KO... TIR...

BKSH

ΑΛΓΑΒΕΤΑΡΕ

ε

Glůhese Σqíɲ

Kupekúσ mε mént te vét
mos mbúpεte sε ndíç' fét.
ɲa dáσun' i máδi Zót,
flέte ɲéma s' leσón dót.

Naùm Byδekuqâri.

BKSH

Nde Konstandinupóje
mbe 1879.

BKSH

ΣKRONЄZATE ΣQIPЄ

A B C Ç D Δ E Є F G Γ H
I J K L Λ M N И O П Q R
P S Σ T Θ U V X Ж Y Z З.

a b c ç d ð e ɛ f g ſ h i j
k l ƛ m n ŋ o p q r p s ϭ t
ð u v x ϰ y z ȝ.

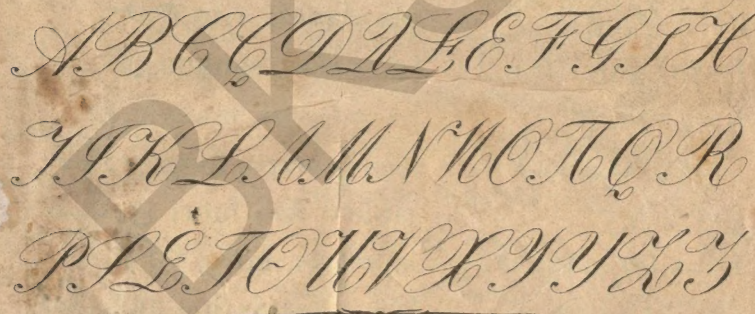

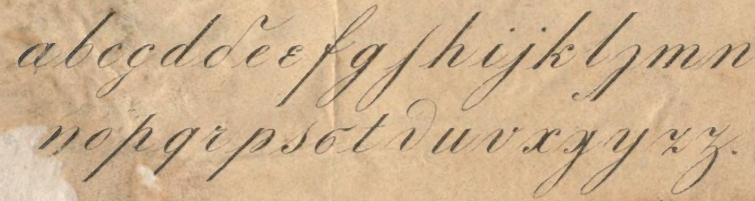

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0.

Deftés' ε zérεvεt ϭkróɳezavεt ϭqɪɲ.

a=α, a, آ	:	âr=χρυσός, oro, آلتون
b=μπ, b, ب	:	bár =χόρτος, erba, اوت
c=τζ, z (1), تس	:	cá=τινές, alquanti, بعض
ç=τσ, c (e), چ	:	çáɳ=σχίζω, spaccare, بيرتارم
d=ντ, d, د	:	dáϭ=χρυός, montone, قوچ
ð=δ, dh, ذ	:	ðá=ἔδωχε, diede, ويردى
e=e (fr.), كسرهٔ ثقيله	:	éndere=ὄνειρον, sogno, رؤيا
ε=ε, e, فتحهٔ خفيفه	:	ére=ἀήρ, aria, هوا
f=φ, f, ف	:	fáqε=παρειά, faccia, يناق
g=γ (α), g (α), غ	:	gás=χαρά, riso, سوينج
ſ=γ(ε),gu(e) (fr.), گ	:	ſák=αἷμα, sangue, قان
h=χ (2)h, ح	:	hâ=τρώγω, mangio, يرم
i=ι, i, كسرهٔ خفيفه	:	íkeɳ=φεύγω, fuggo, قاحارم
j=γι, j, ى	:	jáϭte=ἔξω, fuori, طيشارى
k=κ (α), c (α), ق	:	kâ=ϭοῦς, bove, اوكوز
l=λ (ε), gl,(اينجه)ل	:	lárk=μακράν, lontano, اوزاق
λ=λ (α), l,(قالين)ل	:	λúmɳ=ἰλύς, fango, چامور تلوه

(1) « me nella parola : *speranza*.

(2) βαθύτερον τοῦ χ.

m = μ, m, م	:	már = λαμβάνω, prendo, آلیرم
n = ν, n, ن	:	náte = νύξ, notte, کیجه
ŋ = ν̣, gn, نی	:	ŋóh = γνωρίζω, conosco, طانیرم
o = o, o, ضهٔ ثقیلهٔ مسبوطه	:	oσetíme = δοή, rumore, کورلمه
p = π, p, پ	:	pár = ζεῦγος, pajo, چفت
q = x (ε), ch (e), ك	:	qáfe = λαιμός, collo, کردان
r = ρ, r, ر	:	ruăŋ = φυλάττω, custodisco, با قلارم
ρ = ρ rr رر	:	puáŋ = ξυρίζω, io rado, طراش ایدرم
s = σ, ss, س	:	sá = πόσον, quanto, قاچ
σ = σ̣, sc (e), ش	:	σáŋ = ὑβρίζω, ingiurio, سوورم
t = τ, t, ت	:	taσtí = τώρα, adesso, شمدی
ŧ = ˀ, th, ث	:	ðáŋ = στεγνόνω, io secco, قورو تورم
u = ου, u, ضهٔ ثقیلهٔ مقبوضه	:	úðe = ὁδός, strada, یول
v = β, v, و	:	válε = χορός, danza, رقص
x = δζ, z (1), ز	:	xbáðure = ἀνυπόδητος, scalzo, یالن
x = δσ, dz, ج	:	xixe = σπινθήρ, scintilla, قیولجیم
y = u, (fr.) ضهٔ خفیفهٔ مقبوضه	:	ŷλ = ἀστήρ, stella, یلدیز
z = ζ, s (2), ز	:	zót = κύριος, θεός, Dio, signore, ی افندی
ȝ = ζ̣, j (fr.), ژ	:	ȝák = σάκος, sacco, چوال

---

(1) come nella parola: *zero*.

(2) come *s* fra due vocale.

Sokráti ndánte tirpjone nga ndérja kootú, atá, ge turperónene, mergójene te kegiáte véteme nde sýt te yerezíse, atá, ge jáne te ndérgim, eóe nde te jóchete.

Véte véhtese bén kég ay, ge bén tjátri te kége; eóe mendím' i kég éote m'i kég per até, gé mendón.

Súrt' éote ay, ge dí te yéjoime, núk' ay, ge dí oúme.

Vé i úrte dóte: opúrt i jétes éote prej tri jérrao, prej méndjes, fjále eé púne, pi' andáj ydó yerí dúhete te mendónete míre, te flase míre eé te punóje míre.

BKSH

A B C Ç D Δ E Ɛ F G Γ H
I J K L Λ M N И O П Q R
P S Σ T Θ U V X Ɣ Y Z З.

---

a b c ç d ɖ e ɛ f g ſ h i j k
l ʎ m n ŋ o ɲ q r p s ɕ t ȡ u
v x ɤ y z з.

A a, B b, C c, Ç ç, D d, Δ ɖ,
E e, Ɛ ɛ, F f, G g, Γ ſ, H h,
I i, J j, K k, L l, Λ ʎ, M m,
N n. И ŋ, O o, П ɲ, Q q, R r,
P p, S s, Σ ɕ, T t, Θ ȡ, U u,
V v, X x, Ɣ ɤ, Y y, Z z, З з.

ВКSH

a	e	ɛ	i	o	u	y
ba	be	bɛ	bi	bo	bu	by
ca	ce	cɛ	ci	co	cu	cy
ɕa	ɕe	ɕɛ	ɕi	ɕo	ɕu	ɕy
da	de	dɛ	di	do	du	dy
ɖa	ɖe	ɖɛ	ɖi	ɖo	ɖu	ɖy
fa	fe	fɛ	fi	fo	fu	fy
ga	ge	gɛ	gi	go	gu	gy
ʃa	ʃe	ʃɛ	ʃi	ʃo	ʃu	ʃy
ha	he	hɛ	hi	ho	hu	hy
ja	je	jɛ	ji	jo	ju	jy
ka	ke	kɛ	ki	ko	ku	ky
la	le	lɛ	li	lo	lu	ly
ʎa	ʎe	ʎɛ	ʎi	ʎo	ʎu	ʎy
ma	me	mɛ	mi	mo	mu	my
na	ne	nɛ	ni	no	nu	ny
ŋa	ŋe	ŋɛ	ŋi	ŋo	ŋu	ŋy
ɲa	ɲe	ɲɛ	ɲi	ɲo	ɲu	ɲy
qa	qe	qɛ	qi	qo	qu	qy
ra	re	rɛ	ri	ro	ru	ry
pa	pe	pɛ	pi	po	pu	py
sa	se	sɛ	si	so	su	sy
ɕa	ɕe	ɕɛ	ɕi	ɕo	ɕu	ɕy

BKSH

ta	te	tɛ	ti	to	tu	ty
ða	ðe	ðɛ	ði	ðo	ðu	ðy
va	ve	vɛ	vi	vo	vu	vy
xa	xe	xɛ	xi	xo	xu	xy
ɤa	ɤe	ɤɛ	ɤi	ɤo	ɤu	ɤy
za	ze	zɛ	zi	zo	zu	zy
ʒa	ʒe	ʒɛ	ʒi	ʒo	ʒu	ʒy

---

ab	eb	ɛb	ib	ob	ub	yb
ac	ec	ɛc	ic	oc	uc	yc
aç	eç	ɛç	iç	oç	uç	yç
ad	ed	ɛd	id	od	ud	yd
að	eð	ɛð	ið	oð	uð	yð
af	ef	ɛf	if	of	uf	yf
ag	eg	ɛg	ig	og	ug	yg
aſ	eſ	ɛſ	iſ	oſ	uſ	yſ
ah	eh	ɛh	ih	oh	uh	yh
aj	ej	ɛj	ij	oj	uj	yj
ak	ek	ɛk	ik	ok	uk	yk
al	el	ɛl	il	ol	ul	yl
aʎ	eʎ	ɛʎ	iʎ	oʎ	uʎ	yʎ

am	em	ɛm	im	om	um	ym
an	en	ɛn	in	on	un	yn
aŋ	eŋ	ɛŋ	iŋ	oŋ	uŋ	yŋ
aɲ	eɲ	ɛɲ	iɲ	oɲ	uɲ	yɲ
aq	eq	ɛq	iq	oq	uq	yq
ar	er	ɛr	ir	or	ur	yr
ap	ep	ɛp	ip	op	up	yp
as	es	ɛs	is	os	us	ẏs
aɕ	eɕ	ɛɕ	iɕ	oɕ	uɕ	yɕ
at	et	ɛt	it	ot	ut	yt
að	eð	ɛð	ið	oð	uð	yð
av	ev	ɛv	iv	ov	uv	yv
ax	ex	ɛx	ix	ox	ux	yx
aɤ	eɤ	ɛɤ	iɤ	oɤ	uɤ	yɤ
az	ez	ɛz	iz	oz	uz	yz
aʒ	eʒ	ɛʒ	iʒ	oʒ	uʒ	yʒ

a, bɛ, cɛ, ɕɛ, dɛ, ɖɛ, e, ɛ, fɛ, gɛ, ɟɛ,
hɛ, i, jɛ, kɛ, lɛ, ʎɛ, mɛ, nɛ, ŋɛ, o, pɛ
qɛ, rɛ, pɛ, sɛ, ɕɛ, tɛ, ʤɛ, u, vɛ, xɛ, ɤɛ
y, zɛ, ʒɛ.

Δê, ᵭî, fì, ſû, hî, hû, hâ, mî, vê.

Ah, éơ, ét, úđ, ŷλ, ỳj.

Bàr, dáơ, fik, hêλ, λós, léơ, lót, mîơ, pús, pŷλ, qén, páp, pûơ, váp, váđ, véơ, víđ, ziq, zók.

Blê, drû, flê, frê, gᵭê, grâ, nxê, trâ, trî, trû.

Elp, ílq, úlk, újk, ŷλđ.

Ngrê, ơpjé, ơtjé, újqơ.

Djép, dréð, flás, fɕát, ftóh, kréh, kríp, krýq ndáŋ, ndés, ndíh, ndúk, ngás, ngúl, nxíŋ, ngóp, mbáð, mbáŋ, mbýʎ, mbýt, pjéʎ, pláf, plák, prák' ŋfɛ́ɕ, ŋfóm, ŋfíp, tjér, tráɕ, trím, trúp, vjél, vjéʎ, vráp, vrás, zjár, zjéŋ, cjáp, cjép, cjér, ckóq, ckúl, cpóŋ, xbáð, xbéŋ, xbóŋ, xgíð, xfɛ́ɕ, xvɛ́ɕ.

Dérð, ðémp, fiɕk, gárð, fémp, hárk, hélm, kómp, kórp, kúrð, ʎúmp, mýsk, pɛ́ʎk, pɛ́ɕk, pírk, qárk, qélp, qíft, réɕt, pémp, tírq, ðárk, várk, vérð.

Brísk, krímp, mbárs, ngórð, plúmp, práps, préhŋ príŋt, ɕkúnt, ɕqélm, xbárð, cmént, xvóɕk.

Mbjéʎ, ndjéʎ, ndjéŋ, ndrýð, nxjér, strép, ɕtrýð, cdréð, ctjéʎ, cvlóŋ, xbrás, xbrés, ngríŋ, ckríŋ, cvjér.

Ndrýɕk, xvjérð, ɕndrýð, ɕndrýsk.

A-pe, ápe. ba-ðe, báðe. co-ɲe, cópe. dar-ðe, dárðe. ðja-me, ðjáme. e-me, éme. ɛ-ɕke, éɕke. fa-qɛ, fáqɛ. gu-ɕe, gúɕe. ʃe-me, ʃéme. hi-ðɛm, hiðɛm. i-keɲ, íkeɲ. ja-ɕte, jáɕte. kra-he, kráhe, kpa-be, kpábe. kro-ɕke, króɕke.

Par-me-ze, pármeze. qɛr-ðe-λe, qérðeλe. pumbu-λak, pumbuλák. ðe-λe-nxe, ðeλénxe. zeme-re, zémere. ʒe-mbe-le, ʒémbele. ɕur-ke-ze, ɕúrkeze. xger-bo-ɲe, xgerbóɲe. xu-mbe-pe, xúmbepe.

Hi-ðe-ro-nɛm, hiðerónɛm. ɲer-ve-lo-nɛm, ɲervelónɛm.

Nga-te-po-nɛ-ne, ngatepónɛne. xbu-ku-ro-nɛ-ne, xbukurónɛne.

U-ɲʃa-λe-kɛ-ɕi-ne, uɲʃáλekɛɕine.

U-ɲer-drɛ-ðe-kɛ-ɕi-ne, uɲerdréðekɛɕine.

Uðe ɛ te ɕkruárit te ʃúhese Σqíɲ.

Xdó ʃúhe qe te ɕkrúhɛte, dúhɛte ɲer xdó zê te véteme ðɛ te ɲandám te sâj ɲê ɕéɲeze mbe véthɛ, qe ðúhɛte ɕkróɲeze a ɕkróɲɛze. Πraɲo xdó zê i véteme ðɛ i ɲandám kâ ɕkróɲezen' ɛ tî mbe vétɛ, eðɛ xdó ɕkróɲeze kâ zéðin' ɛ sâj mbe vétehɛ.

Σkróɲɛzate te ʃíða báɕke ðúhɛne Αλfabéte ɲrɛj émeravɛt te dŷ ɕkróɲezavɛt t' ɲára, qe u'a vúri aý q' i ʃéti te ɲáre hére, i cili núke díhɛte as sɛ nga qé, as sɛ sí j'a ðóɕin' émerine; ɲervάç vétem' aý q' i prú nde Ɛvróɲe te ɲáre hére ʃéndɛte ɕkrúare, sɛ klúhɛj Káðmo, eðé érði ɲrɛj Finíqi nde Ελáðe.

Alfabéta dúhɛte te kéte káqe ɕkróɲeza, sa zérɛ te véteme ðɛ te ɲandám kâ fúha.

Glúha Σqíɲ kâ triðét' ɛ fáɕte zérɛ te véteme ðɛ

te pandáre, εðé alfabét' ε Σqípjese kâ triðét' ε fáσte σkróɳeza, εðé jáne ketó, a b c ç d ð e ε f g ſ h i j k l λ m n ŋ o ɲ q r p s σ t ð u v x ɤ y z ʒ.

Πrεj σkróɳezavεt ató qe véteme per véteme káne zê te qerúare ðúhεne zetórε, ðε jáne σtáte, ketó, a e ε i o u y.

Ató qe véteme per véteme, pá baskúare mε zetórε, núke káne zê te qerúare, ðúhεne mεzetórε, ðε jáne ɳezét ε nénte, ketó, b c ç d ð f g ſ h j k l λ m n ŋ ɲ q r p s σ t ð v x ɤ z ʒ.

Nde fúhet godít qe víɳene dý zêrε te qerúare ráðazi, εðε pembénεne mbe te fóle perɳehérεσ, εðε ðúhεne si ɳé zê i véteme; atehérε kestú εðé σkróɳezat' ε atýrε baσkónεne, ðε qúhεne si ɳé σkróɳeze ε ɳé zêri. Πasε ðε ketó σkróɳeza, si σéɳeza te zérεvε te qerúare, jáne zetórε, kur baσkónεne qe te defténεne ketá zéret' ε baskúare, qe ðám εðé qe qúhεne si ɳê

σkrónεze, ðúhεne dyzetóre, εðε jáne dŷ ketó, ua ðε yε, si ndejketó fjále, luáη, luánine, luájtekεσine, lyéη, lyénine, lyéjtekεσine, ðε te tíλat. Πo mbè cá fjále te tíλa múnt te mergónεne, dó mε ðáne te ðúhεne ndárazi, si te dóje aý qe flét a qe σkrúan, kεσtú ndeluáη, ðε lyéη ðε te tíλat ðúhεne ðε ndárazi lúaη, lýεη; mbe cá núke múnt te mergónεne, sε ndeluánine, luájtekεσine, lyénine, lyéjtekεσine ðε te tíλat núke múnt te ðúhεne ndárazi lúanine, lúajtekεσine, lýεnine, lýεjtekεσine.

Dúkεne mê sikur jáne ðε te tjéra dyzetóre mε I perpára a pás, po núke bénεne vertét dyzetóre, sepsé núke mbétene te dý zérete ráðazi ðε te ndifónεne qe te dý pembyérazi ðε pjékure mbe ηé, si nde ua ðε yε, po ndepónete zér'i I$^{se}_{-}$ σkúrtere, kur íste I, nde zêt te J$^{se}_{-}$ fáte, qe mépete nde mezetóret. Πa ðε J$^{a}_{-}$ ε fát' ε atýreve núke vjén véteme prej I$^{se}_{-}$, po ðε prej L$^{se}_{-}$ ðε prej Ε$^{se}_{-}$, fútete ðε se jástesmi ndermjét dŷ ráðazi zetóreve, si nde ketó pasqýrra, zjár, prej zíar (εðé kesájε I$^{a}_{-}$ éste te ndepúare te Ε^{se}, sindekúr dúkete nde fjále tjátre te ηé péηeje mε té, nxéh, εðé te Εliníστese zéoo); fjále,

prɛj flás, flále; nde núsja prɛj núsɛa ndepónɛte Ɛ̃ja nde J; nde núsɛja fútɛte se jáɑtesmi per mɛ mergúare te hápuriť ɛ ſáte te gójese nga dŷ zetórɛ ráðazi. Прapo nde zénçim atýrɛ Jne, qe dél nga gója mbe te fóle ɛðé íɑte mɛzetórɛ, ť ɛ ɑkruájme I zetóre, véç sɛ tjátre nga ç' flásme dote ɑkruájme pa nɛvóje, tek ɛ kémi nde dóre te ɑkruájm' até qe flásme, ɛðɛ te mergójme te kéqɛn' ɛ te skruári tjátre per tjátre, dote kémi ðɛ ɑúme mɛndím mbe te kerkuáret nde kà árðure Jja prɛj Ise, ɛðé nga mɛ mos múndure ť ɛ çqúajme déndure kémi mɛ ráne ðɛ nde gabím. Ɛðɛ tukɛ kerkúare Jne sɛ nga vjén kémi mɛ ɑpífure ðɛ te tjéra te tíλa dyzetórɛ pa nɛvóle, si ɛa prɛj fjálese nújsa, nde ɛ ɑkrófɑim núsɛa. Ɛðé pas te tíλe úðɛ, ndɛk dote kerkójme te ɑkruájme mê dréjte, kémi mɛ ɑkrúare ɑúme mê ɑtrémbere. Andáj ató dyzetórɛ múntme ť i mergójme, ɛðé aɑtú dúhɛte. Sɛ nde Σqípjɛt te ɑkrúare dréjte íɑte, Ajó qe bénɛte ne glúhet mbe te fóle, te bénɛte ðɛ ne te ɑkrúare; ɛðé até qe xfé∂ ɑkrónesi per te míre te fóle, até dúhɛte ðɛ te ɑkruáɲe, ɛðé qeaɑtú sindekúr ɛ flét, a sindekúr pelqén, kur jáne ɑúme, ť ɛ fláse.

Ηεríu flét, dó mε ðéne, deftén ç' kâ nder mént tuε nxjépe prεj gójε ták a σúme fáre zéreσ.

Fjále jáne zêrε qe deftéɲeɲ' émerat' ε férravεt, si ɲerí, bageti, péme, búke, úje, lúge, úne, ti, aý, ðε te tjérate; a kesíjeze ðε séjteze te férravεt, si i míre, i kéq, i hóλe, i tráσe, i drúɲte, i gúrte ðε te tjérate; a te punúare, si lerón, kôr, σkrúan ðε te tjérate; a te pesúare te férravεt, si leróneте, kóreте, σkrúheте ðε te tjérate; a ɲé fáre te fén-duri as nde púɲ' as nde pesím, si pi, flé, qétete, préheте ðε te tjérate; a véteme te qénure, si éσte, féndeте; a çqím te púnese ðε te pesuárit ðε te fén-durit ε te qénurit, si míre, kéq, ðéλe, póσte, ketú, atý ðε te tjérate; a tê líðure te fjálevεt, si ðε, ε, εðε, po, ðε te tjéra, qé ðε pasqýrra te líðuri, úɲ' ε tí; ðε ký ðε aý; váteε po s' ε féti.

Fjále ðúheне ðε σúme fjále báσke per te deftýere sε ɲé fê a σúme fêrra jáne te tíλa a te tíλa a pu-nóɲene a pesóɲene, εðé si çé tjátre, si, kâ Zót.— délja éσt' ε búte.— újku íσt' i égre.— nde vjé-σte hapíheне pûσte.— ɲéreziť ε dréjte ε te úpte ε te búte ε te díture ðε tríma jáne te dáσure ε te ndεrúare ε te levdúare; ðε te tíλate.

Po múntme t' i çqúajme fárε míre ðε dréjte tuε ðéne te párate te vétemate fjáleze, εðé te pastajmete, qe jáne prεj σúme fjálezavε, fjále.

Te pjékurite ε ηé, a dŷ, a mê σúme, mεzetóreve mε ηê zetóre, a mε ηê dyzetóre mbe ηé zê te qerúare ðúhete zepjékjε, si pám mê sipre, ba, be, bε ðε te tjérate; εðε ηé véteme zetóre, a ηé véteme dyzetóre, dyk mε pásure zê te qerúare, per te mos bére tjátre çqím, ε qúajme zepjékjε, ndonesε núke piqete mεzetóre mε zetóre a dyzetóre, si ðám mê sipre. Prapo fjálezete tuk mε qéne prεj zêreσ, bénene prεj zepjékjevet, εðé cá bénene prεj ηé véteme zepjékjeje, cá prεj dŷ, cá prεj trî, cá prεj kátre ðε cá prεj mê σúme, si ú (úne), ú (ureția), tí, ðuá, nyé, a-ý, ví-ηe-ne, í-ke-ηe-ne, í-kekε-σi-ne, u-per-ve-luá-kε-σi-ne; εðé ató, qe jáne prεj ηê zepjékjeje, ðúhene te ηezepjékta, ató qe prεj dŷ, te dyzepjékta, ató qe prεj trî, te trizepjékta, εðε, kur s' çqúhene sε prεj sá, te σumezepjékta.

Kur dŷ zetóre ráðazi dŷ zepjékjeve te ηê fjáleze perzjénene mbe ηê eðé te dŷ zepjékjete bénene ηê, ðúhete se bénete perzjéhje, eðe zepjékja, qe nde té bénete perzjéhja, ðúhet' e perzjére, eðé fjáleza qe kâ perzjéhjene ðúhet' e perzjéσime. Qé ðe pasqýrra, ðê (ðé e), ngrò (ngéu), mûj (múaj), pûσ, puáσ, (púaσ) dûσ, duáσ (dúaσ).

Súme hére dŷ a trî fjáleze baσkónene eðé ηſitene e bénene ηê, si, bukeðénes (búke ðénes), dorezénes (dóre zénes), pervelóη (per valóη), çperndáη (çe per ndáη), pranevéra (per áne véra), ndene (nde ne), perndene (per nde ne) sikur (sikur), sindekur (si nde kur).

Fjálezete, ndo te vétema qénçine ndo te baskúme, skrúhene, sicíla véç e véç largúare pákeze prej ηerajátrese.

Fjálete ndáhene nga ηerajátra me σéηeza, te cílate me ηé émere qúhene Ndáηeza, eðe ηê nga ηê

Mbaróŋe, Mbaróŋeze, Présjeze, Pyésjeze ðɛ Çudíze, ɛðɛ jáne ketó,

. Mbaróŋe,

; Mbaróŋeze,

, Présjeze,

? Pyésjeze,

! Çudíze,

Ɛðɛ vírɛne kɛɔtú,

Kur éɔte fjála ŋéze ɛ véteme ðɛ ɛ mbarúmɛ, vírɛte nde fúnt mbaróŋe, kɛɔtú, Eɔte zót i jétese.

Kur s' éɔt' ɛ véteme, po kà ðɛ cópe, a cópera, ndermjét te cópese, a te cóperavɛt, vihɛte présjeze, ɛðɛ nde fúnt mbaróŋe, kɛɔtú, Bóta kà zót, q' ɛ béri.— Aý zót, qe béri bótene, déɔi, pa ɛ béri.

Kur mbi te mbaruáret te fjálese, ndo ɛ véteme ndo mɛ cópera qénte, vjén ðɛ tjátre, a te tjéra fjále te vétema a ðɛ mɛ cópera, qe te mbaróɲɛte, vírɛte ndermjét mbaróŋeze, kɛɔtú, Zót' i jétese ɛ béri ŋɛrine te líre, qe te punóŋe si te dóje; po i ðá ðɛ mént, qe te ŋóhe te mírene ðɛ te kéqɛne, ɛðɛ te mos béŋe te ké-

qɛ, po te míre; sɛ te mírene dó Zóť i jétese.

Kur vjén fjála mɛ te pyéture, nde íste ɛ máðɛ, ndermjét te cóperavet vírete présjeze, ɛðɛ nde fúnt pyésjeze keɕtú, kû véte? — núke mɛndónɛ, sɛ bóta kâ zót?

Mbe fjále a zê çudíjɛ, a te habíturi, a te rekúari ɛ te mɕúari, a te zɛmerúari ɛ te némuri, a te mjɛrúari, a te gezúari ɛ te levdúari, a te perkeðélturi ɛðɛ te xdó fáre pesími te ɕpírtiť ndo prɛj hélmi ndo prɛj gázi, ɛðɛ mbe te ðípe víhete çudíze; qé ðɛ pasqýrra, sá páp i máð! — pô! pô! — é! é! — á! á! — êh! êh! — çpôpu! — mos i qófte ðéne! — si mjéri aý! — oí! oí! — ç' lúlɛze te búkura! — te lúmte! — ó rirí! ó rirí! — ô mík! — ô ɳɛrí! — djál' ô!

Xdó fjál' ɛ mbarúmɛ, ndo nde krýet ndo pás, ndáre prɛj mê se párese mɛ mbaróɳe fiλóhete prɛj ɕkróɳezeje nga te meðáte, qe ðúhene ðɛ te kréjɕimɛ.

Prɛj ɕkróɳezeje te kréjɕimɛ fiλóhene ðɛ émerat' ɛ ɳérezɛt ɛ te qytétevet ɛ te katúndevet ɛ te fɕá-

travet ε te málεvet ε te luméɳet ε te liqérevet ε te détεvet εðε te xdó tjátre féjε, qe íɢte nεvóje per te ɕqúare.

Mbe fíde fjálezet te Σqípjεse, qe véteme per véteme múnt te qendróɳene ðε te deftéɳene fekáfɢe me te fóle, ndéhεte zêri; εðε mbe cá ndéhεte ɢkúrtere a hóλ, mbe cá fáte a tráɢ. Πa po kestú mbe te dŷ fáret te ndéhurit véme ɢéɳeza, te cílate mε ɳé émere ðémi Ndéhjεze, εðε véɕ ε véɕ ɳérene te Σkúrtreze a te Hóλeze, tjátrene te Γáteze a te Tráɢeze, εðε jáne ketó

' ε ɢkúrtreze, a ε hóλeze,

ˆ ε fáteze, a ε tráɢeze,

εðε, kur íɢte fjáleza pεj ɳê zepjékjεjε, vírete mbi té ε ɢkúrtreza a ε fáteza, si ɕ' te jéte te ndéhuriť ε zêrit, si nde ketó pasqýrra ú, tí, ké, ɕé, ðê, vêɢ, gûr.

Kur éɢte pεj dŷ a ɢúme zepjékjεɢ mbe ɳê zepjékjε nga te dýja, a nga te ɢúmate, ndéhεte zêri. Εðε te ndéhuriť ε ɢkúrtere bénεte nde te fúndit, a nde te dýtene perpára te se fúndit, a nde te tré́tene, a nde

te kátretene ſer nde te pésteneː te ndéhuriť ε ſáte bénεte véteme nde te fúndit εðε nde te perpára te se fúndit. Εðε pas te ndéhurit víhεte ðε ndéhjεza, si nde ketó pasqýrra punóɲ, íkeɲ, punóɲene, íkeɲene, punuákεσine, íkekεσine, héðekεσine, punetôr, korðetâr, bôre, kûpe.

Ndéhjen' ε ſáte prεj Σqipetâreσ Gégete ε çquáɲene míre, Tóskete fórt pák. Gégete çquáɲene ðε te mεhúndate, qe Tóskete s' i çquáɲene po ðúa sε fáre. Gégete dúkεte sε ruáɲene mê míre fytýren' ε vjétere te ſjálezevet. Πo εðε Géga εðε Tóσka εðε sikúσ prεj ngásravet Gεgerise ðε Toskeríse po te σkruáɲe dréjte até qe xſéð per te fóle te míre te ngásrese vét, dréjte kà mε σkrúare. Sε te fóleť ε xdó ngásreje te Σqiperíse po te jéte ðjéσt σqíp éσte te míre. pa le te ndepóɲe ketú ketjé te ɲérese nga te játrese ndo ne ndéhjet ndo ne te tjéra, si lúlεte σúme fúraσ,qe xbukuróɲene luáðe. Πa atá qe te víɲene pás néσ, po te ſéɲene σkrúare te ſiða, dote xſéðene ðε te mápene mê te mírate ðε mê te búkurate, εðε dote σkruáɲene te fóleť ε búkure fáre te fúhese, qe ε káne mε pelqýere ðε perdórure ſíðe Σqipetárete.

Núke ndéhɛte zêri nde ató fjáleze qe jáne perpárjɛ ðɛ líðjɛ te fjálezevɛt ðɛ te fjálevɛt, ɛðɛ véteme per véteme núke qendróɲene te deftéɲene fekáfɛe, si nde, ne, mbe, mbi, ndene, perndene, ðɛ, ɛ, ɛðɛ, pa, sɛ, pasɛ, i, ɛ, me, te, ðɛ te tjérate.

Nde dŷ fjáleze ráðazi, kur ɛ pára sósɛte nde zetóre ðɛ ɛ dýta filóhɛte prej zetóre, se párese i ɛúhɛte zetóreja qe nde té sósɛte, si núke éɛte, núk' éɛte; ɛðɛ ɛéɲeza qe vírɛte per te díture sɛ uɛúa ðúhɛte Σóɲeze. Po, kur ɛ pára fjáleze íste prej ɲô véteme zetóre ɛðɛ kur te ɛúhɛte s' kâ ç' te mbétɛte, ɛúhɛte zetóreja ɛ krýɛse se dýtese, si ɛ éma—é 'ma. Ɛðɛ zetóreja qe ɛúhɛte, nde páste ndéhjɛ j'a héð tjátrese, si mê i míre—m' i míre, mê ɛ míre—m' ê míre, ɛ éma— é 'ma.

Zetóreja E nga mɛ qéne nde cá fjále fórt ɛ ɛkúrtere, ɛúhɛte jáɛt' úðese ðɛ perpára mɛzetóreje, si çé bén — ç' bén, se múnt— s' múnt.

Πrɛj ketýrɛ kátre fjálezevɛ prɛj ɳê zetórɛ, qe dote ɕenójme pás, po te godíɳe te víɳene dŷ ráðazi, píqɛne ðɛ ɕkrúhɛne si ɳê, po núke baɕkónɛne ðɛ te bénɛne vertét ɳê; ɛðɛ per te ɳóhure vírɛte nde mést te týrɛ me te síperm ɕéɳɛz' ɛ ɕóɳezese, po si mɛ mos deftýɛre te ɕúare ðúhɛte pjékjeze. Πrɛj ketýrɛ nde te pjékure I^{a} ɛ se párese ndepónɛte nde J, ɛðɛ E^{a} ðɛ I^{a} ɛ se dýtese nde A, ɛðɛ bénɛne ɳéra zeɳjékjɛ mɛ mɛzetórɛ, tjátra dyzetórɛ kestú, j'a móri (= i ɛ móri), j'a mori (=i i móri), u'a móri (=u ɛ móri), u'a móri (=u i móri), u'a móri (= ju ɛ móri), u'a móri (= ju i móri).

Xdó fáre fjálɛ ðɛ ɛ vógele ðɛ ɛ máðɛ ɛðɛ prɛj ɕúme fjáleɕ te vógela a te meðá, kur ɕkrúhɛte, ðúhɛte Σkróɳe. Πo, kur ɕqúajme ɕkróɳat' ɛ vógela nga te meðáte, u ðámi ɕkróɳaze a ɕkróɳeza. Andáj ðɛ ɕéɳezavɛt zérɛvɛt véteme ðɛ te pandám, si fárɛ te vógela qe jáne, u ðám ɕkróɳaze.

Σkróɳate, kur jáne prɛj ɕúme fjáleɕ ɕkrúare mbe ɕúme flête kártɛ ɛðɛ mbelðure ɛ liðure me ɳé trûp,

ðúhεne vívλa, a vívλera; εðε prεj dŷ · a σúme vivλeravε, kur çqújame te vógelate nga te meðáte, u ðémi vívλaze.

Kur jáne prεj pák fjáleσ σkrúare nde pák fléte kártε ðε líðure báσke, ðúhεne Fiλáta, a Fiλátera; εðε fiλátavεt vógela, kur i çqújajme nga te meðáte, u ðémi fiλátaze.

Kur jáne prεj fjáleσ ηê véteme fléte kártε, ðúhεne me émerit te flétese kárte, fléte, a flétera; εðε te tíλa jáne ató, qe nde tó σkrúhεne ç' bénεte nde dítet, a nde jávet. Εðε prej ketýre, kur çqújame te vógelate nga te meðáte, u ðémi fléteraze.

Εðε σkróηate qe σkrúajme mbe ηεriátrine i ðémi mbe émerit te kártese, qe nde té i σkrúajme, kártera, εðε te vógelate kárteraze.

Ioán' i Aðanásit Vrétose
nga Πostenáni.

Γúha Σqíp.

—

Иérezit qe pine mi ðêt jáne te ndáre me kómbε. Kómbεť ε ðêut jáne te σúme. Γíð' atá ηéres, qe ſéndεne me ηé vént, ε flásine ηê ſúhe, εðε qe káne ηê pále zakónε ε ηê fáre te pójturi, ðúhεne ηé kómp.

Nga kómbεť ε ðêut cá jáne te mbeðéη ε te σúme, do-mε-ðéne káne nga σúme miliúne ηéres, εðε cá jáne te véfeľ ε te páke.

Σqipetárete jáne ηé nga kómbεť ε véfele te ðêut, sε fíð' atá ηéres, qe puσtón ký kómp, núke jáne mê tépere sε dý miliun' ε fýmese.

Xdó kómp ká ηê fúhe, qe flét εðε σkrúan ; pó fíde fúherate perpára jáne fólure, pastáj ηérezit jáne menduár', ε káne féture nga cá σéηεza per te σkruáre fúherate, qe flísnine.

Keσtú káne zéne fúhete, ηêra pas játrese, te σkrúhεne. Пó fíde fúhete núke jáne σkruáre qe ne kryét; dukε hápure sýť ε xdó kómbi, ε dukε zéne ηérezit' ε tî te béjene púnera mê te mbeðá ε mê te σúma, káne páre nεvóje te σkruájene fúhen' ε týrε.

Πεɾɲára σkruárja ká dále nd' Así ε nd' Afríke. Πó ató te σkruárat' ε asâj kóhε s' ɳfánine me ſekáfσe; ɲer te σkruáre ɳé zê, bénine fytýren' ε ɳê fêjε te fálε a te ɳê fêjε tjátere. Kσú jáne σkrónezat' ε Εvfítevεt te vjétere (te Kyɲtíɳεt) ε te tjéra.

Πastáj ató σkróɳeza zún' ε ndertóheσine nga ɲák' ε nga ɲáke, ſer sa múape ɳê fórme te léht' ε te búkure. Kσú káne líndure σkróɳat' ε Πérsevεt (Axémevεt) te vjétere, te Israilíɳεt, te Syriánevεt, te Arábevεt, te Εvfítevεt, εðε mê te vjétrate te Hindit è te Çínit.

Jáne mê tépere sε trî míje vjét, qe ɳé ɳerí nga Finíqi (vént búze détit te Bárðe ne Syrí), qe ε quánine Káðmo, kaɲerxéu dên', ε árði ne Grékeri. Ajý sóλi σkróɳazete nga Asíja ne Εvrópe. Γer ahére kómbete, qe ſéndeσine ne keté ðê, núke dínine ç' dóte ðóte σkruárjε.

Σkróɳezate qe sóλi Káðmua, u háɲne nde ɲer Grekerí, εðε Grékeret' ε vjétere zún' ε σkruánine fúhen' ε týre mε ató. Πas cá kóhε muáp' εðε Λatínete (kómɲ i máð, qe féndej ahére nde Italí) ató σkróɳa, mε ɲákeze te nderúare, εðε zún', ε σkruá-

nin' εðε atá fúhen' ε týre. Ketó dŷ fúhe, Greqíστja εðε Λatiníστja mbétne káqe kóhe fúheť ε vétema, qe σkrúheσin' ε kendóneσine ne fíð' Evrópet.

Vertét, ketú ε dý tré qínt vjét mê páre Francézete, Iηfilízete, Γermánete, Spaηólete, Italiánete εðε te tjérete kómbεť ε Evrópese núke kíσine tjátere fúhe per te σkruár' ε per te kenduáre, pervéç Λatiníστese. Ketá kómbε flísnine, sicili-dó fúhen' ε tî, pó ató fúhera as i σkruánin' as i kendónine.

Núk' éστe σúme kóhe qe káne zéne kómbεť ε Evrópese te σkruájen' ε te kendójene fúherať ε týre; pó káne punuár' áqe σúme, sá fúherať ε týre káne σkúar' εðε ató fúheť ε vjétera, te σkruára nga káqe míje vjét ε tehú.

Σqipetárete jáne ηé nga mê te vjéteriť ε kómbε-vεt te Evrópese, εðε te fíðe ðêut, múndim te ðémi. Atá te diturit' ε meðéη, qe mépene mε fúheť ε mε péηať ε kómbεvεt, ε káne deftýere sót fórt míre, qe Σqipetárete jáne âterεť ε Grékrevεt ε te Λatine-vεt te vjétere, do-mε-ðéne qe s' jáne fè tjátere, pervéç atá Πελasgónte (a pó Πléqt') ε vjétere.

Pó kur muápe Grékrεť ε Λatínete σkrónezať ε

Káðmose, Σqipetáreť ahére núke páne dót nevójen' ε σkruárjes se fúhes se týrε, sε s' íσine cbúture, pó pínine neper málε mε hárk ne dóre, dúkε bére fáh, ε dúkε kuλóture bagetíte.

Mê pastáj, atà Σqipetáre, qe umesuán', ε ucbúne, zún' εðε atá, te mesónin' ε te kendónin' εðε te σkruánine fúhene Greqíσt ε Λatiníσt, εðε mê pastáj, si upóqne mε Týrqit, εðε fúhene Tyrqíσt, Arabíσt ε Πersiσt.

Π' andáj Σqipetárete fer me sót núke jáne véne σúme per te σkruáre fúhen' ε týrε. Eσte vertét qe σúme Σqipetár' εðε te huáj káne σkruáre σúme ferra ne fúhet σqip; pó núk' i káne σkruáre fíde mε ηê pále σkróηa, mε σkróηa, qe te múndine te qúhene σkróηa σqípε. Cá káne σkruáre mε σkróηa λatiníστε, cá mε Greqíστε, cá mε Arabíστε εðε cá mε σkróηa te cpíkura ε te paηóhura prej ηeríu.

Kómbete mbáhene mε fúhete; ηé kómp qe humbét fúhen' ε vét, éσť i húmbur' ε i háruáre; qe mε te húmburit te fúhes se tî éσť i umbure εðε aý véte. Ηeríu núke húmbete, pó mε te ndepuáre fúhene, ndepón εðε kómbin', ε bénεť i kómbi tjátere. Keσtú jáne

húmbure σúme kómbε te vjétere, qe σóhime ne per istorírrat, ε s' i fέjme sót mi δê.

Eσte per te çudítur qŷσ ká pójture fer me sót kómb' i Σqipetárevet, duk mε mos σkruár' ε duk mε mos kenduáre fúhen' ε týrε, kur jáne húmbure káqe kómbε, qe σkruánin' ε kendónine fúhen' ε týrε, si Syrjánete, Kaldáηasite, Finíqasite, Λatínet' ε te tjére.

Πó εδε Σqipetárete, sadó qe káne pójture fer me sót, núke káne pójture te tére, εδε núke káne mbéture si káne qéne. Γíd' atá, qe káne mesuár' istorí-ne, ε díne sε Σqipetárete núke káne qéne fíde jétene te ngúcure ne keté cópe vént qe jáne sót; mê tépere sε fýmes' ε atí véndi, qe i δóne sót Rumelí, a Méng' ε Baλkánit, ká qéne qemóti Σqiperí, εδε ηérezite, qe káne qéne mi tê qe nga Triéσta ε fer me Saλoník, káne qéne Σqipetáre. Πó dúkε mos σkruár' ε dúkε mos kenduáre fúhen' ε týre, εδε dúkε mesuáre fúherat ε fqíηevet te vét, káne haruáre εδε fúhen', ε káne ndepuár' εδε kómbine. Π' andáj fén-dene sót Σqipetáre, qe z' díne σqíp, pó flásine Bulgariσt, Greqíσt a Tyrqíσt. Nga ketá Σqipetáre, qe

z' dine ɕqip, jáne cá qe ɛ díne, ɛðɛ ɛ ðóne qe jáne Ɛqipetáre; pó ján' ɛðɛ cá te tjére, qe núk' ɛ díne á núke duáne t'a ðóne, ɛðɛ duáne te qúhɛne nga aý kómp qe i flásine fúhene.

Kómb' i Ɛqipetárevɛt, nga te mos ɕkruáret' ɛ fúhes se vét, ká húmbure fɛr me sót mê te ɕúmet' ɛ ŋérezɛt; pó ne ká húmbure áqe ne káqe míje vjét, atá qe káne mbéture dot' i húmpŋe me fórt páke kóhe; sé kóh' ɛ sótmɛ núke ŋfán mɛ kóherat ɛ vjétera; sót kómbɛte píqen' ɛ perzjéhɛne fórt ɕpéjt, ɛðɛ atá, qe jáne mê te fórte ɛ mê te díture, múndine kurdohére atá qe jáne te dóbet' ɛ mê te paditure.

Ɛqipetárete, sadó qe jáne te páke, núke jáne áqe te dóbete, sá t' i ɕkéline te huájte sindekur q' ɛðɛ fɛr me sót s' jáne ɕkélur' ɛ s' káne rýre nene kúrtit te huájɛt; pó paditurija i ká prísure kurdohére.

Sót éɕte díta q' ɛðɛ Ɛqipetárete te zéne te ɕkruájen' ɛ te kendójene fúhen' ɛ týrɛ, qe te múndine te puájene kómbine.

Xdó fúhe múnt te ɕkrúhet' ɛðɛ mɛ ŋê pále ɕkróŋa te huája, sindekur ðám' ɛðɛ mê sípere qe ɕqipja éɕte ɕkruár' ɛðɛ mɛ ɕkróŋat λatiníɕtɛ, greqíɕt' ɛ arabíɕtɛ;

pó fúha, per te skruár' ε per te kenduáre míre, ká nevóle per ηê pále skróɲa te sájte, mε te cílate te skrúhete míre, εðε te kendónete sakaqehére.

Mε te ðéne skróɲa te sájte, mos mépete véθ sé xdó fúhe dúhete te kéte ηê pále skróɲa te veçánta me vétehε te sâj; keté núke múnt t'a ðém dót, sé pó te véme rê skróɲat' ε bótese, dóte sóhime, qe per véç atýre qe jáne te paçquára ηéra pále nga tjátra, εðε ató, qe dúkene te çquára, jáne te dála nga ηê péɲe, ε te pjéðura nga ηé burím. Te fíde skróɲate káne qéne ηé, pastáj jáne ndár' ε çquáre. Gíde kómbet' ε Evrópese, pervéç Grékrevet εðε cáve nga Σqéhte, skruájene mε ηê pále skróɲa, qe jáne te mápa nga Λatiníθtja; pó εðε ató skróɲat' ε Grékervet ε te Σqéhet s' jáne fê tjátere, veç fytýrene káne páke te ndrýθme.

Σqiperíja éθte ηê cópe vént nga Evrópa, εðε Σqipetárete jáne ηé nga kómbet' ε Evrópese; p' andáj εðε fúha θqip dúhete te skrúhete mε skróɲat ε Evrópese, do-mε-ðéne mε skróɲate λatiníθte. Pó ketú na dáline dý férra : ε pára, qe skróɲate λatiníθte káne ne cilet-dó fúhe ηê fáre te kenduári, ε nê Σqi-

pətárete pas cílese fúhɛ dót' i kendójeme; ɛdýta, qe
ɵkrónate λatiníɵtɛ jáne ŋe-zét ɛ pése, ɛ nê kémi
nɛvóje per tri-ðét' ɛ fáste ɵkróŋa.

I pár' i ketýrɛ dý mɛndímɛvɛ núk' éɵte noŋê pún' ɛ
rénde, sɛ ató ɵkróŋa qe káne ne sicilet-dó nga
fúherat' ɛ Ɛvrópese ŋê fáre te kenduári, ató múnt t' i
kendojem' ɛðɛ nê mɛ ŋê tjátere fáre kendími, pas
ŋɛvójes se fúhese sáne

Te víme ne mɛndím te dýte : vertét ɵkróŋat' ɛ λa-
tiníɵtɛse ján' áqe te páka, sá jó per fúhet téne, qe
ká káqe zérra, pó ɛðɛ per fúherat ɛ Ɛvrópese núke
jáne miáft. Ɛvropjánete, per te mbúɵure ató te pá-
kate, ɵkruájene nga dý ɵkróŋa, ɛ i kendójene te dýja
báɵke; pó kjó éɵte ŋê pún' ɛ rénd' ɛ ɛmerzíture. Ke-
sâj i déɵ féndure ŋê úðe.

Пermí keté ɵúme ŋéres jáne mɛnduáre, ɛðɛ ɵú-
me úðera káne féture; pó noŋê núke ká qén' ɛ léht' ɛ
ɛ pɛlqyére sikúndere dúhɛte. Keté hére qe u dúk
nɛvój' ɛ máðɛ per te ɵkruáret te fúhese sáne, keté
hér' u fént ɛðɛ ŋê úðe ɵúm' ɛ léht' ɛðɛ súm' ɛ míre :
Muápme te ŋe-zét ɛ pése ɵkróŋate λatiníɵtɛ, u ðáme
cávɛ nga ató ŋé kendím pas nɛvójes se fúhese sáne,

εδε nga te ηembeδétaτ' ε tjéra cá i béme práne nga ató σkróηa, dúkε ndepuáre páke fytýrene, cá i muápme nga greqíστja, qe éστ' εδε ajó ηê nga móteraτ' ε vjétera te fúhese sáne, si εδε λatiníστja.

Keστú u béne tri-δét' ε fáste σkróηa te ηéjterta ε te véteme, qe múnt te σkrúhen' ε te kendónene me te máδ lehcím.

Taní púna éste ne te perndáreτ' ε te perhápuriτ' te ketýre σkróηavet ne per fide Σqiperí. Ketó múnt te nxihene ne fort páke kóhe; p' andáj dúhete qe xdó σqipetár, i máδ ε i vógel, te mesóηe ketó σkróηa, ε te múηe te σkrúaη' ε te kendóηe fúhen' ε tî, qe ká mesuáre me qúmeστit te s' émese, ne dó qe te jéte per fide jétene aý εδε femíj' ε tî, bárk pas bárku, σqipetáre, εδε ne ká daσerím qe te pón' ε te jéte Σqipería ε σqipetarería jéte pas jéte, ε te ndritóhet' εδε kómbi ýne me dituri, me púsje ε me pójtje te míre.

Te σkruáreτ' ε fúhese σqip ubé ne kóhe te mbreterise te zótit téne te máδ, Sultán Abd-yl-Hamídit te dýte, qe Πerendíja I ηfátte jéten', ε I στófte ditet! Si fide kómbete qe pójene néne híjet te maδerise Tî, kσú εδε Σqipetárete zúne, te écine perpára, ε te ndri-

tónɛne mɛ ɕkróɲa ɛ mɛ dituri, ɛðɛ dóte mbájene mént ſíðe jéten' ɛ jétese émerin' ɛ ati Mberétit te máð, q'i déɕi káqe, ɛ u béri ſíðe keté te míre te máðɛ. Gíðe Σqipetárete dót' i lútɛne Πɛrendíse dít' ɛ náte ɲer zón' ɛ týrɛ ɛðɛ beremíresin' ɛ týrɛ, mberén' ɛ týrɛ te dáɕur' ɛ te vjéjture: Sultán Abd-yl-Hamíd-Hân' ɛ dýte!

Σ. Samí Fráɕeri.

Σqyɲníja ε Σqyɲtârt.

I

Ne te zánun fîλ te bótes (1), ε qýσ ne kóh qi njéri íστε i ɲadíje, ε jετόντε tui luftúε ηéni mε tjétrín, u-lekúnd ɲrεj Asíεt (2) ηi kómb njérzíσ, σumíc ε máðε, ε u-dâ ɲrεj fârσ tjéra ε ɲréj findσ tjér, qi íσin nder ató ðéna te lárga, ε múεrnε úðεn káh dêti ɲer mε fét ηi ðê tjéter, ε ɲer mε mújtun mε faλúε ne ɲuσím ɲâ frík ε ɲâ dróje. Ketí kómbit qi íku ne két mendýr ɲrεj Asíεt, i ðójσin émnit Πελάsg.

Ketá Πελάsg, ɲrîmum ɲrεj ɲarsíjεt véht, σkaperсýεnε détin mε lúndra ε mε bárka, ε ɲrεj Asíεt qi íστε ðéu i t'ýnε, érðnε ne brég te détit te Grε-

---

(1) Bót dó mε ðán: Móndo, italianíσt, εðε turqíσt: Dynjá.

(2) Asia, turqíσt Anadolí.

qís (1) ε dúɛlnɛ ne tók, pík se párit, ne ŋi vénd qi i ðójɕin émnit : Argos.

Núk díhɛt mír a ſétnɛ n' át ðê find tjér te véndit, a por ε ſétnɛ át vénd te ɕkrét ε te pa-njerí.

T' árðunit ne Greqî te Pɛlásgevɛt ndóλi fórt hírɛt, ε ján gádi káter mij vjét qi kán pjéðun qýɕ n' át kóh qi ketá u-lekúndnɛ prej Asíɛt; ε n'át kóh káq te vjéter ε te mótɕmɛ findja núk díɕin as mɛ ɕkrúɛ as mɛ liferúɛ (2), ε per andáj púnet qi u-bânɛ ε u-gódítnɛ n' át kóh te mótɕemɛ, kán mbétun fórt ne t' ép ε ne njéguλ ε núk díhɛt míre fiλit, per sé historíja qi kaλzón púnt ε-móntɕmɛ, núk kâ pas fiλúɛ mɛ u-ɕkrúɛ n' át kóh, persé findja íɕin pâ díje, ε pâ ɕkrója.

At para bîrit ε bîr mbas àtit, záni i ketýnɛ púnvɛ kâ árðun, gój ne per gój, dêri ne ató kóha qi findja zûnɛ mɛ ɕkrúɛ ε mɛ dyftúɛ fíð ɕká u-bâ ε u-godít ne bót ne kóh te motɕmɛ. Ɛ nden sɛ-núk kémi prej historíjɛt ŋí drít per mɛ dítun mɛ te vertét mendýren mɛ te cíλen Pɛlásgt zûnɛ vénd ne Greqî

---

(1) Greqí, italianíɕt : Grécia.

(2) Liferúe, italianíɕt : leggere.

ɲí káfσ ást ε dréjt ε fiðkúσ ε fíð te díσmit ε dín, qi sót káter mij vjét ketá Πelásg, fâr findσ fórt ε mótqmε, érðnε prεj Asíεt ε zûnε vénd, si kur ðâmε per sípri, ne ɲí ðê qi ε qújσin Argos.

N' át kóh qi érðnε, ketá Πelásg íσin si njérs t'égr, te pà díje, ε msúεn mε luftúε mε fâr ε mε físε tjéra; ε múndεt mε kên qi, persé núk píσin ne páq ε ne puσím ne ðêna te véhta, fárt ε físεt tjéra u-qúεnε ε i perzûnε prεj andéj ε i ndóqnε ε i σterngúεnε mε íkun prεj Patríðεt (1) ε mε dál dêtin ε mε kerkúε ɲí ðê tjéter per mε mújtun mε zán vénd ε mε σpetúe kah ndjektárt' ε anmíqt ε véht.

Si dó kjóft, Πelásgt, mbasí zúnε vénd ne ðê qi uperméndd, fiλúεnε mε punúε, ε mε mbájtun baktí ε mε lerúε tóken, ε mε mjéλ fíð fár bímaσ, εðε mε godítun ε mε trajtúε (2) kesólla, ε σtepíja. Ne két mendýr zûnε fiλ mε u-σtúε ε mε u-σumúε, ε mε u-mbléðun báσk nder katúndε ε nder fytéte (3)

---

(1) Patríð, italianíσt. Patria, turqíσt Vatán.
(2) Trajtúe, italianíσt do mε ðán : fabbricare.
(3) Fytét, italianíσt : città, fortezza.

ε mε u-zfanúε kánd ε kánd ne fíð ató ðêna qi múernε ε σtínε ne dór ε i báne per véhtε.

Mbasí u-zfanúεnε ε u-σumúεnε ε u-báne te fórt ε te begát, Πελásgt pátnε Mrétnat ε véht, ε krént ε véht, ε te párt ε véht, ε vúnε kanúnε, ε líf, ε pleqsí, ε gurvnúεnε véndin ε véht ε finden fíð mâr mε σúm urtesì ε mε fýq te dréjt ε te mîr.

N' át kóh te mótεmε bêst ε fêt qi ján sót núk ισin, por Πελásgt aðerójσin per Hyî ε per Zót dieλin ε hánen, ε qiελin ε ðéun, a tjéra káfσeza, qi dúkεn mε sỳ ε préken mε dór. Ισin iðolátre, ε as atá, as tjért núk dísin sε σkáf áσt i máði Zót, por kujtójσin qi Zót áσt qieλi, a hána, a ðéu, a dieλi, ε u lútσin atýnε, ε u σugurójσin déσ ε délε ε qinfa ε lóp ε kuáλ ε tjéra σtánza. Kur bájσin bê te máðε, mépσin gúrin ne kráh ε u-bεjtójσin per át pêσ.

Qé, ne két mendýr Πελásgt, qi u-perméndnε, jεtúεnε ndóσta ηi mîj vjét ε mà téper pá trazím ε pá 3igim, tuí kénun te Zót ε atýnε ðénavε ε tuí pásun mrεtní ε regení ne véhtε.

II

Si kur nden sɛ Πɛlásgt qi u-perméndnɛ dúɛlnɛ ɛ lɛsúɛnɛ ðên ɛ patríðen ɛ-véht ɛ érðnɛ ne Grɛqí pèr mɛ, zán vénd, aɕtú mâ vòn ɛ mbás ɕúm kóhɛt, ɛðɛ tjéra fàr ɛ físɛ u-lekúndnɛ prɛj Asíɛt ɛ ɛðɛ ató ɕkapercýɛnɛ détin per mɛ kerkúɛ ðê tjéter ɛ mɛ u-ngúl nder tóka te míra. Ndóλi prâ qi mbas Πɛlásgiɕ érðnɛ kah déti, si kur pátnɛ árðun ketá, ɛðɛ ɳ' a dý a trí kómbɛ tjér qi kíɕin émnat : Ɛolìɳ, Ionìɳ, ɛ Dorìɳ. Ketá trí kómbɛ j'ú ránɛ ne ɕpín Πɛlásgevɛt ɛ luflúɛnɛ mɛ atá per ɕúm mót, ɛ mbasi u-dérð ɳí fják i máð Πɛlásgt núk mújtnɛ mâ mɛ qindrúɛ, ɛ per mɛ mós mbétun nden puɕtét te atýnɛ, fiλúɛnɛ ka pak ka pak mɛ ɛ lánun brégun ɛ détit ɛ mɛ u-keðýɛ mbrápa nder fúɕa mâ te lárga, ɛ nde mbrám, núk mújtnɛ mɛ ndéjun ás nder fúɕa qi íɕin afer détit, por íknɛ ɛ múɛrnɛ málɛt, ɛ túfa túfa, fís mɛ fís, u-ɕperdâne ɛ zûne dó véndɛ te nálta qi núk íɕtɛ udób (1) mɛ i nzjé pun andéj.

---

(1) Udób, italianíɕt *facile*, turqíɕt : koλáj.

Ne két mendýr ɲi pál vójtnɛ ne Σqypní te póστmɛ káh ána ɛ Janíns, Arfirokástres, Berátit ɛ Vlóns, ɛ mrɛtnís qi godítnɛ atý i ðân émnit : Epír; disâ tjér vójtnɛ ne Mât ɛ nder málɛt te Dibres ɛ te Σkúps, ɛ mrɛtnîs qi ngúlnɛ n'atá véndɛ i ðân émnin : Maqɛdonî; ɛ dó tjér u-largúɛnɛ ɛ σkúɛnɛ ɛ zûnɛ vénd ne Dukafín ɛ nder málɛt te Σkódres, ɛ ketá bânɛ ɲi mrɛtnî qi ðípɛj me émnɛ : Ilirî.

Atá trɛ kómbɛt ɛ perméndun qi érðnɛ mbasandáj ɛ qi qúhɛσin : Ɛolîɲ, Ionîɲ ɛ Dorîɲ, mbasí perzûnɛ Πɛlásgt, u-baskúɛnɛ mɛ bês, ɛ gjúhen, qi pátnɛ sjéλ ɛ prûmun mɛ véhtɛ prɛj Asíɛt, ɛ qirúɛnɛ, ɛ ɛ dlîrnɛ mîr, ɛ zúnɛ mɛ lifərúɛ, ɛ mɛ σkrúɛ, ɛ mɛ u-hoλúɛ kah mêndja ɛ kah díɛja. Mbás σúm kóhɛt ketá trɛ kómbɛ qi u-baσkúɛnɛ i ðân véht véhtɛs ɲi émen per te fið mâr ɛ ju ðánɛ : Grék a Ɛlín. Ketá Ɛlínt godítnɛ ne Grɛqí fytéte te mðája, ɛ ndénsɛ u-gurvnúɛnɛ pósa pósa, ɛ pátnɛ parsín véhtɛas, u-bánɛ fórt te fôrt ɛ te begât, ɛ pátnɛ σúm bárka per mɛ luftúɛ ɛ per mɛ dergûɛ ɛ mɛ prûmun fâ ɛ te míra káh fið ânt andéj détin. Grékt, a Ɛlínt íσin búpa te mír ɛ bânɛ uσtríja te mðája ɛ pátnɛ uσtâr fórt tríma, ɛ mentâr fórt

te lavdúεm, qi mbás sâ ε sâ mótit pεrménden εðε sót mε ndêr te máðε nder historíja.

Por Πεlásgt qi íknε ε leσúεnε véndin, qi Grékt a Εlínt σtíne ne dôr ε ε bâne pεr véhtε, Πεlásgt εðε atá ngúlnε ató trí mrεtní te mðája te perménduna pεr sípri, te cíλat qúhεσin: Εpír, Maqεdoní, ε Ilirî. Ketó trí mrεtní te Πεlásgevεt kíσin mrétnat ε véht, ε fytétεt ε véhta ε kadúndε ε find mε σumíc te máðε, ε n'até mendýr qi Grékt u-pítnε ε u dúελ záni pεr díjeε pεr maðní ε pεr trimní, εðε Πεlásgt núk mbétnε fórt mbrápa, por εðε atá u-σumúεnε ε u-bupúεnε ε u-bânε tríma ε luftàr te fórt, mâ luftàr sε te fíð kómbεt qi íσin péð ε pεr qárk.

Ketó trí mrεtní, túi kénun te trijat ngréhun ε goditun prεj Πεlásgσ, mbájtnε fíð môn bésen σóqja σóqεs, ε bóta ε pópuλi i atýnε dúhεσin si vλázen, pεr sε mε te vertét íσin trí vλazní dâmun prεj ηí vótrεt, ε ndensε qúhεσin pósa pósa: Εpirót, Maqεdon, ε Ilirín, túi qénun te fíð prεj ηí fákut, ε prεj ηi pánzεt, ε túi pásun te fíð ηi gjúh, mbáhεσin si ηi fís ε si ni fàr, ε íσin fíð môn bâσk pεr mε qindrúε kúndra anmíqσ, qi dójσin mε i prísun ε mε i poστúε.

Qé prâ atá Πελάsg, a Πελéq, si ti ðómi, jémi ná Σqyptârt. Ná Σqyptârt jémi te bijt ε atýnε Πελάsgevεt, qi érðnε prεj Asiεt pik se párit ne ðét te Greqís, ε qi Grεkt perzúnε per ðûn prεj véndεσ qi pátnε zân. Ná Σqyptârt kémi qindrúε táσ trí míj vjét ε mâ tépεr, ε kémi mbájtun gjúhen, ε mendímin, e karactíren, ε trimnín ε daσtunín ε lirín (1), qi na kán lánun te párt t' ŷn, ηatá Πελάsg ,qi u-perméndnε ε qi ngúlnε mrεtnít ε Epíres ε Maqedonís ε Iliris.

Ná jémi pâ kundreσtím findja a pópuλi mâ i vjéter; ε mâ i mótqimi te fíð Evróps, mâ te vjéter sε Grékt ε sε te fíð tjért kómbε, qi njísen prεj historíjet.

Déri táσ Σqyptârt núk kán dítun sε káh kán árðun, as sε prεj ç' fár kómbit kán pjéðun, as sε te bírt ε kúj jân.

Qé, ná pra ε qítme ne σéσ ε ne drít kesó hérεt, εðε ε dyítúεmε páηen, prεj te cíλs kán dálun Σqyptârt, ε mbás sótit mbâm σpnés, sε Σqyptârt núk do ta hapójn, por do ta mbàn ngúlun ne ménd ε ne zémber, ε do te perpíqen ε te mundóhen mε j'a mbájtun

---

(1) Lirí; italianíσt ðóhεt : *libertà*, greqíσt ἐλευθερία.

bésen ε ndêrin ε fáqen ε bárð tε párvεt te ndεrúεgim qi pátnε.

III

Taní si kur sε u-kaλzúε, ε u-dyftúε sípri, u-ηóft ε u-múεr véσt, sε ná Σqyptàrt jémi pa kundreσtí te bírt ε Πελásgevεt, ε sε jémi pópuλi mà i mótçemi sε te fíð kómbεt tjér. Ηé kjó díje ε ηé kjó ε mápun véσt mbastón per mε na σtímun ne zémber t'ŷn daσtunín mε σóqi σóqin ε mε na ngróf ε mε na nzémun per mε σiqúε mε sŷ vλáut te fíð Σqyptàrt, te fíð atá qi flásin gjúhen t'ŷn ε qi pjéðin prεj físit te párvεt t' ŷn.

Ná dúhεt per két púnε mε u-líð mε bés ε mε fê te fíð báσk, ε mε u ηóftun si vλázen, núk mε fjál, por mε vépra ε mε te bâmε ε mε te máð diσîr te zémbravεt t' yna.

Ηor mbasí két sihariq (1) ε ðáme núk prεj méndσ t' ýna, por ε fólmε mε gój te díσmεvεt motçim,

---

(1) Sihariq, italianíσt : *buona nuova*, turqíσt myədé.

ε nxúermε prεj σkrímεvε te historís Grêkvet ε te Rómes; kujtójm qi per mε bámun ηipún te plôt ε mε forcúε te zánunit bés te fíð Σqyptárvet áσt ndεvóje εðε mε kaλzúε ε mε dyftúε, sε si jεtúεnε pára néσ, ε σka bâne ε σká punúεnε môtit te pârt t'ŷn, kûr íσin dâmun ne trí mrεtní : Epír, Maqεdoní ε Ilirí.

Káter jét (1) perpára Kríσtit ne mrεtní qi qúhεj Maqεdoní kjé mrét Filípi. Ký Filíp íστε uστâr (2) i fôrt, ε mrεtnija ε Maqεdonís íστε ne kóh t' atí fórt zfánun ε fôrt ε máðε, ε kíστε líf ε kanûnε, ε zakónε fórt te míra ε fórt te ndérúεσmε. Εðε pópuλi kánd ε kánd íστε mâr ε mír.

Filípi qi kíστε zémber búpit ε qi íστε trím, diσirónτε mε zfánun ε mε pítun εðε mâ tépεr ðên ε puστétin ε véht. Πrandáj zúni fiλ mε vû mrεtnín ε véht ne ûð te mir, mε ndréqun fíð pûnt ε mε msúε maqε-

---

(1) Jét, italianíσt : *secolo.* Ne Σqóder i ðôn σékuλ por áσt map prεj italianístes. Σqúp i ðôn jét. Mε faλúe, *vivere*, te fáλt, *la vita.* Mε u-ηfáλ, *rivivere.*

(2) Uστár, *soldato, guerriero,* italianíσt. Uστrí, *armata, esercito.*

dónt nder ârm, ε nder lúfta. Per két pûn mlóð uστrija te meðája, ε luftój mε ató físε ε kómbε, qí íσin perqárk ε péð Maqedoníjet. Mbasí i mújti ε i prísi gâdi te fíð, ε u-forcúε ne ηí mendŷr qi kúp núk íστε pâmun ε sodítun dári n'át kóh prej Maqedónσ, ε súελ sýnin kah Greqíja ε vúni ne ménd mε luftúε εðε mε atá ε mε i puστúε, por s' i puστój sâ tjér kómbε.

Ndensε Grékt, por si kûr u-ðá, íσin kómbi mâ i dítσmi ε má i fórti, Filípi núk u-tút as fâret, por u-bâ gâdi mε u râ. Perηiménd Grékt kísin zânin ε máð, ε físa (1) ε lúftavε qi pátnε bámun perpára íστε σper-dâmun kánd ε kánd, ε te fíð bóta i nderónte ε i drójte. Atá núk vétem luflúεnε mε kómbε t'áfer, por luflúεnε εðε mε kómbε ε mε mretnija te lárga, εðε kjén dâ fíð mòn mε fáqε te bárð. Qekáq sa Ksérksi, mréti i Per-sís u-iðenúε ε u-anmiqsúε mε atá, ε dáu ne ménd te véht mε ju rá, ε mε i prúε, ε mε puστúε te fíð Greqín.

Per mε bámun σka póq ne ménd te vêht, Ksérksi mlóð· ηi uστrî te máðε fórt, ε mε ηî milión uστâr u-nis prej Persíet per mε u rá Gréqvet. Ký Ksérksi

(1) Físa, italianíστ : *fama, rinomanza.*

ίστε má i máδi mrét, qi ηíſej n'át kóh, ε uστárt ε luſtárt ε atí ίσin te pá ηéhun. Ngúli ηí ûr per mbì dêt, qi dán Evrópen prej Asíet, ne ηí vis, qi i dôn Elespónt ε qi áστ áfer Konstantinópolit. Per mbi két ûr báni mε dál te fíδ ustrín ε véht, báσk mε kuál ε mε qépε, ε mε fíδ σka dúhej per mε uσqŷε ηi uστrí áq te máδε.

Γidkúσ u-trémb ε fidkúσ δóte sε dita ε mráρmε érδ per Greqí; por Grékt núk u-frigúεnε as núk u-tútnε as pák, por u-baσkúεnε te fíδ már mε bês ε mε fê ε bánε bê mε vdêk te fíδ perpára sε mε u-δán Ksérksit. Πrandáj Grékt qindrúεnε; ε mε ηi uστrí ηí qínd míj vétσ príσnε ε δýεnε te fíδ uστrín ε Ksérksit, ε ε ndóqnε, ε ε bánε mε ík mε fáqε te zéz préj Greqíjet ε prêj Evrópet.

Qé! mε ç' fár fíndσ zúni fíλ mε luftúε Filípi i Maqεδonís, i cíλi mε ηí uστrí triδét míj vétσ u-dorf por si puféja ε u-vrá mε Grékt déri sá i príσi ε i σterngój mε i çil ε mε i háp dýert ε ſytetévet t' ýnε, εδε mε i bámun vénd ne ηí mlεδsí te máδε qi i-δójσin Amfictióne, ne te cíλen kúp, déri n' át kóh, núk mújti mε hímun fíndja ε tjéra fárvε, qi núk íσin Grék,

sɛ Grékt u ðójɕin Maqɛdónvɛt ɛ Ɛpirótvɛt ɛ Ilirónvɛt barbár, qi do mɛ ðán t' égr ɛ te pa-díje.

N' ató kóha te fíð kómbɛt, qi núk iɕin Ɛlín a Grék, iɕin sodítun (1) prej Grékɕ mɛ sŷ te kéq ɛ u ðójɕin te fíðvɛ barbár.

IV

Mbasí vdiq Filípi, Mrɛtnija ɛ Maqɛdonis i mbét Aleksándrit, qi ɕqýp i ðómi ɛðɛ Léka i máð.

Léka i máð mâ trím ɛ mâ i mír sɛ Filípi, i âti 'tî, mbasí pustój te fíð ató ðêna ɛ i báni ɛðɛ Grékt per véhtɛ, dáu ne zémber te véht mɛ mléð uɕtrîn ɛ mɛ ɕkúɛ mɛ i râ Dáriojt, qi íɕtɛ i bíri Ksérksit, mréti i Pɛrsîs. T'a mápim fákun, ðótɛ Léka i máð; ɛ si kur sɛ Ksérksi, i âti Dáriojt, érð mɛ uɕtrî n' Ɛvróp per mɛ u rá Grékvɛt, aɕtú ɛðɛ náte vémi ne Pɛrsî mɛ lá uhán ɛ mɛ j'a ɕperblýɛ te kéqɛn qi i báni Ksérksi Greqîs. Ɛ aɕtú sí ða báni. Mɛ trí ðêt ɛ pés míj ustâr trí-

---

(1) Mɛ sodít, italianíɕt : *riguardare.*

ma, te mlɛ́ðun ne Mát ɛ ne Dibre ɛ nder tjéra vise te Maqɛdonís, múɛr úðɛn por si ɛqýpeja, ɛ dúɛl n'Asíe. Atjé luftój ɛ múɛr te fíð fytétɛt ɛ véndɛt, qi qiλúɛnɛ ɛ ndóλnɛ ne úð, ɛ qi íɛin te Dáriojt, ɛ núk u fét kupkúɛ mɛ i qindrúɛ ɛ mɛ ɛ prítun. Nde vôna dúɛl Dárioj vêt mɛ uɛtrín ɛ véht, qi íɛtɛ ɛ pá-ŋéhmɛ, ɛ luftój mɛ Léken ɛ máð nder ŋadisá véndɛ; por hóvi i Léks núk prítɛj, prapo uɛtrít ɛ Dáriojt u-ðýɛnɛ ɛ uprísnɛ, ɛðɛ Dárioj íku mɛ fáqɛ te zêz. Vála ɛ Maqɛdonvet, qi ján te párt t' ŷn núk prítɛj udobí (1) persé por si vála ɛ pprónit qi derptón ðê ɛ gûr, ɛ núk íɛtɛ ne dór te Pérsvet mɛ ja u prítun hóvin.

Mbasi mújti Dárion ɛ i zù rop t' ámen ɛ grúɛn ɛ'ti, te fíð mrɛtnija ɛ Persís i híni ne dôr te Léks ɛ u-bá zóti i véndit.

Por Léka núk u-kondenduɛ mɛ ɛká fitój: fáti i mír qi i príni nder fíð lúftat, qi báni, indézi ɛðɛ tjéra diɛírɛ ne zémber; ɛ mbasi puɛtój te fíð ató ðêna ɛ ató

---

(1) Udob, italianíɛt : *facile* , udobí : *facilità*, greqíɛt : εὔκολος, εὐκολία.

mretnì, mlóð uɑtrín perserí ɛ u-nis mɛ vójt mɛ i rá ɛðɛ Indíes qi kíɑtɛ mrét Póron. Ký Póroja íɑtɛ bûp i mír ɛ trím ɑúm, ɛ kíɑtɛ uɑtrija te mðája; por núk i velójtnɛ, persɛ Léka j'a príɑi te fíða, ɛ zù ɛðɛ Póron te fáλ mɛ dór.

Qé, ne két mendýr búrat ɛ trímat ɛ Σqypnìs mɛ Léken ɛ máð múɛrnɛ ɛ puɑtúɛnɛ te fíð Asíɛn, ɛ bánɛ n' atá véndɛ te lárga ɳí mretnì áq te máðɛ, sa ɑó-qɛja ɛ 'sáj núk kjé pámun kûp ne két jêt perpára Románo, qi nde vôna múɛrnɛ ɛ puɑtúɛnɛ te fíð ðên ɛ te fíð bóten, qi ɳífɛj n' át kóh, ɛ ngúlnɛ tɛmélin ɛ mretnís Rómes.

Por Léka i máð túi kénun Σqyptár ɛ áq trim, sá ɑóq núk kíɑtɛ, lá zakónɛt ɛ maqɛdonís, ɛ fiλój mɛ u-véɑun ɛ mɛ u-stolísun por si Pérsit, ɛ mɛ ngrán ɛ mɛ ɳí si atá, ɛ múer te fíð vésɛt ɛ keqíja qi kíɑin atá. Piɛt ɑúm, ɛ u-déjtɛ pá más, ɛ ne te déjun zún i fiλ mɛ mbýtun parsín ɛ uɑtrís véht ɛ míqt ɛ véht, ɛ báni disá pûn qi íɑin kúndra zakónɛvɛt Σqyptárvɛt. Kíɑtɛ ɳi te pár qi ɛ dóte fórt ɛ ɛ kíɑtɛ mík per zém-ber, persé ký ɛ pát ɑpetúɛ ne ɳí lúft, ne te cíλen u fɛt ne pɛzík te máð. Ketí njérit i ðójɑin émnit Klíto.

Ai nát qi u-dëj fórt Léka ɛ vráu mɛ dór te véht ɛðɛ két Klíton, ɛ ne nésrɛ, mbasí i dúel píɛja, ɛ lýpi ɛ núk i rá ne ménd, qi ne mráme ɛ kíɑtɛ mbýt vét.

Vɛrbúɛ prɛj fátit mír ɛ prɛj puɑtêtit qi pát, Léka núk díti mɛ mbájtun veht-véhtɛn, por báni ɑúm pún te keqíja, déri sá u-smú ɛ vdíq ne Babilón túi kénun fórt i rí, trí ðêt ɛ-trɛ vjétɑ. Núk díhɛt mir fiλit a vdiq prɛj lengátɛt a prëj hélmit qi i ðáne parsíja ɛ Maqɛdónvɛt, te cíλt íɑin fórt merzítun prɛj atí ɛ prɛj púnɑ te pa-gjáɑmɛ qi báni.

Qé! Léka i'máð mɛ trí ð't míj vêt, búpa Maqɛdónɑ ɛ disá Grék qi kíɑtɛ n' uɑtrí mɛ véhtɛ, príɑi sá mrɛtní tɛ mðája ɛ te fórta, báni lúfta te pa-númɛra ɛ ɑtíni ne dór ɛ puɑtój te fíð Asíɛn, pún qi pára atí núk mújti mɛ ɛ bámun kupkúɑ.

Maðníja ɛ Léks húmi mɛ vdék te 'tí, ɛ mrɛtnít ɛ rɛfinít, qi pát, i dáne parsíja nder véhtɛ, ɛ u-báne disá mrɛtní te rája, ɛ luftúɛnɛ ɑúm ηéna mɛ tj'tren.

Ɛmni i Lékes ká qindrúɛ táɑ sájêt, ɛ perméndɛt ɛðɛ sót kánd ɛ kánd ne per bôt mɛ fáqɛ te bárð.

Kɛjó ndêr ɛ ketá te perméndun na perkát ɛðɛ néve qi jémi Σqyptár ɛ te bírt ɛ atýne búpavɛ qi báne

fíð ató trimní, ε qi prígnε fíð ató mrεtní, si kur sε u-dyftúε per sípri.

Σqýpja émnin ε ká pás
Por ηετάσ i kjé hapúε :
Bini, djélm, zót' ýn ju'a ðáσt,
Per, nde dáçi, mε fitúε.

V

Εðε n' Εpír, a Σqypní te póσtmε, kjé ηi mrét, trim i fórt, qi i ðójσin émnit Πípo. Ký Πípo luftój mε Maqεdónt ε mε Grékt, ε i mújti ε i ndóq fórt, ε σtíni ne dôr σum katúndε, ε σúm fytétε, qi íσin áfer sinórεvεt t' ati. Ký Πípoja áq σpéjt ðéu uσtrín ε anmíqvεt véht, ε áq vrík múεr fytétεt ε katúndεt, qi uperméndnε, sâ uσtárt ε véht i ðáne : Moré zót, ti fitóvε ε móre ðên mε te σpéjt por si Σqýpeja. Ε Πípoja u-perféj túi ðánun : Vertét, aσtú áσt, por ármt túja kjén flétet ε mía, ε pandáj flutoróva σpéjt por si Σqýpε.

Qé, prej fiálεt qi i ðán uσtárt Πípos, ε prej fiálvεt qi perféfi Πíroja na ká mbétun néve émni Σqyptárt,

ε ðɛ́ut ýn i ðòn Σqypní, ε gjúhs ýn ðòn Σqýpε. Kejó fiál findɛt ε σkrúɛmɛ nder historíja te Grékvɛt motɕín, ε Πlutárku ε dyftón hóλ ε hóλ, sɛ si u-bá kejó pûn, si i ðánɛ uστáret Πípos, ε si u-perfɛ́f Πípoja.

Mbasí báni ketó trimní Πípoja σkapercéu détin mɛ ŋi uστrí te máðɛ ε dúel n' Italí, ku luftój σúm mɛ Román per mɛ i dálun zót pópuλit te ŋi fytétit qi i ðójσin Taránt. Atý báni σúm lúfta, ε ndensɛ nder te fiða i múiti Román, εðɛ Román luftúɛnɛ mɛ trimní áq te máðɛ, sa Πípos i mbét mà ε σúma ε uστrís, ε kùr ne lúft te mprápmɛ pá uστárt ε vét mbétun ε vrá áq σúm, ðá: Εðɛ ŋi lúft ndo ε fitófσa keστú, ún jám i húmbun. Πrandáj σpɛjtój ε báni páq ε miqsí mɛ Román ε u-kðýɛ mɛ fáqe te bárð prɛj Italíjet ne ðê te véht, túi dérðun ε túi σperdá kánd ε kánd émnin ε zánin ε trimnís Σqyptárvet.

VI

Mrɛtnija ε Iliris pát εðɛ ajó mrétna te mir ε trima te fórt. Nder ató áστ i perméndun ŋi mrét qi i ðój-

ɕin émnit Γénço. Ký mrɛt ɛ kíɕtɛ véndin ɛ sɛlín (1) ɛ véht ne Σkóder, ɛ urðenójtɛ te fiđ ðênat ɛ te fiđ málɛt, qi jan péđ ɛ per qárk nder ató ána.

Mbás Γénços kjé ɛðɛ ɳí mrɛtnéɕ, qi pát émnin Téfta, ɛ ɛðɛ kejó ndéj ne Σkóder, sɛ n'ató kóha Σkódra íɕtɛ fytéti má i máði te fiđ Iliris.

Sikursɛ mépɛt véɕt prɛj ɕkrójaɕ ýna, te cílat jan te fiđa te vertéta ɛ pjéðun prɛj historíjaɕ mótçmɛ, Maqɛdónt ɛ Epirótet ɛ Ilirónt ján te fiđ prɛj fáret Pɛlásgevɛt mótçim, ɛ te birt ɛ atýnɛ jémi ná Σqyptárt, te fiđ sá jémi qi flásim gjúhen Σqýpɛ.

U-pá, prá, mír fiλit, qi pánja ɛ ŷn ɛ fára ɛ ŷn áɕt mà ɛ mótçmeja ɛ te fíđavɛ, ɛ émni i mîr, ɛ záni i máđ,ɛ trimnija ɛ ndɛrúɛɕmɛ ɛ Σqyptárvɛt, ján ɳóftun ɛ jan perméndun nder historija, ɛ ɕendrísin por si pézeja ɛ djéλit fiđ kúnd ɛ fiđ káh. Ɛ prɛj kesó díjɛt mépɛt vêɕt mír ɛ hóλ qi Σqypnija núk ká kénun hérɛt, nder ató kóha te mótçmɛ, keɕtú ɛ vórfen, si kûr áɕt sót, por ká kénun ɛ máðɛ, ɛ ɛ bɛgát, ɛ mɛ émen

(1) Selí, italianíɕt do mɛ đán : *seggio, trono.*

te mír ε te máð, ε fórt ε nderúεσmnε prεj te fið bótεt.

Ndo mεndójσim mír ε hóλ, do te fëjm sε Σqypníja n' ató kóha te vjétra núk do te kêt kénun ε tráσ, ε ε ε pa-díjε, si áσt sót, per sé mε pás kénun ε pa-díjε núk kíσtε mújtun mε bà σkáf báni, as émni i asáj núk íσtε perméndun nder historíja mε áq σúm ndêr ε levdím, si kur sε u-perménd ε u-σkrúε.

Ε mabsí Σqypníja ká rá káq póσt ε áσt vorfenúε ne két mendýr qi ε σófim σót, ε ká mbét pá díje ε pa σkrímε, dúhεt mε ðán, sε ηí pezik i máð ε ká fëtun ε ε ká príσ, ε denúε, ε vorfenúε ne két mendýr qi ε σófim sót.

VII

Πεrsέu, qi kjé i mprápmi mrét i Maqεdonís u-príσ mε Románt, te ciλt i çílnε lúft, ε çúεnε ηí uσtrí te máðε per mε i rá ε mε ε çártun.

Epíri, a Σqypníja ε póσtmε, qi íσtε baσkúε mε Maqεdoní, íσtε nden puσtét te Πεrsέut, ε líðun mε

bés ε me fê me até. Per két pûn εðε Epirótet mlóðnε uστrín ε véht ε u-bánε báσk me Maqedónt per me qindrúε ε me prítun válen ε uστrís Románvet. N' até kóh mrεtnójtε ne Ilirí Γénçoja. Εðε Γénçoja, mbasi íστε Σqyptár ε kíστε fáren ε fiσin báσk me Πerséun ε me Maqedónt ε me Epirótet, mlóð εðε áj uστrín ε véht prεj málevet Σkóders ε prεj Dukafinit, ε prεj málεσ te Málit zí, ε prεj fið tjéra vísεσ qi íσin nden puστét te atí, ε u-bá báσk me Πerséun per me leftúε me Román't.

Uστrija ε Románvet kíστε per urðentár te pár ηí bûp te fórt, qi i ðójσin émnit Πal-Emil. Uστrija ε Románvet u-perpóq me Σqyptárt ne ηí vénd, qi i ðójσin Πídna, ε atý u-bá ηí lúft ε máðε ε ε mnêrσme fórt, ε u dérð σúm fák kah te dỳ ánt; por ndensε Σqyptárt qindrúεnε σúm ε bánε trimní te máðε, ε u-vránε por si búpat ε mótçim, uστrija ε Románvet qiλój mâ ε fórt, ε Σqyptárt u-príσnε ε u-ðýεnε, ε u-vránε me σumíc te mâðε, εðε Πerséu u-zú i fáλ.

Mbas asó lúflet Román't Maqedonijen ε dánε káter cópaσ, εðε mbasí ε σtínε te fið ne dôr, ε bánε per véhtε.

Σqyrnín ε róstme ε rríone táret, dófne ε penúene stát ðêt fytéte, báne rlaçk skáf fétne, ε zûne ní qínd ε rés ðêt mîj srírt te fáλ, ε i çúene ne robnî ne Róm

Πrej se skáf i fét Σqyrtârt ne két lúft me Romántmépet me ménd se qýs asó kóhet Σqyrníja u-fik ε u rrís ε húri me fâ ε me krýe, ε búer te fið te mírat qi rát, ε díjen ε skrímet, ε râ ne vorfenî, ε ne robnî, ε ne ra-díje, ne te cíλen findet eðe sót ne két dît.

VIII

Mbasí u-rrís Πerséu ne mendýr qi u-perméndε u-dyftúe síri, Γénçoja me skáf i mbét rrej usríjet véht, u-kðýε ε érð ne Σkóder. Πor Romántε ndóqne ε ε múerne mbrápa me ní usrî te máðε, ε u-perróqne me até ne Zadrím. Eðε atý u-bâ ní lúft ε máðε fórt ε u-dérð súm fák, ε u-vrâne njérz súm, por eðε atý Σqyrtârt u-ðýene ε u-rríone, ε íkne, kus sretój, déri ne Σkóder. Γénçoja inde mrám u-ndrŷ ne fytét te Σkóders, ε luftój eðε atý sâ múijti, por qindrésa ε 'tí vójt ne fúnd, ε marój me u-ðân ne dór

te Aníços, qi íɑtɛ Πrétor ɛ komandári i uɑtrîs Románvɛt. Ký, mbasí ɛ pát ne dór te véht ɛ líði, ɛ ɛ çój rób ne Róm mɛ fíð te bîjt, qi u-ðánɛ ɛðɛ atá ne dór te fitúɛsit. Kur mbríni ne Róm, Fénçoja prej márjet ɛ prɛj túrpit vdíq, ɛ fára ɛ atî u-sós ɛ u-ɑûɛ, ɛ núk ú-perméɴd mâ kúp.

Mbás Fénços u-bâ mrɛtnéɑ ne Σkóder ɳí grúɛ, ɳajó, qi u-perméɴd persípri ɛ qi i ðójɑin émnit Téfte. Luftój ɛðɛ kejó mɛ Romànt ɛ báni trimnî te máðɛ, por nde mrám u-príɑ, ɛ núk i mbét mâ fuqî mɛ qindrúɛ. Πrɛj se kéqjɛt Téfta vdiq, ɛ mbas asáj, fíð Σqypníja ɛ síperme rà ne dór te Románvɛt, te cílt dergúɛnɛ ɛðɛ atý njérez te véht per mɛ urðnúɛ ɛ mɛ gurvnúɛ ðéun mɛ lif te Rómes.

Ne két mendýr Σqypnîs núk i mbét mâ as ɳî mrɛtnî ne véhtɛ, por u-bâ fíð mâr àn ɛ pjés ɛ mrɛtnîs Rómes, qi ɑtíni ne dór te véht te fíð bóten ɛ te fíð ðênat qi ɳífɛɑin ɛ qi díhɛɑin n' ató kóha.

Πor ndensɛ kejó ɛ kéqɛ j'u-bâ Σqypnîs, núk dúhɛt mɛ kujtúɛ, sɛ Σqyptárt ðáne ármt ɛ mbétnɛ ne robnî ɛ nder kámb te Románvɛt. Románt, qi íɑin búpa te vjéfɑim ɛ tríma te mîr, dîtnɛ mɛ ɳóftun ɛ mɛ

ndeгúe trimnîn e tjérve. Пer két pûn Σqypnía núk e búer émnin e te gendrítunit e véht, e Románt múerne ne Σqypnî uetâr e luftâr gúm, e bâne disâ lefeón Σquptâreg, qi i qújgin : lefeónt e Ilirîs. Júli Késari, qi múndet me u-dân i pári Пerendúer i Rómes, pelqéjte e ndeгújte fórt lefeónt e Ilirîs, áq sâ n' Alemáŋ pát fiđ môn dý lefeón Σqyptâreg e mbájti gúm gpnés ne trimnî te atýne. Ë perŋimínd, fiđ môn e nder fiđ lúfta qindrúene e luftúene, por si búpa e si tríma qi íein, e u-dâne fiđ kúnd me fáqe te bárđ e mbájtne émnin e ndêren e te párvet véht.

IX

Mbasí u-prieg e húpi mretnija e máđe e Róms, Σqypnija fiđ u-dà cópa cópa, e báne gúm Ducáte, e Пrincipáte ne véhte. Di-kúeg múer ŋí pjés, di-kúeg ŋí tjéter; dísá fytéte rân ne dór te húaj, disá tjéra mbájtne parsîn e véht e u-gurvnúene si déetne vét.

Ne kóh te Sultan-Murátit íete Пrincíp ne Krúe, Гon-kastrióti. Uetrija e Túrkut rà gúm hér ne Rumelî, e mbasí múer Adrianópolin (Ëdrénen) Sultán

Muráti dótɛ ne zémber te véht mɛʊtî ne dór ɛðɛ Σqypnín. Пer két pûn te ſíð te pârt ɛ Σqypnîs íʊin ɛ ſaλójʊin ne frig te máðɛ, ɛ drójʊin mos ti mápin Túrku, si múɛr sâ tjéra ðêna. Γon-kastrióti per mɛ u-miqsúɛ ɛ mɛ kên mir mɛ Túrq, i ðá Sultán Murátit péng te káter te' birt ɛ véht. Пor Sultán Muráti te tré mâ te meðájt j'a vráu, ɛ núk lá ſàλ, por véç mâ te vóglin, qi i ðójʊin émnin Γérſ, a Γɛr-kastriót. Keté, qi íʊtɛ çún i vógel ɛ báni Túrk ɛ i ðá émnit Skɛnder-bég. Ký djál dúel fórt i mír ɛ fórt trím, ɛ Sultán Muráti ɛ déʊt fórt ɛ ɛ ʊtíni n' uʊtrí te véht, ɛ ɛ báni kapák kapák te máð ɛ te pár. Kur ɛ pa sɛ sá i vjéſʊim íʊtɛ, ɛ dergój mɛ uʊtrí ne Asíe, ɛ atý Skɛnder-bégu luftój ʊúm ɛ báni do trimní, qi u-levdúɛnɛ fórt, ɛ íʊin perŋiménd per t' u-nderúɛ.

Skɛnder-bégu jɛtójtɛ ne fáqɛ te bóts por si Túrk; por ne zémber te véht íʊtɛ fiðemón Σqyptár, ɛ núk hapójtɛ kúp, sɛ i kúj bír íʊtɛ, ɛ sɛ çé fár fákut kíʊtɛ ne trúp te véht. Пrandáj mbájtɛ áfer véhtɛs dý a tré qind ʊqyptár, te cíλt, ɛðɛ atá, per fáqɛ íʊin Túrq, si áj, por ne zémber íʊin ɛ mbáhɛʊin te Kerʊtên.

Ndóλi prá, qi Skɛnder-bégu u-fét mɛ uʊtrí áfer

Serbíɛt. Ai dít qiλój qi Sadri-azémi i Mrétit dúel andéj, ɛ Skɛndɛr-bégu i qíti príten, ɛ ɛ ɑterngój mɛ vû búlen (1) ne ɲí fermán qi pat ɑkrúɛ ɛ bá gádi, ne te cíλin Mréti u rðenójtɛ Πáɑes, qi íɑtɛ ne Krúɛ, mɛ j'a leɑúɛ, ɛ mɛ j'a ðán fytétin Skɛndɛr-bégut. Mbasí i múɛr búlen Skɛndɛr-bégu ɛ vráu két Sadri-azém prɛj fríget qi mos te dyftójtɛ, sɛ ɑkáf u-bá, ɛ mos ta ndáltɛ ne ûð, ne te cíλen íɑtɛ nísun.

Két pûn núk ɛ báni te mír, por núk pát sɛ si mɛ bá ndrýɑɛ per mɛ marúɛ diɑírin ɛ zémbers véht; ɛ perɲiménd, mɛ ɛ pás lán fáλ Sadri-azémin, ký ɛ kíɑtɛ zbulúɛ, ɛ núk i kíɑtɛ lán púgen çil, per mɛ bá ɑkáf báni.

Mbasi múɛr fermánin te bulósun, mɛ ɲató tré qínd Σqyptár, qi kíɑtɛ mɛ véhtɛ, u-vû n' ûð ɛ, pá u-ndál kupkúnd, mepíni por si puféja ne Krúɛ. Komandári i Krúes tuk pá fermánin dúɛl prɛj Krújɛt ɛ j'a ðá ne dór Skɛndɛr-bégut. At hêr Skɛndɛr-bégu çój ne kámb te fíð ðên ɛ Σqypnís, ɛ ɑtíni ne dór te

---

(1) Bul, italianíɑt : *sigillo* ; turqíɑt : mehýr.

véht te fið fytétet ε katúndet ε véndet ε te párvet véht, ε u-bá princíp ne Σqypní. Túk u-ðá záni ne Σqypní sε érð Skender-bégu ne selí t' átit véht, te fið Σqyptárt u-gezúεnε, ε múεrnε ármet per mε qindrúε báσk mε até. Ε te fið te párt ε krênt u- lekúndnε prεj véndεσ véhta ε pál ε pál, fið i cíλi mε σók te véht, vójtnε ne Krúε tε Skender-bégu, per mε u-fál mε até ε mε u-gezúε per te mír te atí. Ketá te pâr kjén Πal-dukafíni, ε Léka, ε Arianíti i Vlôns, ε Tanuσ-tópja, ε Γon-σpáta, ε Boσdári i Nárts, ε Manéσi i Berátit, ε Urána, ε Moisía i Díbres, ε Πal-duσmáni, ε Γon-kúka, ε sá ε sá tjér te pár, ε krên te Σqypnís qi núk ást ndεvója mε i perménd ká ηí ε ká ηi ne két σkrím, qi po qésim ne drit.

Ketá te pâr ε ketá krên u-perbetúεnε báσk, ε uliðnε mε bés ε mε fê per mε ηóftun per te pâr nder te pâr Skender-bégun, ε mε mléðun finden ε véht fið i cíλi, ε mε u-bá gâdi mε luftúε ndo kióft sε, si kur prítej, Túrku do te vijtε mε i rà Σqypnîs.

Mbasi u-gezúεnε ηa disâ dit ne Krúε, fið i cíλi ukðýε ne vénd te véht, ε Σqypnija fið mâr báni gâz ε u-gazmúε, ε j'u fál ndêrs te máðit Zót, qi lirój

Krúεn ε te ſiđ ató véndε,qi pátnε râ ne dór te Túrkut. Ne te ſiđ ſytétεt, ε ne te ſiđ katúndεt ſindja ε Σqypnîs u-vλaznúεnε, pajtúεnε ſáqεt, ε u-miqsúεnε: ε kûr qás-σin σóq mε σóq ne pûg u-mépσin ne grýk ε u-fálσin si kur fálεn per fésta te mđája.

X

Gezími i Σqypnís ngjáti ηa disá dit, ε σpnésa ε bóts kjé ε máđε déri sâ u-đá zámi, sε Túrku gatój ηí uσtrí per mε ε dergúε kúndra Skεnder-bégut. Sultán Muráti tuk múεr vêσt, sε σká báni Skender-bégu per mε hí ne Krúε ε si vráu Anadoλákt, qi fét ne Σqypní, per mε σtí ne dór fán ε véht ε ſytétεt ε katúndεt ε véhta, urđnój Πaσaλárvε mε mlíđun uσtríjat, Janiçêr ε Spahí, ε mε vójtun mε i rá Σqypnís ε mε ε príσ ε mε ε bá hí ε plúhun.

Ε per ηi ménd ηa disá uσtrí ηéna mbas tjétrét, udôrſnε prεj Rumelíjet ε híne, ne sinúret te Σqypnís túi vrá, túi djég ε túi penúε véndεt, ne per te cíλt σkapercúεnε. Por Skεnder-bégu núk ndéj ſjétun; mε te σpéjt ju dúεl perpára mε uσtrí te Σqypnís ε luftój mε

zemberí te máδε ηε káq, sá ηénin mbás tjétrit, príσi Ali-páσen, ε Baλaban-páσen, ε disâ tjér paσaλâr, qi íknε te fiδ mε fáqε te zéz.

Nder ketó lúfta u-dérδ fák i máδ ε nder láma t' uσtríjavet métnε te vrâm σúm Túrq, ε Σqyptârt fitúεnε trégun ε trimnîs, mâ pâr fáqen ε bárδ, ε mbasandáj pláçka σúm, ε fâ, ε kuál ε σatórε (1) ε árm ε fiδ σká fétnε.

Per ketó lúfta, qi fitúεnε Σqyptârt, báne gazménd te máδ, por ký gazménd núk ngjáti σúm, per sé umúεr véσt, qi Sutlán Muráti áq fórt u-iδenúε per két pûn, sâ u-çúε víht mε ηí uσtrî te mâδε, ηí qínt ε fáσt δít míj uσtárσ, εδε érδ ε peδój Krúεn.

Skender-bégu u-bâ gádi mε i qindrúε, ε j'u çój fiál te fiδ te pârvet Σqypnîs mε mléδ uσtârt ε mε árδ mε i ndimúε. Εδε aσtú godíti ηí uσtrí fórt te mír ε fórt te fórt, ε mbasí lá ne Krúε mε ε rújtun, Uránen, qi íσtε trím i mír ε fórt i ûrt ε besník, áj

---

(1) Σatórε, do mε δán turqíσt : çadér, italianíσt : *tenda, padiglione.*

véht mɛ tjért dúɛl ɛ múɛr málɛt per mɛ u-ʃétun gâdi mɛ i râ uɕtrís Túrkut, kûr t' íɕtɛ ndɛvój. Urána u-líð mɛ bés ɛ mɛ fê mɛ vdék ɛ mɛ mos ɛ ðán per te ʃâλ ʃytétin ɛ Krúɛs.

Skɛndɛr-bégu mɛ parsí te Σqypnís ɛ mɛ ð:t míj uɕtâr Σqyptâr ndéj perjáɕta, ɛ ɕkójtɛ ɛ víjtɛ por si Σqýpɛja hér andéj hér kendéj, ɛ prifójtɛ kóhɛn ɛ mír per mɛ i râ béfas uɕtrís Mrétit. Ɛ ne két mendýr ɛ mértɛ mprápa, ɛ ɛ ndíqtɛ pâ prâ kúp, ɛ hér i bíjtɛ ne ηî ân, hér ne ηî tjéter, ɛ núk ɛ léjtɛ kúp ne páq ás ne puɕím.

Per qárk te Krúɛs u-bánɛ lúfta ɕúm ɛ u-dérð ʃák i máð. Σqyptârt núk kíɕin as kanóna as bómbɛ, por ármt ɛ véhta, si kur sɛ párit, ɛ núk u-túɕin as fá-rɛt prɛj bumuλímaɕ as prɛj fámaɕ te kanónvɛt ɛ te bómbavɛt, qi híðɛɕin per mbí Krúɛ. Mbás ɕúm kóhɛt qi u-luftúɛ pá u-ndál kúp, ne mendýr qi u-dyftúɛ, uɕtríja ɛ Sultán Murátit po prísɛj, ɛðɛ tui pí sɛ núk pó múndɛj te mápin Krúɛn, ɛ qi mɛ ndéjun atý ɛðɛ mâ, do te bîrte ʃið uɕtrîn ɛ véht, mɛ ɕká i mét prɛj uɕtárɕ, u-kðýɛ mprápa ɛ érð n' Adrianupól, ɛðɛ vdíq.

Por, mbasí vdíq Sultán-Muráti εδε hýpi i bíri Sultán Mehméti, núk vonúene me árδun εδε tjéra ustrija Túrqis ne Sqypní ; ηéna prísej ε sósej, ε tjétra vínte rístas me fuqî εδε mâ te máδε. Por ndense ubâ kestú, Sqyptârt qindrúene, por si kûr ndê pâr ε i prísne te fíδa ηénen mbás tjétret.

Ketá fitíme ε kejó qindrês ε Sqyptárvet núk ε zbúti zémbren ε Mrétit, por ε iδenój εδε mâ téper, ηekáq sâ Sultán Mehméti, ηáj víht, qi múer Kostantinópolin, mlóδ εδε ηi ustrí te máδε, si εδε i áti, ε êrδ mpráp neKrúe, ε ε pedój per se rístas.

Skender-bégu, εδε áj mlóδ te pârt ε Sqypnís ε áq fórt qindrój ε áq trimnî te máδε strúene Sqyptârt te fíδ mâr, ε Dibránt mâ súm se tjért, sâ mbás ηa disâ kóhet, Sultán Mehmétit, si pá se ustrija ε 'tî po prísej ε bírej, j' u-dést εδε ketí me lán Krúen ε me u-kâýε ne Konstandinópol. Εδε Sqypnía spetój εδε kesó héret me ndêr ε me fáqe te bârδ.

XI

Γiđ ketó lúfta, qi godítnε, ε trimnίja, qi σtrúεnε Σqyptárt, bánε ne mendŷr, qi émni i Skεndεr-bégut σendríti fiđ kah, por si ŋi díελ i rí, ε fáqeja ε bárđ ε Σqypnís dúεl ne σέσ ε u-perméηd, núk vétem ne Rumelî, por εđε mâ fórt n' Εvrópe, ε đóhej fiđkúnd, sε Skεndεr-bégu ίσtε búpi mâ i míri, ε luftári mâ i fórt i jéts, ne te cíλen falój.

Πεr mε mos ε ngjátun σúm po bájm mε dítun, sε ne két mendýr Skεndεr-bégu luftój per sá ε sá vjét ne Σqypní, ε prίσi ŋí zét ε dŷ uσtrίja te mrεtnís Túrkut, ε leσój ηî péze lumníjεt per mbí Σqypní, áq sá mréti i Nεápolit, qi ε pátnε peđúε Francést ne ŋí fytét, i cój fiál ε j'u-lút mε dál détin mε ηî uσtrí, ε mε vójtun mε i ndimúε, ε mε ε σpetúε anmíqσ véht.

Ε per te vertét, Skεndεr-bégu báni pâq mε mrétin ε Turqís, ε múεr ηa pés a fáσt míj Σqyptâr, ε dúεl ne đê te Nεápolit, luftój mε Kárlo-d'Anxon, qi ίσtε komandári i Francézvet, ε prίσi, ε ε nzúεr prεj fytétit,

ne te cíλin ίστε pεδúε, mrétin ε Nεápolit ε vúni ne selí te véht, ε fitój εδε per két bupní, qi báni, ηí émen mâ te máδ ε mâ te σendrítσim, ε fáqeja ε bárδ ε Σqypnís σkelzéj, por si péza ε lárt.

Per két ndêr,qi i báni, ε persé ε σpetój prεj uστríjεt Francézvet, mréti i Nεápolit i fáli Skεnder-bégut ηí δê te máδ, qi ίστε Dukát ε i δójσin: Dukáti i Sant-Anxελos, ε mbasandáj mε ndêr ε mε δuntíja, ε mε fáqε te bárδ kδéu perserí n' Σqypní ε vójt ne Krúε per mε ndréqun penímεt, qi lá lúfta, ε per mε vúmun ne púg pûnt ε gurvnímin ε δéut véht.

Qé, prá, ηí njéri i mír ε trím, qi díti mε bá t'a dójn ε t'a nderójn te párt ε krênt ε Σqypnís, mújti mε qindrúε te fiδ uστríjavεt mrétit Turqnís, ε luftój mε fáqε te bárδ εδε n' Εvrópe, ε lá ηí émen,qi,déri sá te epnójn jéta, ká mε u-perméndun fiδ môn nder historíja mε ndêr ε mε lavdím. Por búpat si Skεnder-bégu víjn páλ, ε σúm kúσ núk múndεt mε pásun fátin ε mîr t' atí, ás núk fên búpa ε te pár ne Σqypní, qi t'a nderójn ε t' i mbájn bésen ε te vdésin per te mír ε per gezím te δéut te 'týnε. Ketá búpa kán kên mótit, ε sót núk finδεn mε σumíc, si n' ató kóha, persé zém-

bra áɕt prísun, ɛ Σqyptárt ján ftófun kah daɕtunija mɛ ɕóqi ɕóqin ɛ kah daɕtunija ɛ patríðes véht, ɛ kán filúɛ mɛ mos mbájtun bésen ɛ baɕkenín ɛ mótɕmɛ.

XII

Ketó pák fiál ná i ɕkrúɛmɛ, abolá qi dielmnija ɛ Σqypnís te msóhɛt mɛ lifərúɛ ɛ mɛ mápun véɕt ne gjúh te véht fáren ɛ fisin, prɛj te cílit kán pjéðun. Por kur te ɕkrúhɛt ɕqýp historija ɛ Σqypnís, do te ɕkrúhɛt ɛðɛ historija ɛ Skender-bégut, ɛ kejó pùn, ndo u-bâft, si kur kémi ɕpnésen ɛ uzdájen, át héra te fiđ Σqyptárt do t'a kendójen ɛ do t'a mápin véɕt hól ɛ hól, por si dúhɛt.

Skender-bégu vdiq te ɳí míj ɛ káter kínt ɛ fáɕt ðét ɛ ɕtátin vít mbas Kríɕtit ne Léɕ prɛj lengátɛt éðɛɕ, ɛ u-vopúɛ n' até fytét. Pój vjét fáɕt ðét ɛ tré, ɛðɛ mrɛtnój ɳí zét ɛ káter. Perpára sɛ po vdístɛ, dréɕt, sɛ si te hìn Túrku ne Σqypní, do t'i bájtɛ te bírit fórt ɕúm kéq: ɛ per át pùn, mɛ ɛ ɕpetúɛ prɛj así pɛzíkut, ɛ dergój n' Italí mɛ disá vêt ɛ ɕók, ne ɳát vénd, qi

i pát fál Mréti i Nɛápolit ɛ qi ɛ qújɕin Dukáti i Sant-Anxɛlos.

Si kur sɛ ɛ mɛndój Skɛndɛr-bégu, ŋaɕtú u-bâ. Mbasi vdíq ký bûp i fórt, Túrku érð ndréjt ne Σqypní ɛ múɛr ɕúm ðêna ɛ ɕúm ſytéte, disá mɛ árm, disá tjéra mɛ bés. Ɛ Σqyptárt túi pámun, sɛ Mréti i Turqís núk bájtɛ kéq,por bájtɛ ſýſ te mír ɛ te dréjt; ɕúm ɛ ɕúm u-bánɛ mɛ até, ɛ ɛ ŋóftnɛ per Mrét ɛ per Padiɕáh. Ɛ keɕtú át hér Σqyptárt i mbàjtnɛ bésen, ɛ luſtúɛnɛ per Mrɛtní te Túrkut, ɛ ɕúm ɛ ɕúm u-bánɛ Mysylmán ɛ tjért mbétnɛ te Kerɕtén,por as atá, qi u-bánɛ Mysylmán,ás atá,qi ndéjnɛ te Kerɕtén,núk ɛ traðtúɛnɛ kúp; por fíð môn, si vλázen, qindrúɛnɛ bâɕk, ɛ dúɛlnɛ bâɕk n' uɕtrí e fíð kúnd.

Ɛðɛ Mréti i Turqís j'a u díti ɛ j'a u ɕperbléu trimnín ɛ bésen,qi i mbájtnɛ, per sɛ núk i pervúni,por si kómbɛt tjéra. Ɛ j'u lá Παɕaλárt, ɛ krênt, ɛ te pârt ɛ véht, ɛ núk j'u príɕi as zakónɛt,qí pátnɛ, as kanúnɛt ɛ mótɕim, as núk j'u hóq ármt, as núk j'u báni ndoŋî te kéqɛ, por i déɕt ɛ i nderój fíð môn. Ɛ per két pûn Σqyptârt mbájtnɛ ármt ɛ trimnín ɛ mótɕmɛ ɛ qindrúɛnɛ ne bés Mrɛtnís ŋɛkáq, sa ðóhɛt, sɛ uɕ-

tárt mâ tríma ε mâ te mír te Mrεtnís kán kénun ε ján εðε sót Σqyptârt.

Ε per te vertét Σqyptârt ε kán merítuε két émen te ndεrúεσim, ε dúhet ná mε u-gazmúε, persé, ne te fíð ndpímet, qi u-bánε, atá núk ndpúεnε as gjúhen, as zakónet, as mεndímet ε te párvet véht, por ndéjnε ε mbétnε fíð môn Σqyptâr ε fíð môn tríma ε búpą te mír.

Makárε te msóhεσin ε te zéjσin mε σkrúε ε mε liferúε, ε te báhεσin te díσim, ε te hoλójσin ménden ε σqísen ε véht, ε te mépσin véσt pûnt ε jéts ε te bóts, ε te civilizóhεσin (fisóhεσin), por si kómbet tjéra, ε atehér Σqyptârt kíσin mε fitúε émen mâ te máð ε ndêr mâ te lulezúεσmε, ε kíσin mε u-bâ mâ te pásun ε mâ te begát, ε kíσin mε faλúε ne puσím ε ne páq mε fáq ε mε fini te véht.

Per két pûn, pra, ná j'u ðómi dít ε nát mε çúε diélmt ε vázat ne σkóλ, aboλá qi te msóhen ε te zân mε liferúε ε mε σkrúε ε mε u-bâ te díσim, per nde dáçin mε fitúε émen te mír, ε mε ndεrúε véht véhten ε fáren ε físin ε véht.

Dúhet qi Σqyptârt te j'a vên ménden ketýnε fjál-

vɛt ŷna, ɛ te ndifójn kʊíλen ɛ mír, qi po j'u ápim, persɛ ná núk kéna as ηí diʊír mâ te mâð, sɛ mɛ pâ Σqypnín mâr ɛ mír, ɛ te fórt ɛ te pásun, ɛ mɛ na u-gezúɛ zémbra, kur te ʊófim vλáznít ŷn mɛ u-dáʊt ɛ mɛ u-nderúɛ ηéni mɛ tjétrin, ɛ mɛ u-líð te fíð mɛ bés' ɛ mɛ fê, per te mír ɛ per lumní te ðćut Σqypnis.

Παʊko-Vása.
Σkodráni.

ΔΕΣΚΡΟΙΕ.

I

Ký ðêu, qe ſéndɛmi mi té, éɑɔte rumbuλák, posí lémɑ. Πerbrénda éɑɔte mbúɑɔure mɛ ηé lénk te zjárte, si hékur' i tréture; persípre ká ηê gujáte si vêja. Mi até gujáte pójne káqe ηéres ɛ káqe férra te ſáλa te tjéra.

Kjó gujáť ɛ ðêut éɑɔte prɛj báλť ɛ prɛj gúreɑ ɛðɛ prɛj te tjére mɛtáλɛvɛ; te ɑúmať áneť ɛ sâj jáne mbuluáre mɛ úje, qe atýrɛ u ðóne dét, sindekur qe ɛðɛ atýrɛ áneve, qe jáne te xbuluára, u ðóne stɛré. Trí te kátertať ɛ ðêut jáne dét, ɛ ηê ɛ káterte véteme éɑɔte stɛré.

Stɛréť ɛ ðêut ndáhene me pése cópe: Ɛvrópe, Asi, Afríke, Amɛríke ɛðɛ Oqeaní. Nga ketó te pése cópe Asía éɑɔte m' ê máðja, ɛðɛ atjé jáne ɡpíkure perpára ηérezit' ɛðɛ diturít' ɛ ndrituríte. Ɛvrópa éɑɔte ɑúme m' ê vógele, núke véteme nga Asía, pó ɛðɛ nga Afríka ɛ nga Amɛríka; pó kómbɛte, qe pí-

ne mi keté cópeze te vógele, káne σkuár áqe perpára ne dituri ε ne ndrituri, sa Asía, mε fíde te máδt' ε sâj, s' éσte fê fárε perpára asâj. Amerika, qe éσt' ε dýt' ε cóperavεt te δêut pas Asíse, nga te máδte, éσt' εδε ε dýt' ε ketýrε cóperavε, pas Evrópese, nga drítat' ε nga dituríja. Amerika núke ká qén' ε díture prej te vjéterεt; káter qínt vjét mê páre Kristóf Kolómbi nga Venetíku dóλi nga Spánja mε aníjε, ε vát' ε fét fíd' até cópe te δêut. Q' ate-hér'ε tehú váne σúme evropjáne, ε ubéne véndese atjé, εδε sot-per-sót cá vénde t' Amerikese jáne mê perpára se Evrópa ne xdó fáre púnε. Afrika éσt' ε trét' ε cópavεt te δêut nga te máδte, pó éσte σúme pás, se te σúmet' ε véndevet te sâj jáne te perveluáre nga te nxéhetite, εδε s' píne nde per tó, pervéç se cá ηéres te zés ε te égere. Oqeanía éσte m' ê vógel' ε te pése cóperavεt εδε m' ê égert' ε m' ê pa-díture.

II

Evrópa ndáhete me disá mbreterí, qe nga ató σtáte qúhene te mbeδá, δε Jáne: Rusía, Prusía mε Ger-

manine, Infiltéra, Fránca, Austría, Italía εδε Tyrqía; pas ketýre víne: Spánja, Portogalía, Sveqía me Norvefine, Danimárka, Olandía, Belfía, Svícra (Elvetía), Grekería, Rumanía, Serbía εδε Mal'-i-Zí. Kető te trí te fúndite, taní gnéjt jáne ndáre nga Tyrqía, εδε sadó qe jáne me véhte, núke dúhene mbreterírra, pó nenembreterírra.

Rusía ká ne Evrópe afró 70 miliúne njéres, εδε kryeqytét Petropójene me 700 míje njéres.— Prusía, báske me nenembreterít'e Germanise, ká 40 miliúne njéres, εδε kryeqytét Berline me 800 míje njéres. — Infiltéra, qe éste mi dý nisí, ká 33 miliúne njéres, εδε kryeqytét Lóndrene me 3 miliúne njéres. Kjó mbreterí éste súm'e fórte ne dét.—Fránca ká 37 miliúne njéres, εδε kryeqytét Parísne me 2 miliúne njéres.— Austría me Ungaríne káne 35 miliúne njéres, εδε kryeqytét e te dýjave báske éste Vjéna me 600 míje njéres, εδε e Ungarise me véthe éste Pésta. — Italía ká 26 miliúne njéres, εδε kryeqytét Rómene me 200 míje njéres. Ký qytét éste εδε frón Pápese, te párit te fide Kadolikevet.— Tyrqía ká ne Evrópe afró 10 miliúne njéres, me fide Bulgarine e

Rumelín' e Lindjese, qe qevepísene me véthe, eðe me fíde Bósnen'e Erzegovínene, qe i qevepís taní Austría. Kryeqytét i Tyrqíse éste Konstantinupója (Stambóli) me mê tépere se 1 ½ miliún njéres.

Nga mbreteríť e dýta e te trétat, Spána ká 20 miliúne njéres, eðe kryeqytét Madrítne. — Portogalía ká 4 miliúne njéres, eðe kryeqytét Lisbónene. — Sveqía me Norveſíne káne 6 miliúne njéres, eðe kryeqytét Stokólmine.— Danimárka ká 2 miliune njéres, eðe kryeqytét Kopenhájene.— Olandía ká 3 ¼ miliúne njéres, eðe kryeqytét Hájen.— Belſía ká 4 ¼ miliúne njéres, eðe kryeqytét Bryksélene.— Svícra éste prej 22 ðimokratíve, ká 3 miliúne njéres, eðe kryeqytét Bérnene.—Grekería ká 1 ½ mil. njéres, eðe kryeqytét Aðínene.— Rumanía ká 4 miliúne njéres, eðe kryeqytét Bukuréstine.— Serbía ká 1 ½ miliún njéres, eðe kryeqytét Beligrádne.—Mal'-i-Zi ká tré a kátre qint mije njéres, eðe kryeqytét Cetínene.

Véç atýre qytéteve, qe jáne kryét' e mbreterívet e te qevepívet te Evrópese, ká eðe te tjére te mbeðéj ne Evróp e : Ne Italí, Nápoli, Fjoránca, Milánua, Torínua, Venetíku, Livórnua, Palérmua, Mesína e te

tjéra; ne Fránce, Marsíla, Lióni, Tuλúsi, Líli, Bordója, ετj.; n' Infiltére, Mançestéri, Birmigháni, Gλaskóva, Edimbúrgu, Dybíni ετj.; ne Γermaní, Muníhu, Strasbúrgu, Luksembúrgu, Hanóvra, Léjpcíku, Drézdi ετj.; n' Austrí, Trijéσta, Πrága, Agrámi, Zára, Ragúza, ετj.; ne Rusí, Móska, Odésa, Sevastopója, Varsovía, Astraháni, Kazáni, Póti, ετj.; ne Tyrqí, Edrenéja, Saλoníku, Σkódra, Janína, Filibéja, Sófja, ετj.

III

Σqipería éσte ηê cópe vént i Evrópese, eðε ndóðete ne Tyrqí te Evrópese. Σqiperí ðúhet' ajý vént, qe nísete qe nga kufí' ε Malit-te-Zí, te Bósηes' ε te Serbíse, ε xjátete nga Bóra dreq Júgese fer ne pélkt te Nártese. Πer te ndáre Σqiperíne nga ána qe línt djéli, dúhete te héqim ηê víje dukε zéne nga Vráηa ε dúkε σkuáre neper Ysqýη, Qynrilí, Πerlép, Manastír, Feleríne ε Kostúr, eðε dúkε máre pastáj mál' ε Πinðose fer ne Nárte, ε dúkε léne fíde ketó qytétε, qe zúm fil. ne Σqiperí.

Ký vént, qe ndáhete me keté víje, eðe mbétete ne Tyrqí nga án'e te pependuárit djéλit qúhete Σqiperí, eðe ηérezit, qe píne mi té, Σqipetáre, eðe fúha, qe flásine, Σqip. Do-me-ðéne qe Σqipería ká nga Bóra Mal'-e-Zi, Rósnen'eðe Serbíne; nga te líndurit e djéλit Buλgaríne, Rumelíne eðe Θesalíne; nga Júga pélgun'e Nártese, eðé nga te perenduárit e djéλit detn'e Adriatíkut.

Σqipería ká mê tépre se dý miliun'e fýmese ηéres, Gég'e Tóske, Myslimán'e te Geotáre. Te páret e qytétevet te Σqiperíse jáne: Σkódra, Pizréni, Jakóva, Ipéku, Preotína, Kaλkandeléni, Ysqýpi, Perlépi, Dibra, Máti, Krója, Tirána, Ylqýni, Dúpesi, Kavája, Peqíni, Elbasáni, Ohríja, Staróva, Manastíri, Kórça, Beráti, Vlóra, Tepeléna, Girokástra, Delvína, Perméti, Kostúri, Koníca, Leskovíku, Janína, Filáti, Paramiðía, Margeléçi, Párga, Prevéza, Nárta etj.

IV

Ne Así trí cópa te mbeðá i káne trí nga mbreteríť e Evrópese, Tyrqía ká Anatóλe (qe ðúhete

εδε Asi-ε-Vógele), Armeníne, Qyrderíne, Syríne, Irákne εδέ cá vénde te Arabíse. Ne ketó vénde mê te mbεδέηť ε qytétevet jáne: Izmíri, Brúsa, Kóηa, Trapεzúni, Erzirúmi, Djari-Bekíri, Musúli, Bagdáti, Básra, Halépi, Sámi (Dimíshku), Birúti, Jerusalímі, Meqqéja, Medinéja, Móka, Sána etj. Ketó vénde káne afró 20 miliúne ηéres.

Cóp' ε dýte, q' ε ká Rusía, éshte líde Sibería, q' éshte nga Bór'ε Asise, vént i fére shýme, pó me páke ηéres, nga te ngrítet ε te ftóhetiť ε tépere; εδε Kafkasía, qe atjé féndene Çerqézete, Tyrxíηte, Erménete, Abazáηte etj. Εδέ súme nga Haneríť ε Tyrqistánit, si Híva, Hokándi etj., káne shkuáre ne qetó vjét ne dóre te Rusise.

Cóp' ε tréte éshte Híndi, qe m' ê súma éshte ne dóre te Infiltérese, εδέ atá vénde, qe jáne me véhte, ηóhine mbreterésen' ε Infiltérese. Kalkúta, Bombáji, Madrási, Lahúri, Qishmíri etj. jáne mê te mbεδέηť ε qytétevet' te Híndit. Híndi ká 155 miliúne ηéres.

Véç ketýre te trí cópeve féndene ne Así εδέ mbreterít ε Persise, ε Afganistánit, ε Belu-

xistánit, ε Çinit, ε Japoníse, ε Birmánit, εðε cá te tjéra te vógela.

Çíni éσte σúm' i máð ε i fére; ká káter qínt miliúne ηéres; kryεqytét i tí éσte Πεqíni mε 2 miliúne ηéres; εðε Kantóni ε Nanfíni jáne nga mê te mbeðéηt' ε qytétεvεt te Çínit, εðε káne nga ηé miliún ηéres.

Japonía éσte ηé vént prêj cá nisívε; ká 52 miliúne ηéres; kryεqytét i sâj éσte Jédoja mε ηé miliún ε fýmese ηéres. Japónasite ηfájne σúme me Çinézet, pó Çinézete ruájne σúme zakónet' ε týrε te vjétere, ε Japónasite káne zéne te mápine zakónete εðé dituríť ε drítat' ε Εvrópese, εðε ne páke kóhe káne σkuáre σúme perpára, εðε díte mε díte po σkójne mê tépere.

Πεrsía ká 12 miliúne ηéres, εðε kryεqytét Teheráne mε 150 míje ηéres. Mê te mbeðéηt' ε qytétεvεt te sâj jáne: Ispaháni (200 míje ηéres), Σirázi, Tεbrízi etj. Πersía ne kóhrat te vjétera ká qéne σúm' ε máðε ε ε ndríture mε dituri, pó sót, sí σúme vénde t'Asíse, éσt' εðε ajó fórt pás.

Afganistáni mε Βελuxistáne εðε mε cá Hanerí

te Tyrqistánit ðúhεne, fiðe báσke, Así-ε-Mézit. Ký vént ká 25 miliúne ηéres. Mê te mbeᵭέηť ε qytétεvet te ketí véndi jáne: Buhára, Sεmεrkándi, Qabíli, Heráti, Qeláti etj.

V

Afríka éσte ηé vént mε tré çípa; méz' i sâj éσť i paηóhure, εᵭε píne mi té ηéres te zés ε te égere. Anete ndáhεne me tri:

1. Aneť ε Bórese,qe atjé éσte Eνfitería (Misíri) εᵭé Berbería.

Eνfitería ne keté kóhet te pastájmε éσte σtuár' ε xjáture fεr ne Sudán, ne més t'Afrikese; εᵭε ká mê tépre sε 10 miliúne ηéres. Qενepísete nga ηé nenembrét, q'i ðóne Hidív, εᵭε éσte nene Sultán' ε Tyrqíse; kryεqytáť i sâj éσte Kájrua (Misíri) mε 400 míje ηéres. Aleksandría (Skenderiéja) éσte qytáť i dýte i Eνfiteríse.

Berbería ndáhete me kátre cópa: Tripoline (Tarabulúze) mε 1 miliún ηéres, qe éσte ηé ngásr'ε

Tyrqíse; Tonúze mɛ 3 miliúne ŋéres, qe qɛvɛpísɛte nga ŋé nenembrét nene úrðrit te Sultánit te Tyrqíse; Alxére (Xezaíre), mɛ 5 miliúne ŋéres, qe éɑte nene Fráncene; ɛðɛ Marókne, mɛ 8 miliúne ŋéres, qe éɑte ŋê mbrɛterí me véthɛ.

2. Aneť ɛ Πɛrenduárjɛse, qe jáne Sɛnɛgabía ɛðɛ Guiné ɛ síperme ɛ ɛ póɑterme. Mê te ɑúmať ɛ qytétɛvɛt te ketýrɛ véndɛvɛ jáne ne dóre te Ɛvropjánevɛt.

3. Aneť ɛ Líndjɛse, qe jáne: Avisinía (Habéɑi), Zɛnfibári, Mozanbíku, Natáli ɛðé ŋê nisí ɛ máðɛ, qe qúhɛte Madagas'kár. Ketó fíðe qɛvɛpísɛne me véthɛ.

Ne fúnt t'Afrikese nga Júga éɑte Hund'-ɛ-Σpréhjɛse, q'éɑte ne dóre t'Infilizevɛt. Πáke mê síprɛ nga méz'i Afrikese éɑte Sudáni,vent mɛ ujera ɑúme ɛðɛ mɛ ɑúme begatí; andéj ɑkójne Níli ɛðɛ Négrua, dý lumén te mbeðéŋ, qe qájne Afrikene. Mê siprɛ Sudánit éɑte Sahára, ŋê fuɑ'ɛ fére prɛj rérɛ, pa úje ɛ ɑúm'ɛ nxéhte.

Ɛtér'Afrika núke ká mê tépre sɛ 150 miliúne ŋéres.

VI

Amerika ëgte ŋé vént i ndáre me dý cópa, q'i bagkón ŋé píŋ ðêu, q'i ðóne Панáме. Иérese nga ketó te dý cópa i ðón' Amerík'-ε-Bórese, tjátrese Amerík'-ε-Júgese. Иéreziť ε Amerikese jáne 70 miliúne; nga ketá cá jáne véndese te vjétere, q'u ðón' εðε Hindjáne; εðε cá jáne Evropjáne, te vájture pastáj, Spaŋóle, Пortogálas, Infilize εðε gúme te zés te gpéne nga Afrika.

Amerík'-ε-Bórese ndáhete me kátre cópa:

1. Véndeť-ε-Bórese, qe jáne gúme te ftóhte, εðε mê te gúmete féndene nene Infiltérene; káne 4 miliúne ŋéres. M'î dítur' i ketí véndi égte Kanadája, me Kjebékne per kryeqytét.

2. Véndeť-ε-Bagkuáre, qe égte prej 34 ðimokratíve te bagkuára, εðε ká 35 miliúne ŋéres; kryeqytéť'i ketí véndi égte Vagingtóni, εðε mê te mbeðéŋť'ε qytétevet te tjére jáne: Nev-Jórku me

800 míje ηéres, Bostóni mε 200 míje, Filaδelfia mε 560 míje etj. Ký vént éσte mê pεrpára ne díljεte, ne drítaŭ ε ne te qεvεpísurite míre, núk véteme nga Amerika, pó εδε nga Evrópa ε nga fíde bóta.

3. Meksíka, qe éσte ηê δimokratí mε 8 miliúne ηéres, εδε mε Meksíken per kryεqytét.

4. Guatemála εδε Amerik'-ε-Mézit, qe káne 2 miliúne ηéres, εδε kryεqytét Guatemálene. Ne keté vént fέndεte Panáma, qe káne zéne taní t'a gjójne, ε te baσkójne dý déte te mbeδέη.

Amerík'-ε-Júgese ndáhεte me σtáte:

1. Kolombía, qe éσte prej trí δimokratívε, prej Venεzuéles, Grenades-se-Ré εδε Ekatóres; ká 5 miliúne ηéres εδε ére te búkure fórt.

2. Ginéja, qe ká 300 míje ηéres; áneť ε détit te ketí véndi jáne ne dóre te Infilizevet, te Francézevet εδε te Olandíηaset; ne áneť ε mézit jáne Hindjáne véndese.

3. Perúja mε Bolivíne, qe jáne dý δimokratí te baσkuára mε 3½ miliúne ηéres; kryεqytéť i se páres'éσte Líma, i se dýtese Potári.

4. Brɛzília, ∫mbrɛtrí fórt ɛ fére, pó s' ká mê tépre sɛ 8 miliúne ŋéres; kryɛqytét' i sâj éʊte Rio-de-Janéjrua mɛ 210 míje ŋéres.

5. Qili, vént i ngúʊte áne détit, mɛ 1 ½ miliún ŋéres; kryɛqytét' i tí éʊte Σeŋt-Jakóbi.

6. Baʊkím' i Arfentíse, qe éʊte prɛj trí ðimokratíve; ká 2 ½ miliúne ŋéres; kryɛqytét' i sâj éʊte Buonɛs-Ajrɛsi.

7. Patagonía, qe éʊte ne fúnt t' Amerikese nga júga, éʊte vént i ftóht' ɛ i pa-ndéŋture prɛj ŋéresʊ, ɛðɛ ká ʊúme málɛ qe nxjérine zjár. Ká véteme 400 míje ŋéres, qe pójne te ʊúmete mɛ péʊq.

Ne mést te dý Amerikavɛt ján' ɛðɛ ʊúme nisírra, qe te ʊúmate jáne ne dóre te Evropjánevɛt; m' ê máð' ɛ týrɛ éʊte Kúba, q' ɛ káne Spagnólete.

VII

Nene Asíne ɛðɛ ne mest t' Asís' ɛ t' Amerikese jáne ʊúme nisírra, qe m' ɛ máð' ɛ týrɛ éʊte

Olandí-ɛ-Ré. Ketó jáne σúme pás ɛðɛ ηérezit ɛ týrɛ t' égere, pervéç cá véndɛ, q' i káne xbúture Ɛvroɲjánete. Tíde ketó nisírra káne afró 30 miliúne ηéres.

Σ. Samí Fráσeri.

BKSH

Пer Гiðeçíστene ðε per Zón' ε jétese εðε per Иεríne, bóten' ε vógele.

Гiðe sa múnt ε múke múnt te σóhe sŷr' i ηεríut ðε méndja múntme t' i ðémi mε ηê fjále Гiðeçíστe.

Гiðeçíστa ndáhεte nde Bótera.

Bóterate jáne káqe σúme, sa núk' u féndεte númure. Пapo, kur bóterate jáne te panúmura, εðε Гiðeçíστa po éστ' ε paáne.

Nga bóterate trî káne émere, ηéra qúhεte Djéλe, tjátra Héne ðε mê tjátra Δê. Εðε te tjérate te σúmate, qe s' káne númure, ðúhεne mε ηé émere Yj.

Гiðeçíστa qendrón nde hapesíret várure véte vεtíu. Пrapo, kur bóterate jáne te panúmura ðε Гiðeçíστa ε paáne, εðε hapesíra po íστ' ε paáne ðε ε pafúnde.

Bóterate dúkεne, sε víηene pótuλe nde hapesíret várure véte vεtíu; pó, kur mεndónεmi ε i qýrme

míre, u ʃéjme nómɛ te perjétɛɔm (*), qe prɛj atýrɛ permbáhɛne ŋéra prɛj játrese, ɛðɛ écɛŋene ʃíðɛŋé pá réɔture kûpe, ɛðɛ kûpe núke λaðítɳen' úðɛn' ɛ te píqɛn' ɛ te perpíqɛne, ɛðɛ méndj' ɛ ŋeríut núke múnt t' ɛ mergóŋe ɛ te mos ðóte, sɛ bóterate mɛ ʃíðe ç' káne persípre jáne bére, ɛðɛ nómɛt' ɛ perjétɛɔm, qe permbáhɛne ðɛ écɛŋene, jáne véne prɛj se máðɛ urtesíɛ, se máðɛ méndjɛjɛ, se máðɛ fuqíjɛ; sɛ pó te ðóte, sɛ bóterate núke jáne bére, ðɛ nómɛt' ɛ perjétɛɔm núke jáne véne prɛj asájɛ, dote héðe

---

(*) Nómɛ te perjétɛɔm ðúhɛne fuqíte, qe kâ véne Zót' i jétese nde bóterat, qe te permbáhɛn' ɛ te qɛrdɛλóhɛne per ʃíðe jéten' ɛ jétese. Eðɛ fuqíte, qe kâ ðéne nde qíðe ç' kâ jáne mbi bóterat per te mápe te qénure ɛ per te pójture, sa u'a kâ ðéne jétene ɛ per te perteríture ʃíðe jéten' ɛ jétese, sindekur dó i máði Zót.

Nómɛ te Иɛrezíse ðúhɛne te deftyéret' ɛ úðɛravɛt, qýɔ te síλɛne Иɛrezía ðɛ te punóŋene dréjte.

pósθε ðε vetehéne ðε dote bénεte kûpe fê, púne qe núke múnt te bénεte, as te ðúhεte.

Πrapo, kur bóterate jáne te panúmura εðε Γiðeçíσta ε paáne εðε nómεte te perjéteσm, εðε ε máðja urtesí, ε máðja méndjε, ε máðja fuqí po éσt' ε paáne, ε perjéteσmε, ε panísjε, ε pasósjε, ε ηéjte, zót i Γiðeçíσtese, qe ε béri ðε ε permbân ðε ε kâ kujdés.

Keté te máðεn' urtesí, te máðεne méndjε, te máðεne fuqí, te paánene, te perjéteσmεne, te panísjεne, te pasósjεne, te ηéjtene, zón' ε Γiðeçíσtese ε ðémi Πεrendí, ðε Zót te jétese. Εðε émerin' ε asáj, dúhεte, t' j'a zéme fiλ mε fríke ε mε ndêr ε mε lavdurím, εðε fiðeηé t' ε kémi nder mént, εðε mε mént t' i fálemi ε t' i lútemi.

Zót' i jétese Πεrendía kâ bére permbí Δê σúme fáre férraσ, εðε ηê prej atýrε éσte Иεríu, qe ðúhεte bóte ε vógele.

Иεríne Πεrendia ε béri te lire, do mε ðéne te leσúare, te papεngúare, te pandále, te delíre (ἐλεύθερον); i ðá ðε fuqí prej véhtese sâj, qe te múntηe te punóηe, si te dóje; i ðá ðε fjále, qe te deftéηe ηéri

játrit púnene, ðɛ te mesóŋe i pári te pastájmine.

Tanín', ò djále, ô bîr, çún a vásɛze ç' te jêɛ, mbá vêɛ ðɛ ndifó te párine téjɛ, mê te máðe ðɛ plákne, te te deftéŋe ðɛ te te mesóŋe ç' éɛte mɛndúare ðɛ kâ mesúare, pára sɛ te vîɛ tíne nde jétet, ɛðé nde kóhe te msuárjɛse.

Zót' i jétese Пɛrendía i kâ bére ŋɛríut ðɛ fíde te mírate, qe t' i punóŋe, ɛ t' i perdórŋe, ɛ t' i traɛegóŋe per mɛ púare sa j'a kâ urðɛrúare te puárete,

Fuqíne, qe i ðá Пɛrendía ŋɛríut, per mɛ múndure te punóŋe si te dóje, ɛ qúajme Σpîrt ɛðɛ Méntjɛ. Kɛɛtú ŋɛríu éɛt' i perzjére prɛj kufómɛ te lénte, qe ɛíhɛte ðɛ zírɛte, ɛðɛ prɛj Σpírti, a méndjɛ, te palénte, qe núke ɛíhɛte, as zíhɛte, perváç véte kupetón véthɛne ɛðé véte véthɛse ŋêf te qénete.

Иɛríu, si i papɛngúare qe íɛte bére nga Пɛrendía, múnt te béŋe ɛúme fáre púnɛraɛ; pó, ató qe punón ŋé mɛ daɛurímn' ɛ Пɛrendíse, jáne te míra ðɛ te dréjta ðɛ te vertéta; ató, qe núke punón ŋé mɛ daɛurímn' ɛ Пɛrendíse, jáne te líga, ɛ te keqía, ɛðɛ te ɛtrémbra ɛ te geŋéɛtra ɛ te péme. Eðɛ per pú-

nerat ɛ míra ðɛ te dréjta ðɛ te vertéta kà gezím ðɛ préhjɛ te perjéteɢmɛ nde kujtím te Pɛrendíse; per púnerat ɛ líga ɛ te keqía, ɛðɛ te ɢtrémbra, ɛ te genjéɢtra ɛ te péme, kà fríke ðɛ hélm, ɛðɛ mundím te perjéteɢm nde kujtím te Pɛrendíse. Ɛðɛ múnt t' i njóh' ɛ t' i díje fárɛ míre ketó, pó te mɛndónɛte, sɛ Pɛrendía xdó fáre féjɛ, qe béri, déɢi, pa ɛ béri; ɛðɛ dó te póɲe sa j'a ðá te puárete, pa i béri fíðe te mírate, sa i dúhɛne per te púare, ɛðɛ dó te jéte sa j'a kà ðéne jétene, pa i ðá te perterí-ture prɛj fárese sâj. Ɛðɛ pas daɢurímit Pɛrendíse xdó fáre féjɛ dó ðɛ kerkón te póɲ' ɛ te jéte, ɛðɛ te perteríhɛte prɛj fárese sâj, ɛðɛ perpíqɛte per te mírat te puárit sâj ðɛ te qénurit fárese sâj fɛr nde búzet te vdékjɛse.

Prapo aý njerí, qe bén púne, qe núke príɢ te puárete ðɛ te qénet' ɛ tjátri, bén púne te míre ðɛ te dréjte ðɛ te vertéte; aý, qe bén púne, qe príɢ te puárete ðɛ te qénet' ɛ tjátri, bén púne te líge ɛ te kéqɛ, ɛðɛ te ɢtrémbere, ɛ te genjéɢtr' ɛ te péme. Ɛðɛ se ketéjmi dêl kanóni se míravɛt ɛ se dréjtavɛt ɛ se vertétavɛt, ɛðɛ te kúndpe ketýrɛ te lígavɛt ɛ te

keqíavɛt ɛðɛ te ɑtrémbravɛt ɛ te gɛɲéstravɛt ɛ te pémavɛt, qe ðá ɲé i úrte nde kóhet te vjétre, ɛðɛ j'a vertɛtúane fiðe te úrteť ɛ pastájm, ɛðɛ éɑte ký:

« Ató, qe núke dó te te béɲe ɲɛrí tý, mós j'a bén tjátre ɲɛríu.» ɛðɛ « Ató, qe dó te te béɲe tý tjátre ɲɛrí, bénja ðɛ tí tjátre ɲɛríu.»

Иɛríu tuɛ mɛ qéne pɛrzjére prɛj dŷ fáre férraɑ, prɛj Kufómɛ te lénte ðɛ prɛj Σpírti te palénte, kâ ðɛ dŷ fáre kerkímɛ, ɲé per te uɑqyére Kufómene ðɛ ɲé per te uɑqyére Σpírtine, domɛðéne ɲé kerkím te Kufómese ðɛ ɲé te Σpírtit.

Kufóma kerkón te ngréne ɛ te píre ɛ te véɑure ɛ vént, per te ndéɲure ɛ per te fléjture, te míre. Σpírti kerkón te msuáre te se dréjtavɛ ɛ te se vertétavɛ. Eðɛ nde te traɑeguáret te míravɛt se dýjavɛ éɑte te mírete ðɛ te lúmurit' ɛ ɲɛríut.

Pó, paɑɛ Σpírti éɑte héqes ðɛ drɛjtóɲes i Kufómese ðɛ i véhtɛse, ɛðɛ ndene gezím ðɛ préhjɛ nga púnet ɛ míra, ndene fríke ðɛ hélm ɛðɛ mundím nga púnet' ɛ líga ɛ te keqía, dúhɛte mê perɲára t' i épɛte atî te mesuáret' ɛ te dréjtavɛt ðɛ te vertétavɛt, qe te díje

te héqe ðɛ te drɛjtóŋe kufómene nde púne, qe t' i bjére te mírate qe kerkón. Sɛ atá, qe núk' i ápene mê ɲerɲára Sɲírtit te msuáret' ɛ se dréjtavɛt ɛ te vertétavɛt, sadó te míra te Kufómese qe te fitóŋen' ɛ te traɕegóŋene, núke múnt te ðúhɛne fatmíre ðɛ te lúmure; sɛ ɲerʃáŋene bagetíjɛ, qe bjé nde kuλóte te míre, ɲo ɕpîrt ðɛ fjále núke kâ, si te ŋeríut. Па ðɛ atá ɲrɛj atýrɛ, qe núke múntŋene te fitóŋene ɛ te traɕegóŋene mɛ púne te mírat' ɛ Kufómese, leɕénɛne nde púnera te líga ɛ te keqía, geŋéŋene ɛ vjéðene ɛ pembéŋene ɛ vrásene ɛ ɲrésene, ɛðɛ núke vétem' u ɲerʃáŋen' ɛgresíravɛt, ɲo bénɛne ðɛ mê te égre sɛ ató, sɛ ató safíde núke ɕqyéŋene sicíla te fárese sâj.

Пraɲo Иɛrezía, ɲer te mburúare te mírete nga te keqîjte ɛðɛ ɲer te ɲrúre te keqijte nde úðet te se dréjtese, vúne qe fórt láɕtinaj te páre ðɛ ʃykátes ðɛ mberétre, qe pún' ɛ atýrɛ te jéte véteme te ɕikuárete ðɛ te mburuárete ɛ te mírevɛt nga te keqîjte, ɛðɛ te ɲrúret' ɛ te keqîjvɛt nde úðet te púneravɛt míra. Ɛðɛ te párete ɛ mberétrete ɛ ʃykátesite ɛ úrte ðɛ te míre vúne ðɛ ɕkruájtine nómɛ, qe te ɲunóŋene atá ɛðɛ fíde ŋerezía ɲas atýrɛ, ɛ te véj' ɛ

dréjta mbáre, εðε ηερεzία ðε atá te σóhene mîre, ε te jéne fatmíre ε te lúmure.

Andáj mberétrete ðε fykátesete ðε te párete kâ híε ηερεzία t' i dúan' ε t' u béηene σúme ndêr εðε t' u ndihηene sá te múntηene per te míret te véht. Εðε atá per ndêrt te týre ðε per te míret te týrε, qe íσte nde te míret te ηερεzíse, jáne ndene bápe te dúane ηερεzíne fíde mε fíde zémre, ðε te σikóηene te dréjten' ε te vertétene per fíde fiðeηé pas nómεvet pá fáqε.

Иεríu, sindekúr ðám, kâ dŷ fáre kerkímε, domεðéne dŷ fáre púneraσ, ηê mε mént per te msuáre te dréjtate ε te vertétate, εðε ηê mε kufóme per te fitúare ε traσegúare te ngrén' ε te pír' ε te véσure te míre εðε vént per te ndéηur' ε te fjéture te míre.

Te msuáret' ε te dréjtavet ðε te vertétavet éσte te σikuáret' ε púneravet Zótit jétese mε sŷ εðε mε mént tuε véne ré ε tuε qýrure fórt hóλ, qýσ jáne bére, εðε persé jáne bére. По púnerat' ε Zótit jétese jáne te panúmura ðε te paána, εðε te mesuáret' ε se dréjtavet ðε te vertétavet éσte te paáne

ðɛ te pafúnte; ŋeríu kâ nísjɛ ðɛ sósjɛ, a krýɛ ðɛ fúnt, qe dó mɛ ðéne, éɕt' i árðure ðɛ kâ mɛ ɕkúare, ɛðɛ andáj s' múnt te mesóŋe te dréjtat' ɛ te vertétate ɛ fíde púnevɛt Zótit jétese, perváç sá múndete pas jétese, q' i kâ ðén' aý Zót' i jétese, dykɛ zéne mê perpára nga mê te nɛvójɕimɛte ðɛ mê te vyérate.

Púnet' ɛ te míravɛt Kufómese káne fúnt. Po ðɛ ató ŋeríu i ɕtój ɛ holój ɛðɛ ubéne fórt ɕúme, sa ðɛ prɛj asýrɛɕ fórt pák múnt te mesóŋe ðɛ te punóŋe. Po púnet' ɛ Kufómese te fída bénɛne, sɛ jáne perndáre nde fíde ŋerezíne, ɛðɛ sicíli msón ðɛ punón ŋê, qe múndete. Ɛðɛ xdó ŋerí vertét ŋê púne múnt te punóŋe, po te ɕúme púnevɛ te míra múnt te traɕegóŋe, sɛ prój' ɛ púnese tî, kur te punóŋe mɛ mént, sindekúr dúhɛte, dot' i tɛperóŋe, ɛðɛ keɕtú te tɛpruáret' ɛ próŋese púnese tî múnt t' ɛ kembéŋe mɛ te tɛpruára te próŋavɛ púneravɛ te tjérevɛ, ðɛ t' i traɕegóŋe. Po ŋerezía fét ðɛ mɛdóðe te cɛníŋe próŋet' ɛ xdó púnɛjɛ nde âr, a nde ɛrfént, a ðɛ nde tjátre fê. Ɛðɛ keɕtú fíðekúɕ ɕêt te tɛpruáret' ɛ próŋese púnese tî, ðɛ blên

prej te teprυáravet próɲevet' púneravet te tjéreve, sa múnt. Andáj ɲeríu lípsete te punóɲe, sa te múntɲe σúme, qe t' i teperóɲe nga próɲ' ε púnese tî σúme, ε t' ε σése ðε te blére nga te teprυárat' ε próɲevet púnevet tjéreve σúme, ðε te póɲe míre ðε lúmure, sá ε kâ te puárete.

Keστú Zóti i jétese Πerendía j'a ðá ɲeríut te puárete. Keστú ɲeríu núke bén te keqía. Keστú núke trémbete fyqjese Nómevet. Keστú éστ' i dáσure ɲéri ndε játri, εðε ndε Zót' i jétese Πerendía.

Πrapo ðε tí, djál' ô, qe épðε nde kóhet te psuárit, σikó te msójσ mê perpára σkróɲa, qe te mûnç te kendójσ ðε te mesójσ te dréjtat' ε te vertétate, qe káne féture ðε σkrúare te tjére perpára téje, εðé kerkón σpírti, εðε te σkrúajσ púnet' ε túa ε te mos i hapójσ, εðε te fláç ε te perfífeσ per se lárgu mε ɲérezit ε tú ðε míqt ε tú εðε mε kedó, qe kê púne, εðε te σkrúajσ ðε tí, nde mûnç te στójσ fekáfσe nde dituríne, qe mesóvε pej se tjéreσ. Πastáj xfíð εðε mesó ɲê púne, qe mε próɲet te asâj te póɲç ε te σikóɲç tetém' ε tetáte nde pleqerí per te mírat, qe te béne fer sa te pítn' ε te mesúane, εðε djémt' ε tú, si

εðε ytát' ε jotéme tý, a ðε mê míre, nde mûnç; εðε mε te tεpruáret te próηεse asâj t' u bêηç míre míqεt εðε te tjére ηéreze.

Nde undóðε i várfere pá át' ε pá éme, a skámes ε i kepúture, εðε nεvól' ε púnese, per te púare, núke te lê te kendójσ ε te mesójσ ráðazi te dréjtat' ε te vertétat' ε Σpírtit, pré pákeze nga kóh' ε dítese, qe dúhεte per te çlóðure nga púna, εðε pákeze nga náta, qe dúhεte per te fjéture, εðε kendó ðε mesó, sá te mûnç, nga te dréjtat' ε te vertétate, εðε σpréhj, sε dále nga dále núke dote mbétεσ as i papúne, as i padíture. Sε σúme kémi páre, qe mε te tiλ' úðe núke véteme káne mesúare te dréjta ðε te vertéta, po jáne bére ðε ηéres te meðéη nga dituría.

Ij i qerúare ε i láre nga σpírti ðε nga kufóma, qe te jêσ i pamerzíture nde ηεrezíne εðε i σendéçim nga trúpi; nga σpírti te jêσ i qerúare ε i láre dykε mos σkúare nder mént εðε mos véne nde zémere te keqía vertét, núke nde te dúkure; εðε nga kufóma tukε lâr' ε tukε ndepúare trúpne ε tukε mos léne ndoηé qélbjε vertét, núke mε te ndertúare ε te palúare sa per te dúkure. Sε qélbj' ε trúpit bjé

smúndjɛ, ɛðɛ, ndo vɛ́teme ndo báɕke mɛ te keqíat te ɕpírtit, bjɛ́ merzítjɛ ðɛ merguárjɛ te ɳerezíse míre.

Mergó te ndéɳurite ɲa púne; ɕɛ perpára te dúkete prɛ́hjɛ, ðɛ te vjén míre, po pastáj sjɛ̂λ ɕterngím ðɛ hiðerím, te puáre kɛ́q, púnera te keqía, merzítjɛn' ɛ ɳerezíse, ɛðɛ mbe se fúndi fríkene ðɛ mundímine ɛ Nómɛvɛt ðɛ te Πɛrendíse.

Kíj nder mɛ́nt per hɛ́re, sɛ Πɛrendía, qe béri xdó fáre fɛ́jɛ te vyɛ́re, díhɛte, sɛ ðɛ dó te jɛ́te, núke dó t' ɛ húmpɳe ɳeríu, sɛpsɛ́ ɛ béri te paɲengúare, qe te bɛ́ɳe si te dóje. Andáj xdó fáre fɛ́jɛ, qe te dúhɛte per te púare, t' ɛ perdórɛ; po te mos i ɕuájɕ fárene, po t' ɛ ɕikójɕ ɛ t' ɛ kɛ̂ɕ kujdés te ɕtónete.

Dój ðɛ ndɛró tetát' ɛ tetéme; kûpe, mos i hiðeró; ɛðɛ te mɛ́ta (ἐλλείψεις) nde kâne, mos u'a vére rɛ́, po ɕikó, nde mûnɛ, t' u'a ndertójɕ tuɛ perkezúare ɛ mɛ te míre; ɛðɛ t' i ɕikójɕ sa fɛr te vdésene, sɛ te mírate, qe te béne nde vogelí, sa te míra, qe t' u béjɕ, i vjɛ́ɳene, ðɛ y'a kɛ̂ húa.

Dój ðɛ ndɛró te mírete ðɛ te díturite, kíju zilí, ðɛ ɕikó te bɛ́nɛɕ, si atá, ɛðɛ mɛ te tílɛ te perzjɛ́nɛɕ ðɛ nde fjále ðɛ nde púne.

Kupekújt nakâr mos ki, sɛ nakári ésť ɛ kéq' ɛ te keqíavɛt, ɛ trét ŋeríne te ʃáλe, ɛðɛ bjé fatkɛqesí ŋa qéne ɛðɛ vdékjɛ ŋa te ðéne (*).

(*) Ndepón Zilía nga Nakári; zili ðúhɛte, kur gezónɛte ŋeríu tjátre ŋeríu ŋer te mírat, qe kâ, ɛðɛ ɛ dó ðɛ péh te bénɛte si aý. Nakâr ðúhɛte, kur hɛlmónɛte ŋerí nga te mírate, qe kâ tjátre ŋerí, ɛðɛ ɛ merzít, ðɛ péh t' j'a húmpŋe.

Fjáleza Nakâr éste motúare, ɛðɛ nde vént te asáj ésɛte fúture fjáleza turqíst Hasét. Πο pón nde ŋák fjále, si nde Zilí páste ɛ nakâr mos páste (= Ζηλίαν νὰ ἔχῃ καὶ φθόνον νὰ μὴ ἔχῃ, καὶ τῷ τῶν ἀρχ. Ἀπέστω φθόνος καὶ Νεμέσεως μὴ ἑάλοι βέλος.), ɛðɛ nde kénket:

Moj unáza pêð florí, pêð florí,
móɾɛ bûpe trím te rî, trím te rî
sóqɛte káne zilí, káne zilí.
Ató zilí kísine,
Γíðe ŋer tý flísine.

Mos perqéɕ ðɛ mos mér xvápe ðɛ mos ɕkɛlmó plɛ́qte ðɛ te várferite ðɛ te padíturite, po te te víne kéq per tá, ðɛ t' u ndíhç ɛ t' u béηç míre pá mbúpjɛ, sɛ tí, nde dí ðɛ nde kê, Πɛrendía méndjɛn' andáj t'a ðá, qe te msójɕ ɛ te díɕ, ɛðɛ te punójɕ ɛ te kêɕ, núke te mbúpɛɕ ɛ te levdónɛɕ, sɛpsɛ ɕkarkóvɛ bápene téndɛ dykɛ bére até, qe dúhɛj te béηɛ. Ɛðɛ pa mɛndóju, sɛ mos kê ðɛ tí te méta ?

Mergó fórt te mbúpurite ðɛ te levduárete, sɛ ketó t' i húmpηene fíðe te mírate, që kê bére. Mergóju ðɛ ruáju nga te líqte, qe te béne ðɛ te béηene kéq, po mos kerkó t' u béηç te kéqɛ per te kéqɛ. Ɛðɛ,

---

Moj unáza pêð mɛ âr, pêð mɛ âr,
móre bûpe korðetâr, korðetâr,
ɕóqɛte káne nakâr, káne nakâr,
Ató nakâr kíɕine,
zjénin' ɛ s' pelcísine.

Keté ɕúme, dyk mɛ mos díture nga púη' ɛ te motuárit, ɛ kendóηene mɛ fjálezet turqíɕt, káne kahâr, qe ðóte príɕjɛ, hiðerím.

nde dóre ndè te rénçine, mír' u bén, kéq mos u bén.

Fóle dréjte ðε qerúare ç' dí vertét, εðε kur éστe kóha ðε ráða. Kûpe mos ðúaj geɳéστre ðε te péme, εðε kûpe mos kaλezó. Ndepón te kaλezuárete nga te ðénet' ε se vertétese, sε te kaλezuárete éστe te treɡúare púneje fσéhete pá pyéture, a ðε me te pyéture, qe díhete, sε kà per te prúre te kéqε. Te ðénet' ε se vertétese éστe te treɡúare te púnerave te pafσéheta, qe te msuáret' ε atŷrε éστe per míre.

Xdó fê, qe dúkete, héq dŷ te pyétura, psé éστe bére ðε qýσ éστe bére, εðε xdó púne ðε fjále kà ɳé qeλím (σκοπὸν), a fúnt (τέλος). Εðε te féturit' ε psése ðε qýσjese ðε te qeλímit, a te fúndit, jáne te dréjtate ε te vertétate, a me ɳê fjále dítja, a dituría. Πrapo sávε u kê mesúare ppej te tjérevε, a u kê féture véte, pséne ðε qýσjene ðε qeλímn', a fúndine, me deftím (ἀπόδειξιν) te vertéte, ketó bεsó ðε qúaj te dítura; sávε qe núk' u kê mesúar' a féture, pséne ðε qýσjene ðε qeλímine, a fúndine, ketó mos bεσó ðε mos qúaj te dítura, εðε σikó sá te mûnç, kur kê kóhe, ndò me te pyéture ε te mesúare prej se tjétën ndo me te mendúare véte, te féjσ, sávε qe ἴῶται). Εðε

psέne ðε qýσjene ðε qelímin', a fúndin', ε vertéte εðε t' i béηç te dítura.

Kur kerkón psέne ðε qýσjene ðε kelímin', a fúndine, ε ndoηé fέjε, a púnejε, a fjáleje, báσke mε tjátre, mos uzemeró, as mos kerkó mε pahîr t' ε béjσ te bεsóηe pá mbúσure méndja x' dí tí vertét, sε i ndalón te mεnduáret' ε papεngúare, qe j'a ðá Πerendía ηεríut per te ruájture nga geηéσtrat' ε nga gabímεte. Πa kur t' j'a qásηe méndja ε te kupetóη' ε te nxére te vertéten' ε pambedýσte (ἀναμφίβολον), εðε tí, qe j'a deftéνε, t' i ðúaσ pastáj, mos bεsó, sε te péva, núke te kâ mε ndifúare; sindekúr εðε tí, nde te ðénçin' keσtú atá qe te deftýεne te vertétate, núk' i kê mε ndifúare.

Béne véthene te te dóje zémera te béηç míre kurdó atýrε qe káne kéq, εðε bén kurdó qe te múnç. Εðε kéq nde fέç nga atá, q' u bére míre, mos uméj, sepsé bére mír' ε fέte kéq. Εðε perserí te míre bén, po vére ré sa te mûnç, t' u béηç te mírevet, qe káne kéq. Εðε mos kerkó te te levdóηene per te mírat, qe j'ê bére ðε bén, pa ε míra núke fσíhete. Εðε kur kah'éte ε te levdóηene perpára sŷσ, σikó mε ηê

fár' úðɛ t' ɛ mergójɔ te levduárete, ndonesɛ te vjén ɔúme míre.

Kuɔ te kâ bére míre, ɔikó t' j'a ɲperbléjɔ sa te múnɲ ɔúm' ɛ mê ɔúme, ɛðɛ t' j'a díɔ, ɛðɛ t'a trɛgójɔ ɲer fíðe jétene.

Ndɛk kê ɲer te véne bése, umɛndó sa te mûnɲ ɔúme ðɛ míre, nde t' ɛ kâ ɲer te mbájture, ɲa te trɛgójɔ púnerat' ɛ fɔéheta.

Kuɔ te te vére bése, ɔikó fórt míre t' j'a mbáɔ ɲer fíðe jétene. Kûpe te mos j'a nxjérɲ nde ɔêɔ, sikur ɛðɛ mundím ɛ vdékjɛ nde te árðte, t' ɛ préɲ ɛ t'a durónɲ, ɛðɛ nga bésa te mos dálɲ. Ɛðɛ armík, nde t' ubéft' aý, qe te vú bése, ɛ te te béɲe kéq, perserí nga bésa, qe te kâ véne, ðɛ i kê ðéne, te mos i dálɲ. Sɛ nga te ɲa mbájture bésene mûnt te víɲene te keqía ðɛ príɔja te meðá. Ɛðɛ aý, qe núke mbán bésene, ðúhɛt' i ɲabése ðɛ kaλezuàr, ɛðɛ éɔte báλ' i te lífɛt, ɛðɛ i merzíture ndɛ ɲerezía ðɛ ndɛ Ɲerendía.

Véndi, ku líndɛte ðɛ pítɛte ɲeríu, ðúhɛte Memeðêð (=μητρὶς, πατρὶς). Ɛðɛ fíðe sa líndɛne ðɛ pítɛne nde até vént ðúhɛne Memeðɛtâre (πατριῶται). Ɛðɛ

ſíde sa píne mɛ sise ɛ flásene ŋê ſúhe ðúhɛne Kómp.

Kómbi ndáhɛte nde Filírra.

Filírrate ndáhɛne nde Fárera.

Fárerate ndáhɛne nde Femíjera, qe píne sicíla nde ŋê ɔtepí.

Femíjete ndáhɛne nde Véta, qe jáne pák, a ɔúm e ŋéres, áte ɛ éme, ðɛ bîr ɛ bíje, a bîj ɛ bíja.

Kómbi sindekur mér brénda filírrate ɛ fárrate ɛ femíjete ɛ ŋéreziť ɛ femíjevɛt, keɔtú ðɛ te míreť ɛ filírravɛt ɛ te fárravɛt ɛ te femíjravɛt ɛ te ŋérezɛt femíjravɛt éɔte brénda nde te míret te Kómbit, te cíleť éɔte, dó mɛ ðéne, te míreť ɛ máð, ðɛ ɛ mír' ɛ te míravɛt. Ɛðɛ ç' jáne femíjete mbe kómbine, jáne ðɛ kómbɛte mbe Иɛrezíne, bóten' ɛ vógele. Ɛðɛ te dréjteť ɛ daɔuría ɛ kómbavɛt mbe ŋeriátrine bjé fatmiresín' ɛ Иɛrezíse. Ɛðé, sindekur xdó femíje mblíðɛte nde ŋê ɔtepí, keɔtú ðɛ xdó kómp mblíðɛte nde ŋé memeðêð. Ɛðé, sindekur te míreť ɛ femíjese ðúhɛte ðɛ te míreť ɛ ɔtepíse, qe píne femía, keɔtú ðɛ te míreť ɛ kómbit ðúhɛte ðɛ te míreť ɛ memeðéðit, ku pî kómbi.

Πrapo Kómbine ðɛ Memeðέðine, djál' ô, dúhɛte ðɛ kâ híɛ t'i dúame ɛ t'i ndɛrójeme ɛ t'i kémi kujdés mê σúme sɛ fíde, ðɛ sɛ áten' ɛ sɛ émene, dykɛ ndíhur' ɛ dykɛ bére míre te várfrevɛt ɛ te kepúturɛt memeðɛtâre, ðɛ tukɛ mburúare te dréjten' ɛ atýrɛ nga te keqîjte, ðɛ tuɛ fól' ɛ tuɛ msúare, sa mɛ múndure, te keqîjte per te árðure nde úðet te se dréjtese, ɛðɛ dykɛ ndíhur' ɛ dykɛ ðéne dóre te mírevɛt nde púnera te míra ðɛ te vyéra per Kómbine ðɛ Memeðέðine, ɛðɛ tuɛ sjéle ɛ tuɛ fóle dréjte ðɛ úrte ɛ míre mɛ jatrekómbaσ (ἀλλοεθνεῖς) per mɛ qén' i dáσure Kómbi mɛ te tjéret kómbɛ. Ɛðɛ kurdó te na ðepésene Kómbi ðɛ Memeðέði mɛ ánet te atýrɛ, qe káne xfέðure Memeðɛtárete, per te σikúare ðɛ qɛvɛpísure púnet' ɛ Kómbit ðɛ Memeðέðit, te perfísemi sakaqehéraσ. Ɛðɛ kurdó te na kerkóŋene te súlɛmi ɛ te vémi. Ɛðɛ persɛdó te na ðóne, t' i ndifójme mɛ te páret. Ɛðɛ kudó te na dergóŋene te vémi mɛ vráŋ; ɛðɛ nde lúfte, ku kâ vrásje ðɛ vdékje, nde na dergófσine per te mburúare te dréjtene nga pauðesí ɛ te tjérevɛ kómba, te vémi dykɛ qéσure, ɛðɛ te perpíqɛmi ɛ te leftójme mɛ fíde zémere.

Martóju, o bîr, pas Nómit, kur te te víŋe kóha, qe te lêσ fáre ε te perteríhεσ nde fáret téndε, si ε kâ ðéne Zót' i jétese, Πεrendía. Εðé, kur te béni búp' ε grúa, dójni ŋéri játrine, ðε mbáni bésene ŋéri játrit sa te póni ε te íni, εðε béhuni si ŋé kúrm ðε si ŋé σpírt, sindekur dote béni ðε ŋê femíje; εðε punóni dréjte ðε míre, qe te íni fat míre ðε te lúmare; dójni djémte túaj, εðε mesójuni, a vírni te mesóŋene, te dréjtat' ε te vertétate εðε púne, qe mε próŋεt te asáj te póŋene ε te bé-ŋene míre εðε t' u σikóŋene, kur te mos múntni ðε kur te pláki sa te íni fàλ, εðé, kur te vdísni, t' u qáŋene, εðé, pas vdékjese, t' u kujtóŋen' ε t' u ndjéŋene.

Ioan-Vrétua

Πostεnánasi.

Πorsít' ε Tovítit mbe te bíre.

Tovíti, kur pá sε j'uaferúa vdékeja, ðíri te bíre ðε i ðá: « Difó, ô bîr, fjálet' ε átese s' ít, qe te dó mε fíde zémere. Kíji nga hére nder mént, qe te póσ jéte te pelqíere tε Πεrndía. Kujtó nga hére Πεrndíne, εðε kíj ménte te mos i fejéσ, εðε te mos i héðç póσte porsíte. Te te víje kéq per te várferite, qe t' i víje kéq ðε Πεrndíse per tí. Sa te múnç te béσ míre, εðε te jéσ doreðénes. Nde kê σúme, σúme jép, nde kê pák, pák ðε jép, po nga hére mε fíde zémere; sepsε te bérete míre rúan ηεríne nga vdékeja fíde jétene. Mergó mburesíne, εðε mos ε lé te híje nde zémeret téndε, as nde fjálet te túa. Até qe z' dó te te béje tí ndoηé, εðε tí mos j'a bén t' jéterit. Kur te te punóje ηεrí, épi págene mε te páre. Nga hére kerkó te msúare nga ηεrí i úrte, εðε

kúre mɛ te liq mos uperzíɛ. Kur te vdés, vú me nde ðê kufómene. Kíj kujdés mémene téndɛ, ɛðɛ kujtó sa mundímɛ hóqi per tî, kur te mbántɛ nde bárk ɛ sa te ríti, ɛðɛ kur te vdése, vúrɛ práne méjɛ nde até vár. »

Σqiperúare nga Ɛliniɛtja
prɛj Koto-Anastas-Hóxit,
Qɛstorátasit.

BKSH

Numeremesóŋe.

Sindokur per te skrúare fjálete,qe fláseme,udésne séŋeza te zérevet véteme, te cílaṫ i quájtem skróŋeza, kestú eðe per te skrúare númerate, a númurete, dúhene séŋeza te númeravet vógela, qe u ðém núməraze.

Séŋezaṫ ə núməravet, a númə[…]zete, jáne nénte, sa ðə núməraṫ ə vógela, prej te cílavet deftén sicíla ŋê, kestú :

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9,
ŋê, dŷ, trî, kátere, pése, fáste, státe, téte, nénte.

Ketó séŋeza dúhene núməraze ṫ ə ŋérravet, a ŋérra.

Pastáj ðéte ŋérra i qúajme perserí si ŋê ŋê, dŷ ðétera si dŷ ŋérra, trî ðétera si trî ŋérra, ðə te tjérate kestú fər mbe nénte, eðe i skrúajme mə ató séŋeza te ŋérravet, mə númə[…]zet. Pó, per te qquájture ðéterate nga ŋérrate, ðéterate skrúhene nde vént te dýte mbe te méŋfere te ŋérravet, ə kestú dúhete ðə ŋê tjátre séŋeze per te deftýere véndine,

εδε keté σéηεze, si mε mos deftýere número, ε qúajme fáreze, εδε éσte kjó 0. Πrapo ménte número-raze δε ηê fáreze bénene δéte σéηeza te número-vet, εδε mε ketó σkrúhene fíde número-rate.

Πastáj δéte δétera dúhene qínt, εδε qe nga ηé qínt fer mbe ménte qínt σkrúhene qeaστú, si ηér-rate δε δéterate, po nde te trétene vént mbe te méηfere ηérravet, εδε nde te dýtene δε te párene nga nê fáreze.

Δéte qínde dúhene míje, εδε qe nga ηê míje ε fer mbe ménte míje σkrúhene qeaστú, si qíndeτe, po nde te kátretene vént. Εδε qe nga δéte míje fer mbe ménte δéte míje σkrúhene si δε míjerate, po nde te péstene vént. Εδε qe nga ηé qínt míje fer mbe ménte qínt míje σkrúhene si δε δétate míjeraσ, po nde te fáστene vént mbe te méηfere ηérravet.

Δéte qínde míjeraσ dúhene miliún, εδε qe nga ηé miliún fer mbe ménte miliúne σkrúhene qeaστú, po nde te στátene vént. Qe nga δéte miliúne fer mbe ménte δéte miliúne σkrúhene nde te tétene vént. Qe nga ηé qínt miliúne fer mbe ménte qínt

miliúne ɕkrúhɛne nde te néntene vént mbe te ménʃere ŋérravɛt.

Δéte qíndɛ miliúne ðúhɛne dyliún, ɛðɛ ɕkrúhɛne qeaɕtú, nde te ðétene vént mbe te ménʃere ŋérravɛt. Qeaɕtú ðɛ andéj ɛ túʧɛ dykɛ hípure nde triliún ɛ katreliún ɛ pɛseliún ðɛ te ʧéra. Qé ðɛ pasqýrra:

Иérra.	1
. . . . .	2
. . . . .	9
Δétera.	10
. . . . .	90
Qíndɛra	100
. . . . .	900
Míjera	1,000
. . . . .	9,000
Δétera míjeraɕ	10,000
Qíndɛ míjeraɕ	100,000
Miliúne	1,000,000
Δétera miliúne	10,000,000
Qíndɛ miliúne	100,000,000
Dyliúne	1,000,000,000

Kur ηé número' i máð, te ðémi per pasqýre i ðéte míjeve, kâ ðε ηérra, ηê, a dŷ, a trî fer mbe nénte, nde vént te ηérravet núke σkrúajme fárezene, po σkrúajme ηérrate sa te jéne, keσtú 10009;
nde páste ðétera i σkrúajme nde vént te ðéteravet, eðε núke σkrúajme fárezene, keσtú 10070;
nde páste qínde, i σkrúajme nde vént te qíndevet, eðε fárezene núk' ε σkrúajme, keσtú 10500;
nde páste míjera, i σkrúajme nde vént te míjeravet, eðε fárezene s' ε σkrúajme, keσtú 13000;
nde páste ðε ηérra ðε ðétera ðε qínde ðε míjera, σkrúajme sicílene nde vént te sâj, eðε núke σkrúajme fárezate fáre, keσtú 12468.
Keσtú ç' número te ndóðete báσke me te máðe, até σkrúajme nde vént te tî, eðε nde vént te atî, qe s' éσte σkrúajme fáreze, si 10703.
Qeaσtú ðε per xdó fáre tjátre número.

Ketó número, qe deftýem, eðε fiðe te tjérate kesijσ fáre ðúhene te tereta, se me ketó deftéjme férra te téra, si pése móλe pése pjépera, a xdó fáre

féje. Πo jáne ðε ηê fáre te tjéra, qe qúhene te cópeta.

Te cópetate qúhene keστú, se defténene cópera te féje, qe íste ndáre mbe dŷ, a mbe trî, a kátre, a pése, a sá qe dúhete, si ηê te dýte, a ηê te tréte, a te káterte, a te péste, a dŷ te tréta, a te káterta, a te pésta, akátre te pésta, a te fáστeta, ðε sá te séjteta qe te dúhene.

Númerat' ε cópeta σkrúhene keστú, te páre hére σkrúhete número, qe defténse sá cópe jáne mápe prej fése tére, qe éste copetúare, εðε perndene té hiqete víze, εðε perndene vízet σkrúhete número, qe defténse mbe sá cópera éste copetuáre ηê fáre fê ε tére, si ketó pasqýrra $\frac{1}{2}$ $\frac{2}{3}$ $\frac{2}{4}$ $\frac{3}{5}$ $\frac{7}{9}$ $\frac{5}{10}$ $\frac{6}{18}$ $\frac{9}{36}$ te cílate kendónene keστú ηê ε dýte, dŷ te tréta, dŷ te káterta, trî te pésta, στáte te ténta, pése te ðéta, fáste te tetembeðéta, ténte te triðetefáστeta.

Número mbi vízet, qe defténse sá cópe jáne mápe, ðúhete copenumurónes, tjátri número perndene vízet, qe defténse mbe sá cópe éste ndáre ηê fáre féje, qúhete copedefténes.

Numɛremesóŋa núke mesón véteme, qýɔ bénɛne número, ŋrɛj se cílavɛt móri émerine, ŋo mesón ɛðɛ kátre púnera te tjéra, qe jáne ketó:

Qýɔ dý, a trî, a ɔúme número mblíðɛne nde ŋê.

Qýɔ xbrêt número ŋrɛj número mê te máðɛ ŋer mɛ díture sɛ ç' mbétɛte.

Qýɔ ɔumezónɛte número mbe véthɛt te sâj, si éɔte ɔumezúare tjátre número ŋrɛj ŋése véteme.

Qýɔ ndáhɛte número ŋrɛj tjátre número mbe ŋjése, qe ŋrɛj atýrɛ sicíla éɔte mbe número rene q' undá, si ç' éɔte ŋéja ɛ véteme mbe tjátrene número.

Ketó te kátre púne ðúhɛne kátre mesíma te Numɛremesóŋese, ɛðɛ qúhɛne Mblɛ́ðjɛ, Xbrítjɛ, Σumezuárjɛ ðɛ Πjɛsetuárjɛ.

Te kátre mesímate mbi número rat ɛ téreta.

Mblɛ́ðja.

Mblɛ́ðja bénɛte keɔtú: Número rate, qe dote mblíðɛne ɔkrúhɛne ŋéra ŋerndene játrene, ŋérrate ndene ŋérrat, ðéterate ndene ðéterat, qíndɛte ndene qíndɛt

εðε te tjéra, nde undóðcine, qeaστú. Εðε perndene te ſída híqete víze, εðε zírete te mbléðurite se djáðti mbe te ménſere, perpára prej ηérravet, pastáj prej ðéteravet, pastáj prej qíndevet, pastáj ðε prej te tjérave si ç' te ndóðene, si nde ketó pasqýrra 6 5
prej se cílavet nde te páret ðémi, trî ε 3 12
ſíste nénte, εðε σkrúajme ndene vízet — 231
nénte; nde te dýtet, ηê ε ηê dŷ, ε dŷ 9 51
kátere, ε pése nénte, εðε σkrúajme ——
nénte ndene vízet perndene ηérrat; 299
pastáj, pése ε trî téte, ε ηê nénte, εðε σkrúajme ndene vízet perndene ðéterat nénte; pastaj σkruájme εðε te dý qíndete, si mε mos pásure ðε te tjére per te mbléðure, ndene vízet perndene qíndet' εðε mbliðene te ſída dý qínt ε nénte ðét' ε nénte.

Nde dálçine númerazete qe mbliðene, ndo te ηérravet, ndo te ðéteravet, ndo te qíndevet, ndo te xdó tjátre σkálε, mê tépere se ðéte, atehére ðéta a ðéterate mbáhene nde dóre te mbliðene mε te síper-mεt, εðε ató qe mbétene, nde mbétene, σkrúhene ndene vízet perndene ató qe umblóðe; nde mos

mbétɛne,ɔkrúhɛte fáreze,si nde keté pasqýre 6508
nde te cílene ðémi, nént' ɛ trî dŷ mbe- 4693
ðéte, ɛ téte ŋezét, te ŋezét ŋérrate béŋene 3819
dŷ ðétera ɛðɛ i mbáme nde dóre t' i ———
mbléðme mɛ ðéterat, ɛðé, si mɛ mos 15020
mbéture ŋérra, ɔkruájme ndene ŋérrat fáreze.

Pastáj ðémi, dŷ nde dóre nga ŋérrate ɛ ŋê trî, ɛ nénte dŷ mbe ðéte, prɛj ketýrɛ te ðéte ðéterate béŋene ŋé qint, te cílen' ɛ mbáme nde dóre t' ɛ mbléðme mɛ qíndɛt, ɛðɛ ɔkrúajme ndene ðéterat te dŷ ðéterate, qe mbétene.

Pastáj ðémi, ŋé qint nga ðéterate ɛ téte nénte, ɛ fáɔte pése mbe ðéte, ɛ pése ŋezét, te ŋezét qíndɛte béŋene dŷ míjera, te cílate i mbáme t' i mbléðme nde míjerat, ɛðɛ ndene qíndɛt, si mɛ mos mbéture qíndɛ, ɔkrúajme fáreze.

Pastáj ðémi, dŷ nde dóre nga qíndɛte ɛ trî pése, ɛ kátre nénte, ɛ fáɔte pése mbe ðéte, prɛj ketýrɛ te ðéte míjerate béŋene ŋê ðéte míje ɛðɛ ɛ mbáme t' ɛ mbléðme mɛ ðéterat míjera ɛðɛ ndene míjerat ɔkruájme te pése míjerate, qe mbétene.

Pastáj, si mɛ mos pásure ðétera míjeraɔ qe te

mbléđme, ɕkrúajme nde vént te atýrɛ đétene míje te dórese, qe érđ nga mijerate.

Númɛrate, a númurite, qe mbliđɛne, đúhɛne te mbléđmɛ, a te mbléđm, ɛđɛ ajó, qe nde té mbliđɛne, ɛ mbléđure, i mbléđure, a mbléđje.

Xbrítja.

Xbrítja bénɛte keɕtú, ɕkrúhɛte te páre hére númur' i máđ, pastáj ndene té ɕkrúhɛt' i vógeli, qe dote xbrése, nérrate ndene nérrat, đétate ndene đéterat đɛ te tjérate ç' te jéne qeaɕtú, sicíla nde véndit te sâj, ɛđɛ pɛrndene tá híqɛte víze; pastáj zírɛte te xbríturite se djáđti mbe te ménʃere, si nde keté pasqŷre 678

nde te cílene đémi, trî nga téte pése, ɛđɛ i ɕkrúajmɛ ndene vízet pɛrndene nérrat. Pastáj pése nga ɕtáte dŷ, ɛđɛ i ɕkrúajme pɛrndene đéterat. Pastáj kátre nga fáɕte dŷ, ɛđɛ i ɕkrúajme pɛrndene qíndɛt, ɛđɛ fějme te mbéture dý qínt ɛ ɲezét ɛ pése. 453 —— 225

Númur' i máð, qe prɛj tî xbrítɛte i vógeli, ðúhɛte i xbrítm, ɛðɛ i vógeli, qe xbrét, xbrítes, ɛðɛ aý, qe deftén ç' mbétɛte nga i máði pas xbrítjɛse, i mbéture, a i mbéte, a mbétje.

Númur' i vógele, a xbrítesi, kur godít qe númerazete mbe te djáðte i kâ mê te meðá sɛ te máðit, a te xbrítmit, xbrítja bénɛte keɔtú, si nde keté pasqýre 534
nde te cílene ðémi keɔtú, pése nga kátre 475
núke xbrésene, po máreme ŋê nga ðétat' ɛ te ——
xbrítmit, qe bén ðéte ŋérra ɛðɛ kátre qe jáne 59
nde ŋérrat kátre mbe ðéte, nga ketó xbréseme te pésate ɛðɛ mbétɛne nénte, qe i ɔkrúajme ndene ŋérrat.

Pastáj xbréseme ðéterate, po te ɔtáte ðéterate nga dŷ (sɛ ŋê ɛ muárem nde qindɛt) núke múnt te xbrésene, ɛ keɔtú máreme ŋé nga qíndɛte, qe bén ðéte ðétera, ɛðɛ dŷ qe jáne, dŷ mbe ðéte, nga ketó xbréseme te ɔtátate te xbrítesit, ɛðɛ mbétɛne pése, qe i ɔkrúajme ndene ðéterat.

Pastáj xbréseme qíndɛte, po nde te xbrítmit mbéne kátre qíndɛ, sɛ ŋé ɛ muárem nde te xbrítu-

ret te ðéteravɛt, ɛ keɔtú kátre qíndɛ nga kátre qíndɛ xbrésene te fíðe, ɛðɛ núke mbétete fekáfɔe, prapó, si mɛ mos mbéture fekáfɔe, ɔkrúajme ndene kíndɛt fáreze, te cílene, kur bjé mbe te djáðte, ɛðɛ te mos ɛ ɔkrúajme éɔte fíðeɲé, sɛpsé fáreza, si núke fè, dúhete véteme mbe te méɲfere per te deftýere véndine, kur núke kâ númɛreze, mbe te djáðte pa númɛreze perpára s' kâ ç' te deftéɲe. Keɔtú fétem te mbéture pése ðét' ɛ nénte.

Sumezuárja. (*)

Sumezuárja bénɛte keɔtú, mê perpára ɔumezóhene númɛrazet' ɛ ɲérravɛt qe nga ɲê ɛ fɛr mbe nénte.

Te ɔumezuárt' ɛ númɛrazevɛt ɲérravɛt bénɛte mɛ

(*) Sumezuárjɛ prej ɔ u m e z ó ɲ, sindekur ðémi ðɛ dymezóɲ, t r ɛ m e z ó ɲ, k a t r e m e z ó ɲ ð. t. po ðɛ ɲ e m e z ó ɲ, sɛ prej kesájɛ bénɛte ɲémezaj, si ðɛ dýmezaj, trémezaj, kátremezaj prej te tjéravɛt.

te mbléðure. Keστú ηê hére xdó número, ηê hére éστe ajó véte, s' kâ tjátre, qe te mblíðete. Dŷ hére dŷ, a dŷ hére trî, a trî hére trî, a trî hére kátre, ð. t. σkrúhεne si nde mbléðjet ðε σumezóhεne tuε

mbléðure keστú	2	3	3	4
	2	3	3	4
	—	—	3	4
	4	6	—	—
			9	12

Πas kesáj úðε σumezóhεne ſíde ηérrate, εðε σenóhεne nde pináke (depáse), qe ðúhεte Иeheρeηé, a pinák' ε Πiðagórese, ηéj te úrti qemótinaj, qe ðúhεte, sε ε σenój te páre hére, εðε éστe kjó:

1	hére	1,	1	2	hére	2,	4	3	hére	4,	12
1	»	2,	2	2	»	3,	6	3	»	5,	15
1	»	3,	3	2	»	4,	8	3	»	6,	18
1	»	4,	4	2	»	5,	10	3	»	7,	21
1	»	5,	5	2	»	6,	12	3	»	8,	24
1	»	6,	6	2	»	7,	14	3	»	9,	27
1	»	7,	7	2	»	8,	16	4	hére	4,	16
1	»	8,	8	2	»	9,	18	4	»	5,	20
1	»	9,	9	3	hére	3,	9	4	»	6,	24

4 hére 7, 28	5 hére 8, 40	7 hére 7, 49
4 » 8, 32	5 » 9, 45	7 » 8, 56
4 » 9, 36	6 hére 6, 36	7 » 9, 63
5 hére 5, 25	6 » 7, 42	8 hére 8, 64
5 » 6, 30	6 » 8, 48	8 » 9, 72
5 » 7, 35	6 » 9, 54	9 hére 9, 81

Keté Иehɛreŋéne, a pináken' ɛ Пiðagórese, dúhɛte t' ɛ mesójme míre ɛ t' ɛ díme se jáɕtesmi, pa kárte, sɛ mɛ ánet te kesáje múntme léhtazi te ɕumezójme númerat' ɛ tjéra mê te meðá ɛ mê te meðá; dó mɛ ðéne mbi ketá te ɕumezúare bénete ðɛ te ðéteravɛt ðɛ te qíndevɛt, ðɛ te míjravɛt ðɛ te tjéreve, si te ðémi per pasqýre 90 te ɕumezónene mbi 9, perserí aý número éɕte 81, po ðétera, si ç' éɕte número, qe ɕumezónete. Andáj nde vént te páre, te ŋérravɛt, qe s' kâ, ɕkrúhɛte fáreze eðɛ ŋê ðéte ɕkrúhɛte nde te dýtene, te ðéteravɛt, eðɛ téte ðéte ðétera, qe béŋene téte qínde, ɕkrúhene nde te trétene, te qíndevɛt, keɕtú 810. Eðɛ 90 te ɕumezóhene mbi 90, perserí aý número 81, po ðétera, si ç' éɕte número, qe ɕumezóhete, 810 eðɛ ðéte hére mê tépere, si ðɛ 90, qe mbi té ɕu-

mezónete, éste ðéte hére mê tépere se 9. Prapo te 810, qe te bénene ðéte hére mê tépre, lípsete te bénete ðéta ηé qint, eðe te téte qíndete téte míje, e kestú skrúajme ðe ηê fáreze pás mbe te djáðte, eðe véne nde véndit qe ðám, 8100.

Qeastú ðe per qíndet ðe per míjerat ðe te tjéra númeraze te sumezuárit, jáne ató te sumezúara, qe jáne nde pináket te Heherenése, me káqe fáreza mbe te djáðte, sa káne te dý númurete, aý qe sumezónete, eðe aý qe mbi té bénete te sumezuárete.

Paandáj te baskuárevet nga ðét' e perpjéte te sumezuárete bénete kestú, skrúhete te páre hére númuri qe dote sumezónete, eðe ðúhet' i sumezúarm; pastáj ndene té númuri, qe mbi té dote bénete te sumezuárete, eðe ðúhete sumezónes. Nga te dý ketá númure, se cíli m' î máð, cíli m' î vógele, núke sikóhete, víηene si te godíηe, si ðe nde mblíðjet; se ðe te sumezuárete s' éste tjátre púne, perváç mblíðje mjesteríst (τεχνητέντως). Pastáj perndene tá híkete víze, ndene te cílet dote senóhene te sumezuárate, eðe zírete te sumezuárete se djáðti mbe te méηfere tue sumezúare perpára ηérrate,

pastáj ðéterate, pastáj qindete ðe te tjérate, sa qe te jéne, mbi númurit qe bénete te gumezuárete, perpára mbi njérrat, pastáj mbi ðéterat, pastáj mbi qindet ðe te tjéra, sa qe te jéne, eðe mbe se fúndi mbliðene te gumezuárate ðe fíjme númurin' e te gumezuárit tére, qe ðúhete i gumezúare, si nde pasqýrra qe ðémi pás.

Nde te gúmezúaret te númurit 321 mbi númurine 231. 321

ðémi keqtú, një hére një, një; një hére dý, 231
dý; një hére trî, trî; eðe i gkrúajme nde- ——
ne vízet. Pastáj trî hére një, trî; trî hére 321
dý, fáqte; trî hére trî, nénte, eðe i gkrúaj- 963
me ðe ketó ndene te tjérat tue nísure nga 642
ðéterate e lárt mbe te ménjfere. Pastáj ———
dý hére një, dý; dý hére dý, kátre; dý 74151
hére trî, fáqte; eðe i gkrúajme ndene te tjérat tue fiλúare nga qindet' e nált mbe te ménjfere. Eðe pastáj mbliðene, eðe fíjme te gumezuáre, gtáte ðét' e kátre míje e njé qint e pése ðét' e një.

Kur te gumezuárit' e númerazevet, nde te gumezúare gkón nga ðét' e perpjéte, sa ðétera qe te bé-

nɛne mbáhɛne nde dóre, qe te baɕkónɛne mɛ te ɕumezuárin' ɛ númɛrazevɛt mê síprɛ. Nde mos práste núməraze mê síprɛ, ɕkrúhɛne ató te dórese nde véndit te týrɛ mbe te ménʃere, si nde keté prasqýre, ... 689
nde te cílene ðémi,téte hére nénte ɕtáte ðét' 98
ɛ dý, ɕkrúajme dý nde vént te týrɛ, ɛðɛ ———
ɕtáte ðétera i mbáme nde dóre. Prastáj 5512
ðémi, téte hére téte ʃáɕte ðét' ɛ kátre, ɛ 6201
ɕtáte te dórese, ɕtáte ðét' ɛ ηê, ɕkrúajme ———
ηê nde vént te sâj, ɛðɛ te ɕtáte ðéterate 67522
i mbáme nde dóre. Prastáj ðémi, téte hére ʃáɕte, kátre ðét' ɛ téte, ɛ ɕtáte te dórese pése ðét' ɛ pése, ɕkrúajme pése nde vént te týrɛ, ɛðɛ te pése ðéterat' ɛ dórese, si mɛ mos pásure núməraze te tjéra per te ɕumezúare, ɕkrúajme nde véndit te týrɛ mbe te ménʃere pas pésese.

Prastáj ðémi, nénte hére nénte téte ðét' ɛ ηê, ɕkrúajme ηê nde vént te sâj, ɛðɛ te téte ðéterate mbáme nde dóre. Prastáj ðémi, nénte hére téte ɕtáte ðét' ɛ dý, ɛ téte te dórese téte ðéte; te téte ðétate jáne fíde ðétera, ɛðɛ z' mbétete fê fárɛ, prapo

ɕkrúajme fárɛzene nde véndit ku z' mbétɛte ʃê, éðɛ te téte ðéterat' i mbáme nde dóre. Пastáj ðémi, nénte hére ʃáɕte pése ðét' ɛ kátre, ɛ téte te dórese ʃáɕte ðét' ɛ dŷ; ɕkrúajme dŷ nde vént te týrɛ, ɛðɛ te ʃáɕte ðéterat' ɛ dórese pas dýse mbe te ménʃere nde vént te tŷrɛ. Пastáj i mblédme ðɛ ʃéjme te ɕumezúare 67,522.

Kur i ɕumezuármi, a ɕumezónesi, a qe te dý, káne fáreza, te ɕumezuáret' e fárɛzavɛt égte fáreza, ɛðɛ fáreza ɕkrúajme nde vént te týrɛ. Pó, nde árðçine te dórese nde vént te fárɛzavɛt, ɕkrúajme te dórese nde até vént, ɛðɛ núke ɕkrúajme farɛzate, si nde ketó pasqýrra.

2301	5090
3020	6809
0000	45810
4602	0000
0000	40720
6903	30540
6949020	34657810

Ketó te dý pasqýrra núke i fólem, si te tiérate

ɲer te mos xfáture fjála, ɲo ɲas úðese te sípermɛvɛt véne ðɛ ketó. Ɛðɛ qeaɕtú ðɛ nde te xdó núɱɛravɛ te ɕumezúare.

Nde te ɕumezúarit dý núɱureveɛ cilidó nga te dý te vihɛt' i ɕumezuárm, a ɕumezóɲes, núɱur' i ɕumezúare dél ɲé, si te ðémi ɲer ɲasqýre, pése te ɕumezóhɛne mbi kátre, a kátre mbi pése, éɕte kátre hére pése ɲérra, a pése hére kátre ɲérra, te cílate lɛ t' i ɕenójme ɲê nga ɲê ðɛ t' i mbléðeme,

1 1 1 1 1	ɔ	4	5	Nde keté depáse ké-
1 1 1 1 1	ɔ	4	5	mi ɲerɲétazi pése
1 1 1 1 1	ɔ	4	5	hére kátre ɛðɛ ter-
1 1 1 1 1	ɔ	4	5	ðórazi kátre hére pé-
4 4 4 4 4		4	—	se, ɛðɛ mbe te dý
		—	20	ánet i fějme ɲê, sɛ,
		20		nd' i numurófɕim,

ɲerserí até mbléðjɛ dote fějme. Keɕtú ðɛ mbe te ɕumezuárit te fiðe núɱurevɛt térete.

Pjesetuárja.

Nde te pjesetuáret númuri, qe pjesetónete, dúhete i pjesetuárm, tjátri, qe deftén se si pjesetónete i pjesetuármi, dúhete pjesetónes, eðe aý, qe dél nga te pjesetuárete, pjése.

I pjesetuármi nde te pjesetuáret te númeravet tereta múnt te jéte te pákene bára me pjesetónesine, a dý hére, a súme hére, sa pjesetónesi, dó me déne i sumezúare i pjesetónesit; múnt te jéte ðe ηê hére sa pjesetónesi ðe cá, a dý hére sa pjesetónesi ðe cá, a súme hére sa pjesetónesi ðe cá. Cája, qe mbétete nde te pjesetuáret ðe s' éste pjés' e tére, dúhete mbétjeze, a mbéteze.

Te pjesetuárete bénete kestú : Skrúhet' i pjesetúarmi, pas atí mbe te djádte skrúhete pjesetónesi, nde mést te týre perpjétazi híqete vize per te ndáre, ndene pjesetónesine terdórazi híqete tiátre víze per me uskrúare ndene té pjésa; pastáj, kur ést' i pjesetuármi mê pák se ðéte hére m' î mád nga pjesetónesi, sumezóhete pjesetônesi mbi ηê, a dŷ,

a trî, a tjátre númɛreze ſɛr mbe nénte, ɲer mɛ ɲâ sɛ sá hére mépɛte brénda nde te ɲjɛsetuármine, ɛðɛ númuri, qe mbi té uɕumezúa ɲjɛsetóɲesi ɛðɛ upá sɛ sá hére mépɛte ndɛ i ɲjɛsetúarmi, éɕte ɲjésa, ðɛ ɕenóhɛte ndene vízet ɲerndene ɲjɛsetóɲesine, ɛðɛ i ɕumezúar' i ɲjɛsetóɲesit mbi ɲjésene xbrítɛte ɲrɛj te ɲjɛsetúarmit, ɛðɛ mbéteza, nde mbéte, ɕenóhɛte mbe te djáðte ɲjésese númure i cópete mɛ coɲenumuróɲes mbétjezene ðɛ mɛ coɲedeflɛ́ɲes ɲjɛsetóɲesine, si nde ketó ɲasqýrra

8	2	9	2	19	2	9	9	27	9	81	9	89	9
8	4	8	$4\frac{1}{2}$	18	$9\frac{1}{2}$	9	1	27	3	81	9	81	$9\frac{8}{9}$
0		1		01		0		00		00		08	

Kur éɕt' i ɲjɛsetuármi ðéte hére, a ðétera hére te ðéte hérete, qe dó mɛ ðéne ðéte hére a ɲé qínt a ɲé míje ɛ túɲjɛ m' î máð sɛ ɲjɛsetóɲesi, te ɲjɛsetuárete zírɛte se ménɲeri ðɛ vétɛ mbe te djáðte keɕtú, ɲjɛsetójme ɲerɲára ɲê, a dý, a ɕúme númeraze te númuret meðén sa te bénɲene númure, qe te mos jéte mê ɕúme sɛ nénte hére m' î máð sɛ ɲjɛsetóɲesi, ɛðɛ keté ɲjésezen' ɛ páre ɛ ɕkrúajme nde vént

te ɔáj. Пastáj mbe te djáðte mbétezese, nde mbé
nga te pjesetuárete, xbréseme númerezene pas n
merezese a númerezavet, qe pjesetúam, eðe e béjm
bicke ηé número, eðé, nd' ubéft' i máð sa te pjes
tónete, e pjesetójme, eðe pjésezen' e ɔkrúajme p
se párese mbe te djáðte, nde mos ubéft' i m
sa te múntηe te pjesetónete si i térete, nde vént
pjésese, qe s'ubé dót, ɔkrúajme fáreze, pastáj m
te djáðte te número, qe s'upjesetúa dót, xbrésen
tjatrene número pas asáj, qe xbrítem, eðe keɔ
bénete número, qe pjesetónete, eðe e pjesetójme
pjésezen' e ɔkrúajme pas fárezese. Keɔtú ɔkójn
perpára sa fer te mbaróηete te pjesetuárete, si n
ketó pasqýrra

875	7		4576	8		5525	5		26125	25		19552	25		
7	125		40	572		5	1105		25	1045		175	782		
17			057			05			0112			0205			
14			56			5			100			200			
35			016			025			0125			0052			
35			16			25			125			50			
00			00			00			000			02			

Kur kâ pjesetóηesi fáreza nde fúnt, i préseme

fárɛzate ŋê, a dŷ, a ɓúme, sa te kéte; prése me ðɛ prɛj te pjɛsetuármit káqe número reza nde fúnt, ɛðɛ prɛj ç' mbétɛne nde pjɛsetóŋesine béjme te pjɛsetuárete mbe ç' mbétɛne nde te pjɛsetuármine. Πo número razete, qe prém nga i pjɛsetúarmi, si te mbaróɲɛte te pjɛsetuárete, i máreme perserí nde mbétezene, nde mbéte, ɛðɛ i baɓkójme mɛ até per mbéteze; ɛðé, nde mos mbéte mbéteze nga te pjɛsetuárete, perserí i máreme, ðɛ ató jáne mbéteze. Ɛðɛ keɓtú te pjɛsetuárete dél ŋê, si ɛðɛ kur s' i prése me fárɛzate, perváç mɛ mê ɲák púne. Ɛðɛ fjála éɓte kjó: ŋê fê nde ɛ pa:esófɓim káqe, sa ɛðɛ ɛ maðójme, éɓte perserí ajó. Keɓtú nde préfɓim prɛj pjɛsetóŋesit ŋê fáreze nde fúnt, kur kâ, ɛ vogelójme ðéte hére, sɛ ðéterate bénɛne ŋérra ðɛ qíndɛte ðétera, qeaɓtú ðɛ te tjérate sa te kéte. Πo dykɛ vogelúare pjɛsetóŋesine ðéte hére maðóɲɛte pjésa, qe dote pjɛsetónte, ðéte hére; prapo per te mbésur' ajó pjése, qe dote pjɛsetónte, vogelójme te pjɛsetuármine ðéte hére dykɛ prére ŋê número reze nde fúnt, ɛðé, si te mbaróɲɛte te pjɛsetuárete, número rezene, qe prém, ɛ márme perserí nde mbétezene, sinde

kur dote qé ðε pa prére fárezene. Qeaστú ðε dý fáreza, a sá qe te jéne, nde préfσim, si ndė ketó pasqýrra

98,7	|3,0	79,24	|3,00
9	$32\frac{27}{30}$	6	$26\frac{124}{300}$
08		19	
6		18	
2		01	

Kur, sá fáreza nde fúnt kâ pjesetónesi, áqe a mê σúme kâ ðε i pjesetúarmi, prítene prej se dývet, sa kâ pjesetónesi εðε mbi númerat, qe vogelónene sa ηéra ðε játra, bénete te pjesetuárete pá mápe fekáfσe mbendefúnt, εðε fjála se dél ηê, si ðε pá prére fárezate, mépete vêσ prej te sípermet. Qé ðε pasqýrra

96,00	|48,00	131,00	|26,00
96	2	130	$5\frac{1}{26}$
00		001	

Qýrjε te vertetuárit te kátre púnevet Numeremesónese.

Te qýrunite se a ubá dréjte xbrítja áσte te mblé-ðuniť ε mbétjese mε xbrítesine, te cílete, pó te dále

sa i xbrítmi, vertetón, se ubá dréjte xbrítja, si nde keté pasqýre . . . 868

529

339

868

Te qýrurite se a ubé dréjte te pjesetuárete éste te sumezuáret' e pjesetónesit mbi pjésene ðe te mblédurit' e mbétezese, kur kà te tíle, me te sumezuáren' e pjesetónesit mbi pjésene. Ðe, pó te dále i pjesetuármi, vertetónete, se ubé dréjte te pjesetuárete, si nde ketó pasqýrra,

575 | 25		2885 | 67	
50	23	268	43
075	75	0205	201
75	50	201	268
00	575	004	2881
			4
			2885

Te qýrurit' e Mblédjese ðe te Sumezuárjese éste me te rénde se te mblédurite ðe te sumezuárete. Her te sumezúaret bénete ne qýrj' e léhte, qe dúhet' e krýqit, po súme hére godit, qe te qýrurite dél dréjte nde krýqt, e te sumezuárete s' éste bére

dréjte. Ε kesтú éste mê míre te sikóhete ðε ηê hére ðε dŷ hére a súme hére ajó véte púna, te mbléðurite a te sumezuárete, kur éste nevóje.

Ketó te kátre púne te Numeremesónese, qe deftýem mbi númerat ε téreta, bénene εðε mbi te cópetat; perzjénene ðε mbe súme fáre dréðjas mjeste-ríst εðε bénene mesíme te gjáte ðε súme te hólε ðε fórt te dréjte ðε te vertéte. Πo ε tílε púne éste per nde Numeremesóne te veçánte.

Ioan-Vrétua.

Στóηe nde úðet te skruárit fúhese Σqip.

Cá prej fjálezes, qe núke mápene ndéhje, súme hére, kur ε bíε séra qe dúhete t' i épete fjálese fórce, a kur ndepónene te deftýere, mápene ndéhje, sindekur dúkete mbe súme víse sipre nde skrónet.

Fúnt.

Deftése fjáleϭ te ɲakuɲetúmɛ.

Aðerój=fálɛm(adorare,It.)
aníe=máſɛ, koríte, ſemí.
béfas,tíneze=ɲaɲandéhure
bɛgáte (i,ɛ)=iɲásur, zɛnſín
dɛr, déri=ſɛr.
dírſɛm (udórſ) = leϭónɛm, híðɛm, dérðɛm.
diϭír=(desiderio Ital.), (arzú Tyr.)
dlír=qerój.
dréϭt=utrémɲ.
dróje=te ndruájture.
fê=bése, dín.
fik=ϭuáɲ.
fíλit=qe kréjt, fáre.
gádi=gatí (hazér), afró.
gazmónɛm=gezónɛm.
godíj=béɲ.
godít=ɲfán, bíje.
gujáte=gujáve, glóxe,
guvɛrnój=qɛvɛpís.
ſaλój=póɲ.
ſɛr=déri.
ſíndjɛ, ſiní=(γένος), λaús.
ſíð már=qe te ſíðe.
ſytét=qytét, kasabá.
hásɛm=ɲíqɛm.
Hyi=Πɛrendí.
jɛtój=póɲ, ϭkóɲ jétene.
kánd ɛ kánd=téj ɲer téj, téj ɛ ketéj.
keϭíλe = (conseille Fr.), (nasihát Tyr.).
kufóme=skróɲ.
kundreϭtím=kundreſjále.
kúrt=robí.
lɛſión=(legion F.)(aλáj T.)
liſe=nóm, kanún.
liferój=kendón(legere It.)
mendýre=τρόπος.

mepíni=aríti.
méhem=pendóhem, bénem pismán.
meritój= ἀξιῶ.
mbastón=éste miáft.
ndóλi=godíti, ŋfáu, rá.
ndósta=dófta, mbáse.
ndrýj=mbýλ.
ŋáj=qeaý, οὗτός γε.
ŋéf=nemerón.
páq=εἰρήνη, (pax Λat.)
perkás=lendón, κεντῶ.
péng=rehén.
pés=te rénde, gúr.
pik se párit=qe krájt.
prék=zé me dóre, ἅπτομαι.
prímun=ὁδηγούμενος.
príte=pusí.
pósa pósa=vés e vés.
pustét=ἐξουσία.
qé, ŋé=já (ŋétás).
regení=mbreteri.
rézε=(rayon Fr.), ἀκτίς.
rezík=κίνδυνος.
ristas=perserí.
penúene=pezúane.
selî=frón.
sodít=vestóŋ.
stánze=fè e fáλe, hajvàn.
sugurój=dér kurbán, θυσιάζω.
tóke=dê, steré.
tradetój=προδίδω, trahir F.
trajtój=bèŋ, ndertóŋ.
trég=trék, sés, pazar.
uhá=húa.
ukondendúe=i érd njáft.
ustàr, usteri=asqér.
vépre=púne, ἔργον.
vése=(vice F.), húje te liq.
vrík=çpéjt.
zigím=te ngáre.

Drɛjtím i te laðíturavɛt.

		Te láðítura.	Te drɛjtúara.
ne			
fáqɛ,	ráðe		
1,	1	Alfabɛtápɛ	Alfabɛtárɛ
9,	1	ɳndrýsk	ɳndrýɕk.
10,	5	ɳê ɕéneze mbe véthɛ	ɳê ɕéɳeze ɛ véteme ðɛ ɛ véɳe.
»	10	ɕkróɳezavɛtt'pára	ɕkróɳezavɛt pára.
12,	19	jástesmi	jáɕtesmi.
13,	5	ɛðé	ɛðɛ.
14,	21	te úpte	te úrte.
15,	19	sɛ pɛj sá	sɛ pɛj sá.
16,	14	baskúmɛ	baɕkúmɛ.
»	15	skrúhene	ɕkrúhene.
17,	12	te cópese	te cópese.
»	17	cópera	cópera.
»	18	cópera	cópera.
18,	3	présjeze	présjeze
19,	7	kestú	keɕtú.
20,	18	xbukuróɳene	xbukuróɳene.
23,	11	prej	prɛj.
25,	14	Grékeri	Grɛkerí.
»	20	týre	týrɛ.
»	18	u hápne	uhápne.

27, 20	i úmbure	i húmbure.
31, 21	muápme	muárme.
32, 2	muápme	muárme.
35, 11	díhɛt	díhɛn
37, 18	u-bɛjtójɢin	u-bɛtójɢin.
38, 3	mɛ, zán	mɛ zán.
39, 8	émne	émen.
40, 21	ni fâr	ŋî fâr.
44, 7	s' i puɢtój	si puɢtój.
» 10	mɛ u râ	mɛ ju râ.
» 17	poɢtúɛ	puɢtúɛ.
» 20	mɛ u râ	mɛ ju râ.
46, 4	ɛ u ðójɢin	ɛ ju ðójɢin.
» 12	ðɛ 14 Ðáriojt	Ðaríos.
47, 11	ɛ núk	núk
48, 17	Píɛt	Pítɛ.
49, 21	perkát	perkásen.
50, 16	u-perʃéj	u-perʃéʃ.
56, 4	mbríni	mríni.
61, 3	qásɢin	hásɢin.
» 8	zámi	záni.
69, 16	fáq	fák
72, 8	nga Vɛnɛtíku	nga Γɛnóva.
» 20	Jáne	jáne.
73, 17	ɛ te dýjavɛ	i te dýjavɛ.
» 20	frón Pápese	frón i Pápese.

75, 17	Ysqýɲ	Σkúɲ.
» 20	fil	fiλ.
76, 5	Rósɳen'	Bósɳen'.
» 12	Ysqýɲi	Σqýɲi.
» 13	Ylqýni	Ulqíni.
81, 9	Afríka	Afríka.
82, 13	ðimokratíve	ðimokratívɛ
83, 1	mê téɲre	mê téɲre.
» 7	ðimokratíve	ðimokratívɛ.
85, 3	múke	núke.
87, 11	te néjtene	te ɳéjtene.
» 17	ɲrej	ɲrɛj
89, 4	péme	pémɛ.
» 22	kúndpe	kúndre.
91, 12	bénɛne	bénɛne.
» 22	nɛrezía	ɳɛrezía.
93, 9	ɛ holój	ɛ i holój.
99, 15	ɲpɛj	ɲrɛj.
» 19	bɛsó	bɛsó.
107, 5	qe u ðém	qe u ðémi.
113, 19	skálɛ	skálɛ.
122, 4	te týre	te týrɛ
123, 1	fárɛzene	fárɛze.

BIBLIOTEKA KOMBËTARE - TIRANË
V 2000
V 1989

35, 1
37, 18
38, 3 m
39, 8

BKSH

BKSH